

Ilgspējas pārskats

2020

Saturs

Priekšvārds 3

Apbalvojumi 12

**Mijiedarbība ar
ieinteresētajām pusēm** 16

Ieguldījums sabiedrībā 21

Ekonomiskā ietekme 45

Pakalpojumi un risinājumi 51

Drošība 67

**Godīga un ētiska
komercdarbība** 74

Darbinieki 78

Cilvēktiesības 97

Piegādātāji 103

Vide 107

**Dalība organizācijās
un darba grupās** 123

GRI rādītāju tabula 126

Pielikumi 138

Priekšvārds

Viens no būtiskiem ilgtspējas veicināšanas aspektiem ir sabiedrības prasme iesaistīt modernās tehnoloģijas un inovatīvus risinājumus dažādu vides un sociālo problēmu risināšanā, kā arī neparedzētu izaicinājumu pārvarēšanā, ko rada objektīvi ārēji apstākļi, piemēram, Covid-19 pandēmija.

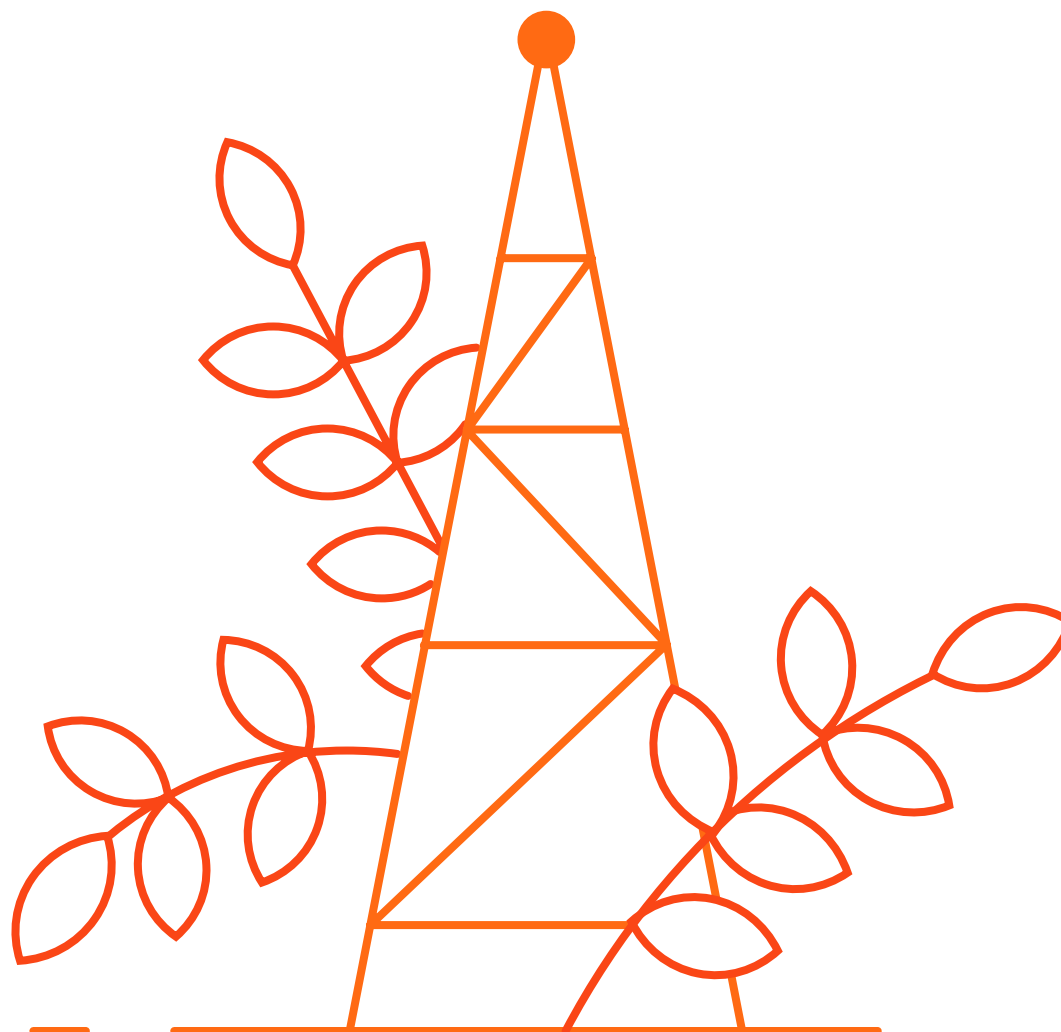
Telekomunikāciju nozarei, gluži tāpat kā daudzām citām nozarēm, 2020. gads bijis izaicinājumiem pilns. Covid-19 pandēmija veicinājusi iedzīvotāju paradumu maiņu un likusi pārveidot biznesa modeļus, paātrinot pasaules virzību uz tā saucamo ceturto industriālo revolūciju un digitālo sabiedrību. Tikai moderno tehnoloģiju iespēju dēļ sabiedrība ir varējusi turpināt funkcionēt, pat neskatoties uz epidemioloģiskajiem ierobežojumiem.

Latvijas iedzīvotāji arvien atbildīgāk izvērtē zīmolu attieksmi pret vidi, sabiedrības veselību, godīgu nodarbinātību un citiem ilgtspējas aspektiem. Šie jautājumi ir arī LMT uzmanības fokusā, tostarp ar saviem resursiem un idejām iesaistoties tādu sabiedrībai nozīmīgu izaicinājumu risināšanā kā Covid-19 pandēmijas ierobežošana un seku mazināšana. Atskatoties redzam, ka Covid-19 pandēmija mainījusi tehnoloģiju un mobilo pakalpojumu patēriņa paradumus Latvijā, lielākajai daļai iedzīvotāju pārejot uz darbu un mācībām attālināti, ievērojami pieaudzis datu pārraides patēriņš. LMT vienmēr ir būtiski nodrošināt kvalitatīvus pakalpojumus, bet krīzes laikā tas bija īpaši svarīgi. Arī nākotnē, strauji augot datu patēriņam, tīkla kvalitāte arvien vairāk ietekmēs sabiedrības funkciju nodrošināšanu un veselu tautsaimniecības nozaru spēju izdzīvot.

Pēdējo trīs gadu laikā LMT tīkla lietošanas apjoms ir palielinājies trīs reizes, pandēmijas laikā – vēl par trešdaļu. Īsumā varētu teikt, ka sabiedrības digitālo briedumu Covid-19 pārcēlis vidēji par 5 gadiem uz priekšu, liekot zibenīgi digitalizēties tiem, kas to vēl nebija izdarījuši. Arī uzņēmēju aptaujas liecina, ka šī krīze ir piespiedusi daudzus novērtēt digitālo risinājumu nozīmi, un IKT pakalpojumu izmantošana Latvijas uzņēmumos gada laikā ir ievērojami augusi. Aktuāls kā nekad agrāk ir digitālā darvinisma koncepts – izdzīvos nevis stiprākais vai inteliģentākais, bet tas, kurš vislabāk spēs pielāgoties pārmaiņām.

Vērojamas pozitīvas tendences arī sabiedrības prasmju izaugsmē. Tas tomēr nenozīmē, ka varam atslābt un nekas nav jādara – gluži pretēji, mums ir ļoti intensīvi jādarbojas attīstības virzienā, lai digitālo transformāciju, kas nereti tiek uztverta kā lozungs, piepildītu ar saturu. Latvija ir interneta lielvalsts un ierindojas otrajā vietā pasaulē pēc mobilā interneta izmantošanas rādītājiem. Bet ir pienācis laiks savas prasmes paplašināt un no nenogurdināmiem interneta sērfoņiem kļūt arī par sabiedrību, kam digitālā transformācija nozīmē visaptverošas, uz izaugsmi vērstas pārmaiņas, nevis dzišanos pakāļ notikumiem. LMT ir lielisks potenciāls būt par šo pārmaiņu līderi: pērn Eiropas plašākajā neatkarīgajā zīmolu ilgtspējas pētījumā "Sustainable Brand Index" LMT ieguvis 1. vietu Latvijā starp telekomunikāciju uzņēmumiem. Pētījumā tika analizēti 50 patērētāju produktu un pakalpojumu zīmoli Latvijā.

Covid-19 krīze skaidri parādīja mūsu stiprās un vājās vietas, iespējas un riskus. Gan uzņēmumi, gan valsts iestādes pierādīja savu spēju ātri pārkārtoties darbam jaunajos apstākļos, iespaidīgā apjomā digitalizējot procesus. Pirms krīzes Latvija bija vienā no pēdējām vietām Eiropā attālinātā darba ziņā – to izmantoja tikai ap 7% strādājošo, bet nesena SKDS aptauja liecina, ka epidemioloģisko ierobežojumu dēļ uz darbu no mājām pilnībā vai daļēji spējuši pāriet 22% nodarbināto. Tāpat gan izglītības, gan ārstniecības iestādes ir veiksmīgi pārorientējušās uz attālināto komunikāciju, kur tas ir iespējams. Ar gandarījumu jāatzīst, ka arī LMT ir devis savu artavu, lai tas varētu notikt. Tāpat arī lietotnes "Apturi Covid" izstrāde un ieviešana ir lielisks Latvijas IKT nozares speciālistu augstās profesionalitātes, kā arī nozares vadošo uzņēmumu, augstskolu un valsts institūciju sadarbības spēju apliecinājums.

Sadarbojoties ar vietējiem un starptautiskiem uzņēmumiem un universitātēm, LMT turpina attīstīt ar 5G tīklu un lietu internetu saistītās inovācijas. Sadarbībā ar tehnoloģiju uzņēmumu "MikroTik" izveidota pirmā 5G laboratorija Latvijā. Tajā tiek testēti jaunākie 5G tehnoloģiju risinājumi, kā arī radīts 5G rūtera prototips un rūteris "MikroTik LMT LTE18", kurā izmantotas jaunākās paaudzes tehnoloģijas, kas savienotajām iekārtām nodrošina ātrāku internetu. Tāpat LMT izstrādājis vairākus inovatīvus risinājumus dronu, viedpilsētu, lietu interneta, digitālo ceļu, savienoto auto un sabiedrības drošības jomā.

Katra krīze pēc sevis atstāj gan zaudējumus, gan ieguvumus. Šī ir Latvijas iespēja izrauties no gadiem ilgas iestigšanas ekonomikas pārstrukturizācijā un kļūt par vienu no pasaules vadošajām valstīm IKT, inovāciju un augsto tehnoloģiju jomā. Taču tas ir panākams, tikai cieši roku rokā sadarbojoties valdībai, privātajiem uzņēmumiem, skolām un augstskolām.

Par Ilgtspējas pārskatu

Tāpat kā iepriekšējos gados, LMT turpina ziņot par korporatīvo ilgtspēju saskaņā ar Globālās ziņošanas iniciatīvas (*Global Reporting Initiative*) standartu: pamata iespēju. Šajā pārskatā, paužot vadības pieeju un izmantojot darbības rādītājus, LMT ataino uzņēmuma ietekmi ekonomiskajā, sociālajā un vides dimensijā 2020. gadā.

Ilgtspējas pārskata saturs veidots, pamatojoties uz ilgtspējas aspektu būtiskuma analīzi, ņemot vērā LMT biznesa mērķus un ieinteresētajām pusēm svarīgos jautājumus. Klientu aktuālajiem jautājumiem LMT seko līdzī daudādās klientu aptaujās un klientu apkalpošanas kanālos.

Apkopojot ikvienā komunikācijas procesa etapā iegūto informāciju par ieinteresēto pušu viedokļiem un vajadzībām, LMT ir noteiktas būtiskās ilgtspējas tēmas, par kurām LMT ziņo Ilgtspējas pārskatā.

Būtiskā ilgtspējas tēma	Dzīves cikla posmi							Sadaļa Ilgtspējas pārskatā	GRI aspekts
	Resursu ieguve	Materiālu ražošana	Administratīvie procesi	Pakalpojumu sniegšana	Pakalpojumu izmantošana	Produktu apsaimniekošana pēc dzīves cikla beigām			
Pakalpojumu kvalitāte un attīstība, tai skaitā digitālās infrastruktūras attīstība	●	●	○	●	●	○	Ekonomiskā ietekme Tīkla infrastruktūras attīstība Pakalpojumi un risinājumi	Ekonomiskais sniegums Netiešā ekonomiskā ietekme	
Privātuma un datu aizsardzība	○	○	●	●	●	○	Klientu aizsardzība un drošība	Klientu privātums	
Darbinieku labsajūta un talanta attīstība, tai skaitā darba drošība un veselība	○	○	●	○	○	○	Darbinieki Cilvēktiesības	Nodarbinātība Darba veselība un drošība Apmācības un izglītība Dažādība un vienlīdzīgas iespējas Nediskriminācija	
Sabiedrības atbalsts, tai skaitā digitālā izglītība un bērnu aizsardzība digitālajā vidē	○	○	●	●	○	○	Atbalsts sabiedrībai Drošība		
Ietekmes uz vidi mazināšana	○	○	○	●	●	●	Vide	Materiāli (iekārtas) Enerģija Izmeši Atkritumi Atbilstība vides jomā	

- zemas prioritātes tēma attiecīgajā dzīves cikla posmā
- vidējas prioritātes tēma attiecīgajā dzīves cikla posmā
- augstas prioritātes tēma attiecīgajā dzīves cikla posmā

Būtiskā ilgtspējas tēma	Dzīves cikla posmi							Sadaļa Ilgtspējas pārskatā	GRI aspekts
	Resursu ieguve	Materiālu ražošana	Administratīvie procesi	Pakalpojumu sniegšana	Pakalpojumu izmantošana	Produktu apsaimniekošana pēc dzīves cikla beigām			
Godīga un ētiska korporatīvā uzvedība	○	○	●	●	○	○	Godīga un ētiska komercdarbība	Pretkorupcija Konkurenci ierobežojoša rīcība Sabiedriskā politika Mārketingu un marķēšana Sociālā un ekonomiskā atbilstība	
Satura pieejamība	○	○	○	●	○	○	Cilvēktiesības		
Sociālo un vides aspektu nostiprināšana piegādātāju ķēdē	○	○	○	○	○	○	Piegādātāji	Piegādātāju atbildības vides jomā novērtējums Piegādātāju atbildības sociālajā jomā novērtējums	
Ieinteresēto pušu iesaiste	●	●	●	●	●	○	Mijiedarbība ar ieinteresētajām pusēm Ieguldījums sabiedrībā Darbinieki Piegādātāji Dalība organizācijās un darba grupās		

- zemas prioritātes tēma attiecīgajā dzīves cikla posmā
- vidējas prioritātes tēma attiecīgajā dzīves cikla posmā
- augstas prioritātes tēma attiecīgajā dzīves cikla posmā

Ja rodas jautājumi vai ierosinājumi saistībā ar LMT Ilgtspējas pārskatu, lūdzam sazināties ar Vides un korporatīvās ilgtspējas speciālisti Sandu Vārpu, e-pasts: sanda.varpa@lmt.lv.

Par LMT

LMT jau vairākus gadus ir ne tikai mobilo sakaru operators, bet arī IT uzņēmums un inovāciju līderis, kas izstrādā arī dažādus digitālos risinājumus dronu, viedpilsētu un viedo sensoru, mobilitātes un aizsardzības jomā. Izmantojot lielo datu, mašīnmācīšanās, mākslīgā intelekta un jaunākās mobilo sakaru iespējas, LMT attīsta inovatīvus pakalpojumus gan klientiem Latvijā, gan eksportam.

LMT atzīst starptautiskās cilvēktiesības un ciena savus darbiniekus, kā noteikts ANO deklarācijās un Starptautiskās Darba organizācijas konvencijās. LMT atzīst starptautiskos standartus, kas regulē cilvēktiesības, darba apstākļu normas, vides aizsardzību un korupcijas apkarošanu. LMT darbības principi balstīti arī uz OECD vadlīnijām starptautiskiem uzņēmumiem.

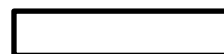
Par LMT

Konsolidētais apgrozījums

-0,7%

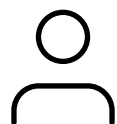
2020 / 228 milj. eiro

2019 / 230 milj. eiro

Konsolidētā peļņa

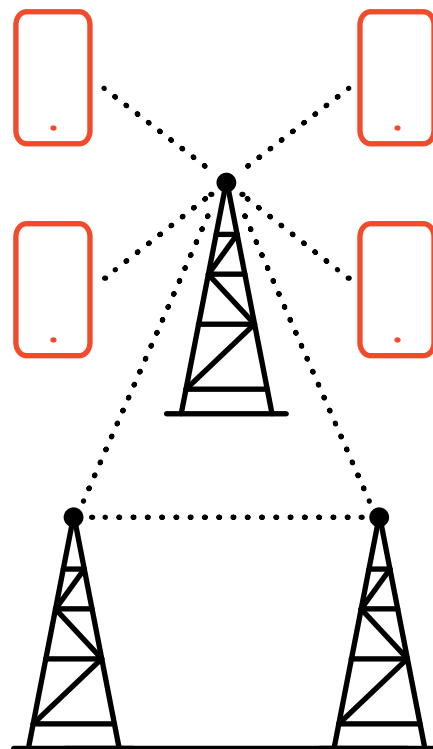
27 milj. eiro

633

darbinieki

1450 bāzes stacijas

Tikla attīstībā investēti
25 miljoni eiro

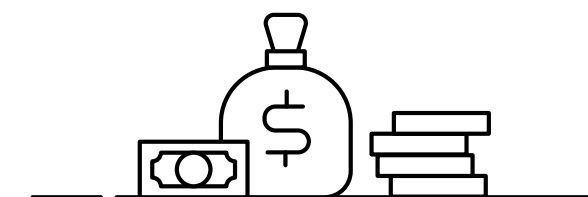
LMT Viedtelevīzija ārpus
Latvijas nominēta prestižajai
"Global Mobile Awards" balvai

"TOP darba devējs 2020"
un iekārotākais darba devējs
IT un telekomunikāciju sektorā

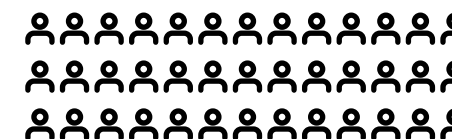
LMT Integrētās kvalitātes,
vides un informācijas drošības
vadības sistēma sertificēta
atbilstoši ISO 9001, ISO 14001
un ISO/IEC 27001 standartu
prasībām

7. vieta "Prudentia" un "NASDAQ Rīga"
veidotajā Latvijas vērtīgāko uzņēmumu
sarakstā

85%

klientu izmanto
viedtālruni

1,32 milj.

pieslēgumu

Viens pieslēgums
vidēji mēnesī patērē

26,6 GB

Par dalību lietotnes
"Apturi Covid"
izstrādē LMT saņēma
LIKTA balvu
"Platīna pele"

Apbalvojumi

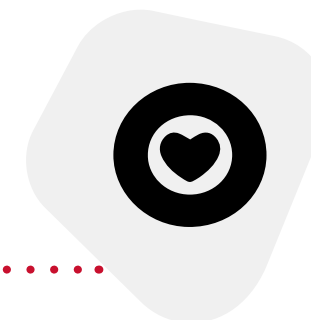
“SUSTAINABLE BRAND INDEX”

Eiropas plašākajā neatkarīgajā zīmolu ilgtspējas pētījumā “Sustainable Brand Index 2020” LMT ieguvis 3. vietu Latvijā kopumā un 1. vietu starp Latvijas telekomunikāciju uzņēmumiem. Pētījumā tika analizēti 50 patērētāju produktu un pakalpojumu zīmoli Latvijā.

“TOP DARBA DEVĒJS 2020” 8. VIETA IEKĀROJAMĀKAIS DARBA DEVĒJS IKT NOZARĒ

Personāla atlasē kompānijas “CV-Online” ikgadējā pētījumā LMT ir ieguvis 8. vietu “TOP darba devējs 2020”, kā arī atzīts par iekārotāko darba devēju IT un telekomunikāciju sektorā. Ar sava darba rezultātiem esam pierādījuši, ka esam labākie nozarē – mūsu komandai pievienoties vēlētos lielākā daļa Latvijas strādājošo.

IETEKMĪGĀKO ZĪMOLU TOPS

“DDB Consulting” sadarbībā ar “RAIT Custom Research Baltic” veidotajā ietekmīgāko zīmolu topā LMT kļuvis par mīlētāko telekomunikāciju zīmolu Latvijā.

LATVIJAS VĒRTĪGĀKO UZŅĒMUMU TOP 101

“Prudentia” un “NASDAQ Rīga” veidotajā Latvijas vērtīgāko uzņēmumu sarakstā uzņēmumam piešķirta 7. vieta, kā arī LMT atzīts par vērtīgāko no telekomunikāciju uzņēmumiem.

“PLATĪNA PELE 2020”

Slimību profilakses un kontroles centra un IKT nozares iniciatīvas grupa, kurā aktīvi darbojās LMT, par lietotnes “Apturi Covid” izstrādi saņēma LIKTA balvu “Platīna pele” kategorijā “Valsts digitālā transformācija”.

“DROŠĀKAIS UZŅĒMUMA AUTOPARKS 2020” SUDRABA KATEGORIJA

Satiksmes ministrijas un apdrošināšanas sabiedrības “Balta” rīkotajā konkursā “Drošākais uzņēmuma autoparks 2020” LMT ieguva sudraba kategorijas apbalvojumu.

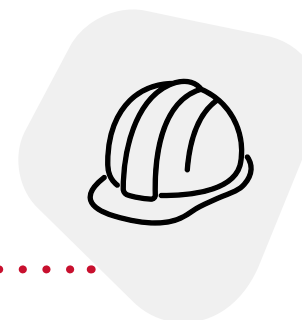
NOMINĀCIJA STARPTAUTISKAJAI NOZARES BALVAI "GLOBAL MOBILE AWARDS 2020"

LMT Viedtelevīzija saņēmusi nomināciju starptautiskajai nozares balvai "Global Mobile Awards 2020" kategorijā "Best Mobile Innovation for Media and Entertainment".

VALSTS PREZIDENTA EGILA LEVITA PATEICĪBAS RAKSTS

LMT saņēma Valsts prezidenta Egila Levita pateicības rakstu par dalību lietotnes "Apturi Covid" izstrādē.

"ZELTA ŪIVERE 2020"

Valsts darba inspekcijas atzinības raksts par piedalīšanos darba aizsardzības labās prakses balvas konkursā "Zelta ūivere 2020" (digitāli darba aizsardzības risinājumi).

AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS GODA RAKSTS

Aizsardzības ministrijas goda raksts par atbalstu Zemessardzei 2020. gadā.

**Mijiedarbība ar
ieinteresētajām
pusēm**

LMT vadība uzskata, ka uzņēmuma ilgtspējīgas attīstības pamatā ir viedokļu un uzskatu dažādība, **kā arī spēja generēt jaunas idejas, diskutējot un daloties pieredzē.**

leinteresētā puse	Kāpēc svarīga iesaiste?	Iesaistes veidi	Iesaistes biežums	Būtiskie jautājumi
Dalībnieki Telia Company AB, Sonera Holding B.V., VAS "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs", SIA "Tet", SIA "Publisko aktīvu pārvaldītājs Possessor"	Stratēģisko uzdevumu un mērķu noteikšana	Dalībnieku sapulces ..... Dalībnieku interešu izzināšana tiešā komunikācijā	Ikgadēja un pēc nepieciešamības ..... Pēc nepieciešamības	Finansiāla un nefinansiāla rakstura informācija, kas ietekmē uzņēmuma vērtību
Klienti LMT pakalpojumu lietotāji	Izcilas klientu pieredzes nodrošināšana	Tiešais kontakts Sūdzību un ierosinājumu analīze Tirgus analīze ..... Aptaujas Pētījumi NPS un klientu apmierinātības mērījumi ..... Informatīvi pasākumi	Nepārtraukti ..... Ikmēneša, ikgadējie un speciālie mērījumi ..... Pēc nepieciešamības	Uzticams sakaru tīkls Plašs tīkla pārklājums Izcila klientu apkalpošana Pakalpojumu pieejamība Saprotami piedāvājumi un izcenojumi Droši pakalpojumi Attālināta iepirkšanās un pakalpojumu pieejamība
Konkurenti "Tele2", "Bite Latvija", "Tet"	Brīva un godīga tirdzniecība un godīga konkurences cīņa Sadarbība nozares normatīvā regulējuma izstrādē	Publiskā komunikācija Publiski pieejamie finanšu dati Rīcības un pakalpojumu analīze Dalība darba grupās un nozares asociācijās	Regulāri	Konkurences tiesību ievērošana Godīga komercprakse

leinteresētā puse	Kāpēc svarīga iesaiste?	Iesaistes veidi	Iesaistes biežums	Būtiskie jautājumi
<p>Sabiedrība Jebkurš Latvijas vai ārvalstu sabiedrības loceklis, kuru ietekmē LMT darbība un kurš var atstāt ietekmi uz LMT darbību</p>	<p>Ekonomikas izaugsme un Latvijas sabiedrības ilgtspējīga attīstība</p>	<p>Tirgus analīze Zīmola, reputācijas un citi pētījumi Publiskās informācijas analīze Dalība sabiedriskās un nevalstiskās organizācijās Dalība konferencēs Dalīšanās pieredzē Dalība sabiedrības atbalsta projektos Partnerības</p>	<p>Regulāri</p>	<p>Sociālās un ekonomiskās infrastruktūras attīstība Sociālās investīcijas Tehnoloģiju attīstība Digitālo prasmju veicināšana Sabiedrības atbalsta virzītājspēks Atbalsts krīzes situācijā</p>
<p>Uzraugošās institūcijas Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija VAS "Elektroniskie sakari" Patērētāju tiesību aizsardzības centrs Konkurences padome Datu valsts inspekcija Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome Valsts darba inspekcija Valsts ieņēmumu dienests CERT.LV Valsts vides dienests</p>	<p>Konstruktīvu attiecību veidošana un uzturēšana</p>	<p>Normatīvo aktu izmaiņu uzraudzība Saņemto pieprasījumu izvērtēšana un apstrāde Atskaites Inspekcijas, vizītes Diskusijas Konsultācijas</p>	<p>Nepārtraukti</p>	<p>Normatīvo aktu ievērošana</p>

ieinteresētā puse	Kāpēc svarīga iesaiste?	Iesaistes veidi	Iesaistes biežums	Būtiskie jautājumi
<p>Darbinieki LMT darbinieki un saskaņā ar uzņēmuma līgumu LMT labā strādājošie</p>	<p>Atbilstošām prasmēm apveltītiem un motivētiem darbiniekiem ir būtiska loma izcilas klientu pieredzes nodrošināšanā un ilgtermiņa vērtības palielināšanā</p>	<p>Darbinieku apmācība un attīstība</p> <p>.....</p> <p>Dialogs ar darbiniekiem: Tiešais kontakts Digitālie informācijas kanāli</p> <p>.....</p> <p>Vadītāju attīstības pārrunas ar darbiniekiem</p> <p>.....</p> <p>Piesaistības pētījums</p> <p>.....</p> <p>Aptauja par attālinātā darba organizēšanu</p> <p>.....</p> <p>Aptaujas un darba grupas</p> <p>.....</p> <p>Sociālais dialogs ar arodbiedrību</p>	<p>Nepārtraukti</p> <p>.....</p> <p>Regulāri</p> <p>.....</p> <p>Divreiz gadā</p> <p>.....</p> <p>Regulāri reizi gadā</p> <p>.....</p> <p>Divas reizes 2020. gadā</p> <p>.....</p> <p>Pēc nepieciešamības</p> <p>.....</p> <p>Regulāri pēc nepieciešamības</p>	<p>Draudzīga un moderna darba vide Konkurētspējīgs atalgojuma līmenis Darba drošības un veselības standarti Skaidra karjeras izaugsme un motivācijas sistēma Attīstības iespējas Darba vides pielāgošana Atvērtība dažādībai Attālinātā darba efektivitāte Darbinieku emocionālā pašsajūta/ psiholoģiskais stāvoklis Uzņēmuma vērtības</p>
<p>Sadarbības partneri Elektronisko sakaru tīkla programmatūras ražotāji un piegādātāji, elektronisko sakaru tīkla elementu ražotāji, izbūves un komunikāciju pakalpojumu sniedzēji, IT pakalpojumu sniedzēji, sadarbības partneri viedpakalpojumu risinājumu izstrādē, klientu apkalpošanā un komunikācijā ar klientu, iekārtu tirdzniecībā</p>	<p>Ietekme uz LMT spēju nodrošināt elektronisko sakaru tīklu kvalitāti, sniegt elektroniskos pakalpojumus un piedāvāt viedpakalpojumu risinājumus</p>	<p>Publiskās datubāzes Publiskā informācija Kredītinformācijas analīze Biznesa tikšanās Sadarbības līgumu slēgšana Darbu izpildes gaitas novērtējums Auditi Apmācības</p>	<p>Regulāri</p>	<p>Godīga un ētiska komercprakse Labas ilgtermiņa darījumu attiecības Skaidri un godīgi konkursu nosacījumi Izdevīgi sadarbības nosacījumi Savlaicīgi norēķini Procesu pilnveidošana</p>

**leguldījums
sabiedrībā**

LMT iesaistās pasākumos, kas veicina tehnoloģiju izmantošanas prasmes, kā arī projektos, kuri sekmē Latvijas iedzīvotāju ilgtspējīgu attīstību. LMT vienmēr iestājas par Latvijas valsts attīstību, par iespējām realizēt sevi un par Latvijas darītājiem sportā, mūzikā, izglītībā un sociālajā sfērā. Prioritāri ir tie projekti, kuri palīdz pārvarēt digitālo plaisu, nodrošina tiesiskumu, paaugstina digitālās prasmes, veicina cilvēktiesības, aizsargā bērnus vai citādi sekmē ilgtspējīgu attīstību.

2020. gadā LMT aktīvi darbojās, mazinot pandēmijas radītās problēmas gan valstiskā līmenī, gan individuāli katram klientam.

Uzņēmums nodrošināja 2266 viedierīces un bezmaksas internetu attālinātām mācībām bērniem visā Latvijā, sniedza lielu ieguldījumu medicīnas un kultūras jomas digitalizācijā, kā arī aktīvi darbojās lietotnes "Apturi Covid" veidotāju komandā. Iniciatīvas "Veselai Latvijai" ietvaros Latvijas lielākajām slimnīcām un Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam tika nodrošināts vairāk nekā 1000 iekārtu, pieslēgumu un risinājumu attālināta darba veikšanai. Pagājušajā gadā LMT turpināja arī savu tehnoloģisko līderību, attīstot tīklu un kopā ar partneriem izstrādājot jaunus IT risinājumus 5G izmantošanai.

LMT plāno turpināt ieguldīt tīkla attīstībā, īstenot plašu korporatīvās sociālās atbildības aktivitāšu klāstu, **kā arī veicināt Latvijas līdzdalību nozīmīgās aktualitātēs globālajā vidē.**

/ Mērķis 2021

Tehnoloģiju prasmju veicināšana

MĀCĪBU PRIEKŠMETS "DIZAINS UN TEHNOĻIJAS"

Lai ieguldītu izglītības ilgtspējā, **LMT ir uzņēmies iniciatīvu attīstīt tehnoloģiju zinātnei, veidot par to labāku izpratni un atbalstīt ilgtspējīgu digitalizācijas un tehnoloģiju attīstību.**

Līdztekus jau zināmajām mācību jomām no 2020. gada skolās pakāpeniski ir jānācās Tehnoloģiju mācību joma, kurā ietilpst tādi priekšmeti kā datorika, dizains un tehnoloģijas, programmēšana, robotika, digitālais dizains.

Lai atbalstītu šīs jomas pedagogus, IT Izglītības fonds sadarbībā ar LMT ir izstrādājis metodiskos mācību materiālus priekšmeta "Dizains un tehnoloģijas" pedagogu kvalifikācijas celšanai. Mācību priekšmeta "Dizains un tehnoloģijas" mērķis ir stiprināt tehnoloģiju izmantošanas prasmes, radīt risinājumus nozīmīgām problēmām, ievērojot laba dizaina un ilgtspējas principus gan jaunu produktu, gan pakalpojumu radīšanā.

2020. gada augustā 40 pedagogiem no visas Latvijas klātienē bija iespēja apgūt vienu no populārākajām IKT nozares darba metodoloģijām – dizaina domāšanu, kas vienlaikus ir arī viena no tehnoloģiju mācību jomas satura komponentēm vidusskolā. Piecu dienu mācībās pedagogi apguva gan teorētiskos, gan praktiskos aspektus dizaina domāšanā dizaineres Jeļenas Solovjovas vadībā.

Par digitālo produktu dizainu stāstīja lietotāju pieredzes pētniece Irina Ganeviča, par interjera dizainu – arhitekte un dizainere Liene Jākobsone, par vides dizainu – arhitekte un pētniece Dina Suhanova, par modes dizainu – modes dizainere Indra Komarova.

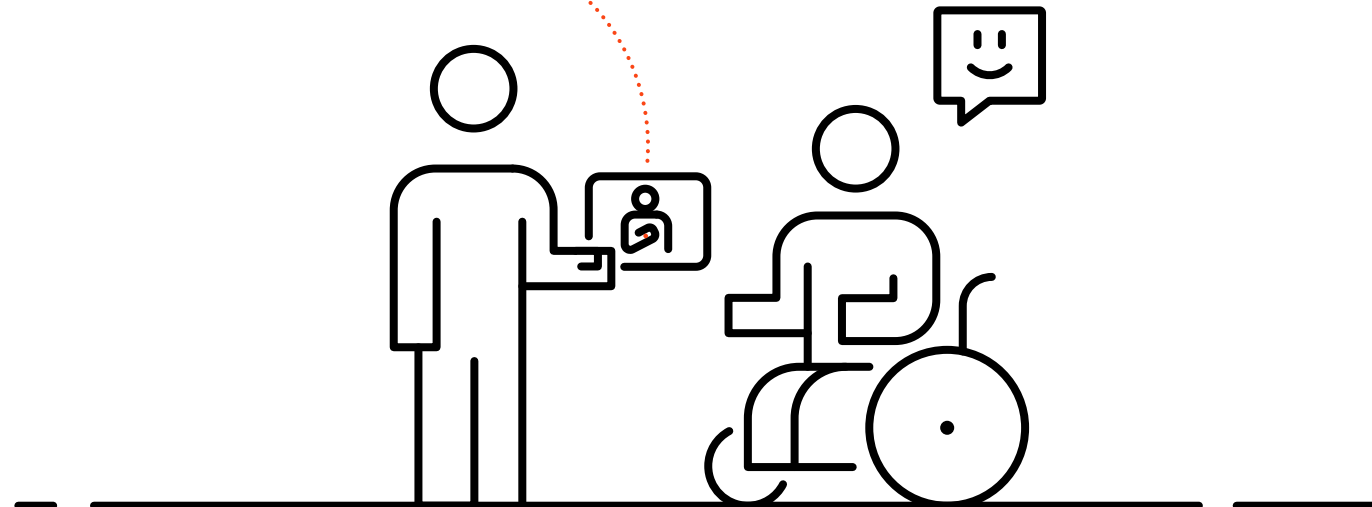

Lai metodi varētu apgūt arī skolotāji, kuri nepiedalās mācībās, kā arī ikviens interesents, LMT sadarbībā ar IT Izglītības fondu un partneriem izveidoja tīmekļa vietni <https://www.startdesign.lv>. Tajā bez maksas iespējams pašmācības ceļā apgūt dizaina domāšanu dažādu problēmu risināšanai.

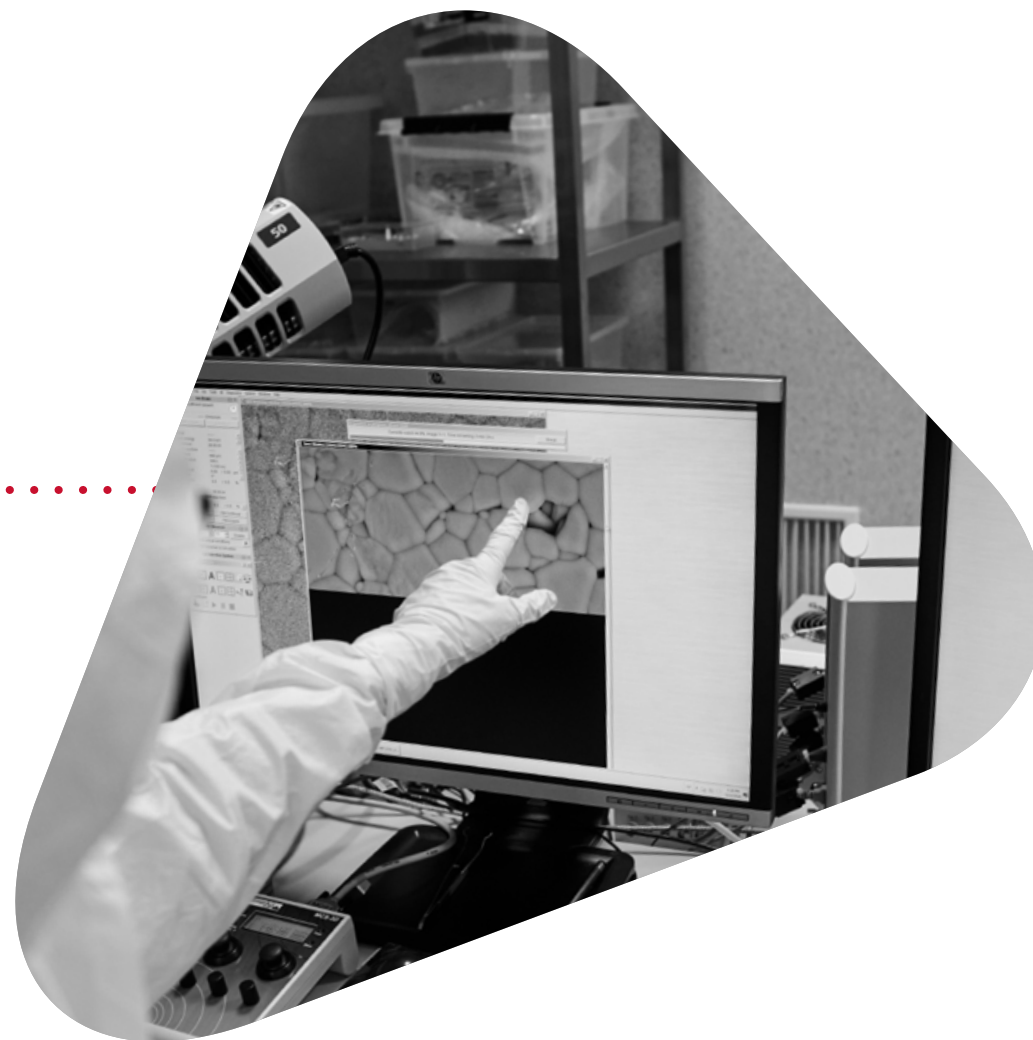

TEHNOĻIJU APMĀCĪBU SEMINĀRS SENIORIEM

Lai apmācītu seniorus lietot jaunākās tehnoloģijas, LMT speciālisti vadīja semināru "Senioru pārvietošanās paradumi Rīgas pilsētā". Tajā seniori apguva dažādas lietotnes un tehnoloģijas, kas viņiem var palīdzēt Rīgā pārvietoties.

Uzņēmēju kompetences celšana

LMT BIZNESA BROKASTIS

2018. gadā LMT sāka organizēt Biznesa brokastis, lai rosinātu uzņēmējus dalīties ar pieredzi, kā tikt galā ar aktuāliem ikdienas izaicinājumiem. 2020. gadā Biznesa brokastis tika organizētas attālināti LMT platformā Straume, tādējādi saglabājot iespēju gan LMT izzināt klientu vajadzības, gan arī uzņēmējiem iegūt jaunas zināšanas.

Maija Biznesa brokastīs tika aktualizētas tēmas “No datu kultūras uzņēmumā līdz efektīvai patērētāja uzrunāšanai” un “Mārketinga dati praksē. Kā ieraudzīt vērtīgo?”. Šajās Biznesa brokastīs mārketinga un komunikāciju profesionāļi dalījās pieredzē, kā veidot datus balstītus mārketinga risinājumus.

Septembrī Biznesa brokastu tēma bija “Drons – palīgs biznesā”. Tāpēc uzņēmēji stāstīja par ieguvumiem un izaicinājumiem, kas rodas, izmantojot dronus uzņēmuma ikdienas darbos.

“FRANKLINCOVEY” GRĀMATU KLUBS

Lai palīdzētu uzņēmējiem un sadarbības partneriem izglītoties biznesa psiholoģijā un, iespējams, kļūt par efektīvākiem līderiem, LMT sadarbībā ar “FranklinCovey”

jau no 2016. gada rīko grāmatu rītus. Tajos vieni no labākajiem Latvijas biznesa treneriem izklāsta dažādās grāmatās paustās idejas.

LMT Straumē 2020. gadā publicēti trīs pasākumi par šādām uzņēmēju ikdienā aktuālām tēmām:

- kā vadītājs var vairo, nevis izsūkt savas komandas spējas, lai gūtu labākus rezultātus, – idejas grāmatā “Reizinātāji”;
- dziļāks skats uz paradumiem, kas ir panākumu pamatā, – atziņas grāmatā “Iekšējais diženums”;
- kā dažādu paaudžu cilvēki var pārvarēt plaisas un efektīvi strādāt kopā – padomi grāmatā “Plaisas”.

PLATFORMA UN “FACEBOOK” GRUPA “DARBS NO MĀJĀM”

Stājoties pretī jauniem izaicinājumiem un sākot strādāt attālināti, ir svarīgi mācīties no citiem un dalīties pieredzē. Tādējādi pielāgošanās attālinātajam darbam norit ātrāk un veiksmīgāk, gūstot daudz jaunu atziņu un ieguvumu.

Lai palīdzētu uzņēmējiem pielāgoties darbam attālināti, 2020. gada pavasarī LMT ir izveidojis platformu “Darbs no mājām”, kur apkopot noderīgi

rīki attālinātai saziņai, dokumentu, biroja darba un uzņēmumu vadīšanai ārkārtas situācijas apstākļos. Tajā publicēti arī videostāsti, kuros Latvijas uzņēmēji dalās savā pieredzē, kā viņiem veicas ar savu darbu pārcelšanu uz digitālo vidi:

- piecu stāstu sērija par to, kā noturēt veiksmīgu eSapulci: kas jādara sapulces saimniekam un dalībniekiem, kā runāt kodolīgi un trāpīgi, kā veidot labi uztveramas prezentācijas;
- uzņēmēju pieredze pārdošanas un pakalpojumu sniegšanas pārveidēšanā uz interneta vidi, kā arī jaunu biznesa virzienu izveidē, pielāgojoties jaunajiem apstākļiem;
- uzņēmēju stāsti par to, kā operatīvi pielāgoties divreiz lielākam darba apjomam un kā attālināti vadīt lielu kolektīvu.

2020. gada martā LMT izveidoja atvērta domubiedru grupu “Darbs no mājām” sociālajā tīklā “Facebook”, kur LMT gan stāstīja par savu pieredzi, gan iesaistīja sabiedrības pārstāvjus, iedrošinot dalīties ar pieredzi un padomiem, kā ērtāk, efektīvāk un jēgpilnāk strādāt no mājām. Grupā šobrīd ir jau 7,8 tūkstoši dalībnieku.

Inovativas vides veidošana

LIETOTNE "APTURI COVID"

Lietotnes darbības pamatprincipi:

- Lietotnes izmantošana ir brīvprātīga un bez maksas.
- Lietotne ar "Bluetooth" palīdzību ļauj viedtālruniem apmainīties signāliem.
- Lietotne anonīmi ar mainīgu kodu reģistrē ikvienu lietotāju, ar kuru viedtālruna īpašnieks ir bijis kontaktā tuvāk par ~2 metriem un ilgāk par ~15 minūtēm.
- Iedzīvotājs, kuram konstatēts Covid-19, no SPKC saņem kodu, kuru ievada lietotnē.
- Lietotne nosūta ziņojumu par fiksētu kontaktu ar Covid-19 pacientu kontaktpersonām.

2020. gada pavasarī LMT iesaistījās lietotnes "Apturi Covid" izstrādes komandā, kurā apvienojās vairāki Latvijas informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nozares un zinātnes pārstāvji, lai brīvprātīgi un bez maksas radītu lietotni, kas varētu palīdzēt ierobežot vīrusa izplatību Latvijā un ātrāk atvieglot ārkārtas stāvokļa ierobežojumus. Lietotne nodrošina ātru informācijas saņemšanu par saskari ar Covid-19 saslimušo, tādējādi ļaujot sabiedrībai iesaistīties Covid-19 ierobežošanā, lai novērstu vīrusa tālāku izplatību. "Apturi Covid" ir inovatīvs risinājums, kuram publicēšanas brīdī pasaulē analoga nebija. Latvijā izstrādātā lietotne ir paraugs citiem risinājumiem, kā arī privātai un publiskai partnerībai Eiropā un pasaulē.

LATVIJAS UNIVERSITĀTES UN LMT PĒTĪJUMS: IEDZĪVOTĀJU UZVEDĪBAS ANALĪZE

Latvijas Universitātes (LU) un LMT pētījuma ietvaros tika analizēta LMT mobilā tīkla notikumu un SPKC epidemioloģiskā statistika, lai noteiktu sakarību starp iedzīvotāju aktivitāti un epidemioloģisko situāciju Latvijā kopumā, kā arī katrā novadā. Tika vērtēta dažādu nacionālu un lokālu ierobežojumu ietekme uz Covid-19 saslimstību. Pētījuma ietvaros ir izstrādāta pieeja automatizētai reāllaika datu apstrādei, kas ļauj veikt apsteidzošas darbības un atbildīgajām institūcijām savlaicīgi īstenot nepieciešamos pasākumus Covid-19 ierobežošanai.

LU un LMT izstrādātā pieeja pilnībā atbilst Vispārīgās datu aizsardzības regulas (GDPR) prasībām, bet vienlaikus ļauj precīzi novērtēt iedzīvotāju uzvedību, piemēram, konkrētas aktivitātes vietas, kustību un laiku. Pētījums analizē "lielos datus" – LMT mobilā tīkla notikumu

statistiku laika periodā no 2019. gada oktobra līdz 2020. gada novembrim, kā arī nodrošina salīdzinājumu veikšanu par laika periodu no 2016. gada līdz šim brīdim. Kopējais analizēto tīkla notikumu apjoms ir gandrīz 360 miljoni 2020. gada septembrī un oktobrī un 2,24 miljardi pēdējā gada laikā.

Dati apliecina, ka pastāv tieša saikne starp iedzīvotāju ekonomisko aktivitāti un Covid-19 izplatību, proti, jo aktīvāki ir Latvijas iedzīvotāji, jo lielāks ar Covid-19 saslimušo skaits. Ekonomiskās aktivitātes pieaugums ar aptuveni viena mēneša nobīdi atspoguļojas aktuālajā Covid-19 statistikā – strauji pieaug inficēto un saslimušo skaits. Digitālā karte "Covid-19 Latvijā" parāda, kā notikusi slimības izplatīšanās laika posmā no 2020. gada marta līdz novembrim: [šeit](#).

LMT INICIATĪVA "VESELAI LATVIJAI"

Iniciatīvas "Veselai Latvijai" ietvaros LMT nodrošinājis Latvijas lielākajām slimnīcām – Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca, Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca, Bērnu klīniskā universitātes slimnīca – un Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam (NMPD) vairāk nekā 1000 iekārtu, pieslēgumu un risinājumu attālināta darba veikšanai. Slimnīcās pieejamo informācijas un komunikācijas tehnoloģiju klāsta paplašināšana ļauj gan klātienē, gan attālināti nodrošināt kvalitatīvus medicīnas pakalpojumus iedzīvotājiem un atvieglo mediķu darbu ārkārtas situācijā.

LMT #VeselaiLatvijai

Atbalsts NMPD un trim lielākajām medicīnas iestādēm Latvijā ar vairāk nekā 1000 iekārtu, pieslēgumu un risinājumu

LMT atbalsts

Rīgas Austrumu klīniskajai universitātes slimnīcai

Videonovērošanas risinājumi Covid-19 pacientu attālinātai novērošanai

IP telefonijas risinājums abpusējai mediķu un pacientu saziņai slimnīcā

Durvju automātikas risinājumi un domofoni piekļuves kontrolei

Tīmekļa kameras stacionārajiem datoriem

Viedtālruņi

LMT atbalsts

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam

MiFi iekārtas attālināta darba veikšanai

Viedtālruņi NMPD darbiniekiem un ārkārtas vadības grupai

Rūteri attālināta darba veikšanai

LMT atbalsts

Bērnu klīniskajai universitātes slimnīcai

Portatīvie datori attālinātām pacientu konsultācijām

Planšetes attālinātai pacientu izmeklēšanai

Viedtālruņi personāla saziņai

IP telefoni palātās saziņai ar mediķiem

LMT atbalsts

Paula Stradiņa klīniskajai universitātes slimnīcai

Tīmekļa kameras ārstu iekšējai komunikācijai, veidojot konsīlijus, apspriedes, sapulces; attālinātajām pacientu konsultācijām

LATVIJĀ RADĪTS DIGITĀLS INSULTA REHABILITĀCIJAS ASISTENTS VIGO

Ar LMT iniciatīvas "Veselai Latvijai" atbalstu Eiropas Insulta dienā pacientiem kļuvusi pieejama Latvijā radīta inovatīva attālinātas rehabilitācijas rīka VIGO pirmā versija. Iniciatīvas mērķis ir veicināt medicīnas nozares digitalizāciju un attālinātu medicīniskās aprūpes risinājumu pieejamību, kas ir īpaši svarīgi Covid-19 krīzes laikā. Rehabilitācijas asistents VIGO nodrošina digitālo rehabilitācijas terapiju pacientiem pēc insulta. VIGO ir piemērots tādiem pacientiem, kuri insulta rezultātā nav pilnībā zaudējuši kustības vai spriestspēju. Tā kā rehabilitācijas iespējas klātienē pie speciālistiem ir ierobežotas, jo īpaši Covid-19 krīzes laikā, šāds digitāls rīks palīdzēs atgūt vai vismaz uzlabot veselību tūkstošiem cilvēku.

Rīku izstrādājis Latvijas jaunuzņēmums SIA "Vigobot", kurā kopā ar komandu strādā veselības aprūpes inovāciju eksperts Kristaps Krafte un ārsts Dr. Jānis Šlēziņš.

LIELJAUDAS DATU TĪKLS ZINĀTNIEKIEM

Mūsdienu pētniecība balstās uz masīvu lielapjoma datu analīzi, tādēļ 2020. gadā LMT un "MikroTik" dāvināja zinātniekiem lielaudas datu tīklu. Tas jau šobrīd nodrošina 10 Gbps datu pārraides ātrumu, lai pētniecības centriem un ārstiem vairs nevajadzētu dienām ilgi pārraidīt apjomīgos genomu datus, kas mērāmi simtos GB. Tīklu zinātnieki un ārsti izmanto, lai veiktu pētījumus un palīdzētu atbildīgajām iestādēm ierobežot Covid-19 izplatību, kā arī pacientiem ārstēt vēzi un citas slimības.

Lielaudas datu tīkls zinātniekiem šobrīd izveidots starp Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centru, Bērnu klīniskās universitātes slimnīcu, gēnu sekvencēšanas centru "Latvia MGI Tech" un RTU Zinātniskās skaitļošanas centru, kur tiek apstrādāti apjomīgie dati. Plānots, ka jau drīzumā lielaudas datu tīklam pievienos arī LU Akadēmisko centru, Rīgas Austrumu klīnisko universitātes slimnīcu, kā arī RSU Medicīnas izglītības tehnoloģiju centru.

Paralēli vēža un Covid-19 izpētei Latvijas zinātnieki strādā arī pie citu slimību izpētes. Ilgtermiņā ieguvums

sabiedrībai no jaunā lielaudas datu tīkla būs vēl krietni lielāks un sniegsies pāri veselības aprūpes robežām. Izveidotā tīkla infrastruktūra sniegs atbalstu arī Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra sadarbības projektos.

"INDUSTRIĀLAIS DOKTORS"

Lai attīstītu un sekmētu pētniecības un uzņēmējdarbības sektoru ciešāku sadarbību, 2019. gadā tika sākta Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) un LMT iniciatīva "Industriālais doktors". Darbs pie inovāciju radīšanas Latvijas ekonomikas izaugsmei turpinājās arī 2020. gadā.

Programmas "Industriālais doktors" ietvaros tiek sniegts Eiropas fondu, universitātes un uzņēmuma finansiāls atbalsts jaunajiem zinātniekiem, kuri izstrādā doktora promocijas darbu par tematu, kas atbilst universitātes zinātniskajām kompetencēm un ir nepieciešams attiecīgā uzņēmuma inovāciju projektiem.

Šobrīd šajā programmā LMT atbalsta divus virzienus – lietu interneta sensoru signālu apstrādes tehnoloģiju, kas nākotnē var nodrošināt efektīvāku un drošāku satiksmes organizāciju, kā arī turpinās darbs pie dronu satiksmes pārvaldības risinājumiem. Abos šajos projektos tieši mobilo sakaru tehnoloģija, jo īpaši 5G iespējas, ir pamats jaunu inovāciju tapšanai.

LMT UN VIDZEMES AUGSTSKOLAS SAPRAŠANĀS MEMORANDS

LMT un Vidzemes Augstskola 2020. gadā parakstīja saprašanās memorandu, paužot apņemšanos veicināt savstarpēju pieredzes un zināšanu pārnesi, lai stiprinātu kapacitāti un pētījumu iespējas tautsaimniecībā izmantojamās sadarbības jomās.

Plānotā sadarbība ietver tādas nozīmīgas tēmas kā kibernetika un kritiskā infrastruktūra, mūsdienu IKT risinājumi tautsaimniecībai un sabiedrībai kopumā, lielo datu analīze uzņēmējdarbībā, lietu internets un tā izmantojums, kā arī virtuālās un papildinātās realitātes iespējas tautsaimniecībā.

LMT sadarbības ietvaros nodrošinās pētniecisko rezultātu testēšanu un validāciju biznesa vidē, darbinieku savstarpējo pieredzes apmaiņu pētniecisko un akadēmisko aktivitāšu īstenošanai, atbalstu industrijas pieredzes pārnesi uz studiju un pētniecības procesu, infrastruktūras un datu izmantošanu kopīgām pētnieciskām aktivitātēm, sadarbību starptautisko pētniecības projektu īstenošanai un konsultēšanu par lielo datu strukturēšanu un izmantošanu pētniecībā.

INOVĀCIJU KUSTĪBA “VEFRESH”

Lai VEF apkaimi attīstītu kā viedpilsētas pilotteritoriju, apkaimes uzņēmumi apvienojušies inovāciju kustībā “VEFRESH”. Pilotteritorijā tiek izmēģināti un ieviesti jaunākie tehnoloģiskie risinājumi, kas palīdz veidot cilvēkiem draudzīgu un zaļu iekārtojumu un infrastruktūru. Kustības mērķis ir popularizēt inovācijas un veicināt IT speciālistu skaita pieaugumu Latvijā, kā arī veidot ciešāku saikni starp inovāciju radītājiem un izglītības iestādēm.

Sadarbojoties Rīgas p/a “Rīgas enerģētikas aģentūra”, koplietošanas servisiem un VEF apkaimes tehnoloģiju

uzņēmumiem, 2020. gadā pie Brīvības gatves un G. Zemgala gatves krustojuma atklāts pirmais mobilitātes punkts Latvijā, kas savieno dažādus ilgtspējīgus transporta veidus un piedāvā ērtu piekļuvi mikromobilitātes un koplietošanas transporta iespējām. Jaunizveidotajā mobilitātes punktā uzstādītas riteņbraucējiem ērtas velonovietnes, veloremonta stacija, koplietošanas elektrisko skrejriteņu un velosipēdu īres punkts, kā arī solārais soliņš, kas nodrošina bezmaksas Wi-Fi un viedierīču uzlādes iespējas. Mobilitātes punkts radīts, lai sekmētu ilgtspējīgu transportlīdzekļu izmantošanu, savienojot publiskā transporta sistēmu ar koplietošanas un velotransporta iespējām.

Mobilitātes punkts kalpos kā pilotteritorija inovatīvu, datus balstītu risinājumu izveidei – tajā pieejams gan divriteņu un gājēju skaitītājs, gan testēšanas stacija viedpilsētas risinājumiem. LMT uzstādījis sensoru, kas apkopo datus par vairāk nekā 10 dažādiem rādītājiem, to skaitā par gaisa piesārņojumu, skaņas līmeni un kustību. Mobilitātes punktā LMT nodrošina Wi-Fi pieslēgumu, kā arī 4G, LTE-M un NB-IoT sakaru pieejamību.

Lielie dati gudrām pilsētām

Uz centru

Velo plūsma

140 330 / 48 %

Gājēju plūsma

231 638 / 62 %

Brīvības gatve

No centra

150 782 / 52 %

141 616 / 38 %

VEF gājēju un velo skaitītāja dati

2020 / Q3 un Q4

C. Zemgale gatve

Populārākā nedēļas diena

Otrdiena

2445 gājēji

Populārākais mēnesis

Septembris

73 678 gājēji

Vidēji mēnesī

62 209

Kopskats

373 254

56 %

Trešdiena

1965 velobraucēji

Augusts

72 175 velobraucēji

48 519
291 112

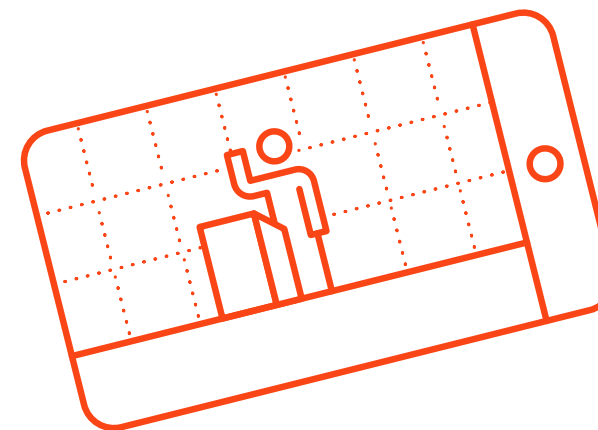
44 %

ATBALSTS INOVATĪVU RISINĀJUMU RADĪŠANAI

Viens no būtiskiem ilgtspēju veicinošiem aspektiem ir inovatīvu risinājumu radīšana ietilgusām vides un sociālajām problēmām, kā arī neparedzētiem izaicinājumiem, ko rada objektīvi ārējie apstākļi, piemēram, Covid-19 pandēmija. Tāpēc LMT pastāvīgi iesaistās dažādu hakatonu darbā, atbalstot un veicinot jaunuzņēmumu un inovatīvu un efektīvu risinājumu radīšanu. LMT 2020. gadā piedalījies daudzos hakatonos – gan kā atbalstītājs, gan deleģējot mentorus, gan iesaistoties žūrijas darbā un hakatonu organizēšanā. LMT iesaistījās pirmajā Latvijas tiešsaistes hakatonā “HackForce”, un LMT mentors piedalījās pirmajā pasaules tiešsaistes hakatonā “Global Hack”. Turklāt LMT palīdzēja arī studentu hakatonam “CrisisLab”, kurā tika meklēti risinājumi pandēmijas izraisītām problēmām, līdzdarbojās “VEFRESH” pilsētas ideju hakatonā, kur tapa idejas mūsdienīgai pilsētvidei, un piedalījās “VEFRESH” un apkāmes tehnoloģiju uzņēmumu IT darbnīcās vidusskolēniem “Kodē vai arī nē”, kas iepazīstina jauniešus ar IT profesiju daudzveidību.

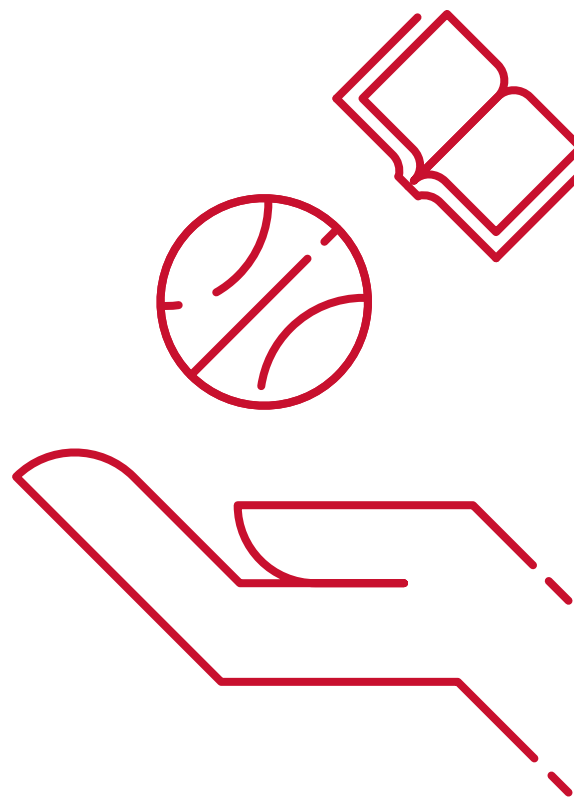
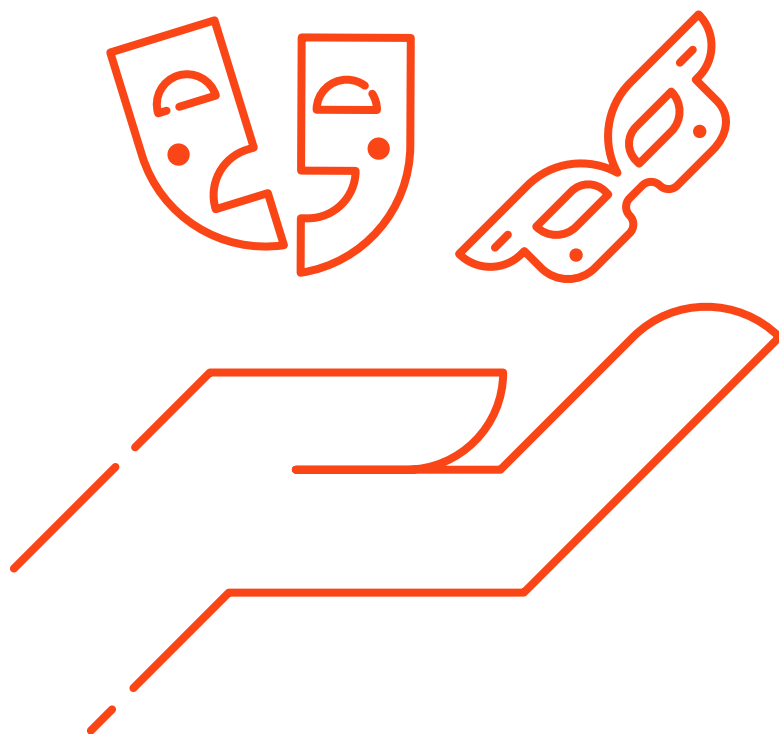
Vēl LMT mentori iesaistījās “Swedbank” ilgtspējas hakatonā “Hack for the Future”, kura dalībnieki ar mentoru palīdzību izstrādāja idejas un risinājumus viedās pilsētas, biznesa ilgtspējas, atjaunojamās enerģijas, videi draudzīga dzīvesveida un pārtikas jomās. LMT palīdzēja arī Igaunijas un Latvijas jaunuzņēmumu akceleratora programmai “Prototron”. Sadarbībā ar jaunuzņēmumu ekosistēmas pasākumu “TechChill” LMT organizēja arī LMT lietu interneta hakatonu, kas sniedza iespēju entuziastiem no visas Latvijas gūt pieredzi lietu interneta ierīču izgatavošanā un pielietojumu atrašanā.

KONFERENCES

Ar LMT atbalstu un iesaisti 2020. gadā notikuši gandrīz 40 dažādu nozaru pasākumi un konferences, kam LMT nodrošināja gan saturu (runātājus), gan tiešraides LMT Straumē. Kā nozīmīgākos pasākumus var minēt “5G Techritory”, “TechChill”, LAMPA, “Latvijas Formula 2050” konferences un LIKTA digitālo nedēļu. Pateicoties LMT, visi šie pasākumi ir pieejami plašākam interesentu lokam, kas apstākļos, kad klātienēs pasākumi nevar notikt, ir īpaši svarīgi.

Ziedojumi

LMT ziedojumi Covid-19 izraisītās pandēmijas apstākļos turpina atspoguļot uzņēmuma būtību un mērķus. LMT vēlas veicināt vidi, kurā ikviens valsts iedzīvotājs vislabākajā iespējamajā veidā var īstenot savas pozitīvās un uz kopējo attīstību vērstās idejas. Tieši tādēļ uzņēmums sniedz atbalstu projektiem, kas veicina visas sabiedrības un katra atsevišķa indivīda aktīvu iesaisti Latvijas ilgtspējīgā attīstībā. LMT 29 gadu laikā Latvijas sportam, kultūrai, izglītībai un labdarībai ir ziedojis un sponsorējis gandrīz 30 miljonus eiro. LMT ziedošanas principi noteikti [LMT Ziedojumu politikā](#).

Palīdzot pārvarēt krīzes radītās sekas, LMT turpinās attīstīt ziedošanu un sponsorēšanu kā uzņēmuma ilgtspēju veicinošu faktoru Latvijas sabiedrībā.

Turpināsim atbalstīt izcilas un uz nākotni orientētas personības, projektus un notikumus, īpaši sekmējot nozaru digitalizāciju un inovāciju ieviešanu, kā arī starpnozaru tīklošanos.

2020. gada nogalē LMT Latvijas lielāko slimnīcu reanimācijas nodaļu Covid-19 pacientu vajadzībām ziedoja 19 "Samsung Galaxy A41" (A415) viedtālruņus un SIM kartes, kā arī bezmaksas mobilo sakaru un datu pakalpojumus. Laikā, kad klātienēs tikšanās ar ģimenes locekļiem un tuviniekiem pandēmijas dēļ pacientiem nav iespējama, attālināta saziņa, izmantojot viedo tehnoloģiju risinājumus, ir nozīmīgs emocionāls un psiholoģisks ieguvums, kas dod klātesamības sajūtu.

Viedtālruņi tika nogādāti P. Stradiņa klīniskajai universitātes slimnīcai, Rīgas Austrumu klīniskajai universitātes slimnīcai un Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcai Rīgā, Vidzemes slimnīcai Valmierā, Rēzeknes slimnīcai, Daugavpils reģionālajai slimnīcai, Jelgavas reģionālajai slimnīcai, Liepājas reģionālajai slimnīcai, Jēkabpils reģionālajai slimnīcai, Tukuma, Kuldīgas, Ogres un Dobeles slimnīcām.

Iniciatīvas “Veselai Latvijai” ietvaros LMT nodrošināja Latvijas lielākajām slimnīcām un Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam (NMPD) vairāk nekā 1000 iekārtu, pieslēgumu un risinājumu attālināta darba veikšanai.

Ar LMT iniciatīvas “Veselai Latvijai” atbalstu tieši Eiropas Insulta dienā pacientiem kļuvusi pieejama Latvijā radīta inovatīva attālinātas rehabilitācijas rīka VIGO pirmā versija. Rehabilitācijas asistents VIGO nodrošina digitālo rehabilitācijas terapiju pacientiem pēc insulta.

LMT ir ilggadējs Rīgas zooloģiskā dārza sadarbības partneris. Ar uzņēmuma atbalstu uz Latviju atvestas žirafes, izbūvētas tīgeru, krēpjuvilku, lemuru un ibisu mītnes, kā arī dzīvnieku apskates vietas pielāgotas piekļuvei ar invalīdu vai bērnu ratiņiem.

Vairāk informācijas www.rigazoo.lv

Sadarbībā ar Latvijas Bērnu dzirdes centru LMT dāvinājis un ziedojis kohleāros implantus, jaundzimušo dzirdes skrīninga aparātus, dzirdes aparātus, skaņu pastiprinošas iekārtas un modernas FM iekārtas bērnu pirmo dzirdes iemaņu attīstības veicināšanai. 2019. un 2020. gadā, pateicoties uzņēmuma un iedzīvotāju ziedojumiem, Latvijas Bērnu dzirdes centram iegādātas Baltijā pirmās dzirdes diagnostikas iekārtas “Neuro-audio” un dzirdes aparātu testēšanas iekārtu sistēma “Affinity Compact v4”.

LMT sniedza atbalstu 17 Latvijas Bērnu fonda vasaras atpūtas nometnēm bērniem ar īpašām vajadzībām, kurās 450 bērnu ar īpašām vajadzībām no visas Latvijas guva iespēju desmit dienas bez maksas atpūsties, apgūt radošās prasmes, mācījās rūpēties paši par sevi un līdzcilvēkiem. Pandēmijas apstākļos nometnes notika citā režīmā, tomēr bija ļoti gaidītas. Ziemassvētku laikā LMT atbalsta arī Bērnu fonda rīkotās labdarības akcijas.

Vairāk informācijas www.lbf.lv

Pateicoties LMT, invalīdu un viņu draugu apvienībai "Apeirons", tiek nodrošināti elektroniskie sakari.

Vairāk informācijas www.apeirons.lv

Ar LMT atbalstu jau vairāk nekā divdesmit gadus Latvijas Neredzīgo biedrībai tiek nodrošināti elektroniskie sakari.

LMT nodrošina elektroniskos sakarus Bērnu paliatīvās aprūpes biedrībai.

LMT atbalsta sociālo projektu "Parunāsim?", kur cilvēki var zvanīt, lai parunātu, tiktu sadzirdēti un nejustos vientuļi. Tālruna līniju apkalpo cilvēki ar īpašām vajadzībām.

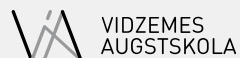
IZGLĪTĪBA

LMT un LU izveidojusies cieša sadarbība, organizējot "LU un LMT Datorzinātņu dienas" un ikgadējas projektu vadības konferences sadarbībā ar Biznesa, vadības un ekonomikas fakultāti.

2018. gadā LMT prezidents Juris Binde kļuva par LU Padomnieku konventa priekšsēdētāju. 2020. gadā uzņēmums sniedza atbalstu forumu ciklam "Latvijas formula 2050. Attīstības scenāriji".

Vairāk informācijas www.lu.lv

LMT prezidents Juris Binde ir Vidzemes Augstskolas profesors.

Vairāk informācijas www.va.lv

LMT ir RTU un tās Attīstības fonda ilgstošs atbalstītājs. LMT Straumē nodrošinātas RTU Biznesa interešu kluba "Portfelis" nodarbību un vieslekciju pārraides, sniegts atbalsts lietotnes "RTU mobile" izstrādē, izveidots telekomunikāciju muzejs.

Vairāk informācijas www.rtu.lv

LMT programmas "Skola 2030" ietvaros līdzdarbojas mācību satura izstrādāšanā un skolotāju sagatavošanā, investējot gan finansējumu, gan zināšanas un pieredzi.

SPORTS

LMT arī 2020. gadā kā ģenerālsponsors turpināja ilggadējo Latvijas Olimpiskās komitejas atbalstu. LMT līdzdarbojas olimpiskās kustības atbalstīšanā un sporta lomas popularizēšanā sabiedrībā. Ar LMT iesaisti tapis projekts "Sporto visa klase", kurā 2020. gadā piedalījās vairāk nekā 8300 bērnu no 369 klasēm un 75 Latvijas pašvaldībām.

Vairāk informācijas
www.olimpiade.lv

"Ozo Golf Club" ir pirmais 18 bedrīšu golfa laukums Latvijā. Tajā ar LMT atbalstu ik gadu tiek organizētas sacensības "LMT Open" un "LMT Prezidenta kauss".

Vairāk informācijas www.ozogolf.lv

Ar LMT atbalstu dibināts un darbojas bērnu un jauniešu regbija klubs "Eži". Klubā dažādās vecuma grupās darbojas aptuveni 100 bērnu un jauniešu, kā arī 30 pieaugušo komandas spēlētāju.

Vairāk informācijas
www.ezi-rugby.com

KULTŪRA

LMT ir Vispārējo latviešu dziesmu un deju svētku, kā arī Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku atbalstītājs. 2020. gadā LMT turpināja atbalstīt dziesmu svētku tradīciju, sniedzot finansiālu atbalstu Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku organizēšanai.

Cēsu Mākslas festivāla ietvaros ar LMT atbalstu jau vairāk nekā 10 gadus notiek akadēmiskās mūzikas koncerti, vizuālās mākslas izstādes, performances, diskusijas, teātra un operas izrādes, kā arī kino programmas. LMT Straumes tiešraidē ikvienam interesentam ir nodrošināta iespēja vērot spilgtākos festivāla notikumus.

Vairāk informācijas
www.cesufestivals.lv

Valmieras Drāmas teātra mazajā zālē "LMT Mansards" ar LMT atbalstu tiek veikti būtiski tehniskie uzlabojumi. 2020. gadā uzlabotas zāles skaņas un gaismas iekārtas.

Vairāk informācijas www.vdt.lv

Ar LMT atbalstu izveidotā Latvijas Nacionālā teātra "LMT Jaunā zāle" kļuvusi par stabilu platformu inovatīviem un konceptuāliem mūsdienu teātra mākslas eksperimentiem. Izrāde "Alise Brīnumzemē" saņēmusi "Spēlmaņu nakts" balvas, bet e-teātris "Baltais kubs" atzīts par labāko jaunās formas izrādi.

Vairāk informācijas www.teatris.lv

KULTŪRA

LMT ir viens no Latvijas Nacionālās operas fonda mecenātiem, sekmējot Latvijas operas un baleta attīstību.

Vairāk informācijas www.opera.lv

LMT ziedojums Jāzeps Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijai, t. sk. "Gada balvas jaunajam mūziķim" un "Gada balvas labākajam mācībspēkam" pasniegšanas ceremonijai, ir palīdzējis sekmēt jauno mūziķu māksliniecisko jaunradi un tās turpmāko attīstību. Balvas pasniegšanu tiešraidē varēja vērot arī LMT Straumē.

Ar LMT atbalstu uzņemta režisora Dzintara Dreiberģa vērienīgā kara drāma "Dvēseļu putenis", godinot Latvijas sargātājus – strēlniekus. Filma "Dvēseļu putenis" saņēmusi Nacionālā kino centra balvu "Lielais Kristaps" un izvirzīta ASV Kinoakadēmijas balvai "Oskars".

**Ekonomiskā
ietekme**

LMT investīcijas mobilā tīkla un tehnoloģiju attīstībā, uzņēmuma samaksātie nodokļi un dividendes ir nozīmīgs ieguldījums valsts ekonomikas attīstībā un izaugsmē.

Neraugoties uz Covid-19 pandēmijas radītajiem izaicinājumiem, 2020. gads LMT darbībā bijis stabils, **uzņēmuma apgrozījums sasniedza 228 miljonus eiro, bet klientu pieslēgumu skaits pieauga līdz 1,32 miljoniem.**

Tiešā ekonomiskā ietekme

2020. gadā LMT radītā ekonomiskā vērtība globālās Covid-19 pandēmijas ietekmē samazinājusies par 17,6%. To visbūtiskāk ietekmējis viesabonēšanas ieņēmumu sarukums. Sadalītā ekonomiskā vērtība 2020. gadā sasniedza 96,8% no kopējās radītās ekonomiskās vērtības, kas ir par 3,4 % vairāk nekā iepriekšējā gadā.

(tūkst. EUR)	2020	2019	2018
Radītā ekonomiskā vērtība	153 333	186 099	174 922
Sadalītā ekonomiskā vērtība	148 498	173 753	167 080
Pārdoto preču un pakalpojumu izmaksas, atskaitot amortizāciju un nolietojumu	68 633	100 491	97 034
Personāla izmaksas, atskaitot VSAOI	21 036	20 560	18 691
Finanšu izmaksas	1 163	1 123	392
Dividendes	29 000	22 400	24 700
Nodokļi un nodevas	28 278	28 945	25 618
Ziedojumi	388	234	645
Nesadalītā ekonomiskā vērtība	4 835	12 346	7 842
Kapitālieguldījumi	26 652	27 844	29 066
Peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa	26 685	30 566	27 993

LMT 2020. gadā bija viens no lielākajiem nodokļu maksātājiem Latvijā.

LMT ir Latvijas valsts attīstībai stratēģiski nozīmīgs uzņēmums, jo nodrošina gan augstas kvalitātes, efektīvu un drošu bezvadu sakaru tīklu, gan veic nozīmīgas nodokļu iemaksas valsts budžetā.

Pēdējo trīs gadu laikā LMT valsts budžetā nodokļos ir samaksājis 83 miljonus eiro.

LMT radītā ekonomiskā vērtība 2020. gadā tika sadalīta starp šādām ieinteresētajām pusēm:

- sadarbības partneri – atlīdzība par piegādātajiem resursiem un pakalpojumiem uzņēmuma darbības nodrošināšanai;
- darbinieki – tiešā un netiešā atlīdzība par darbu;
- finansētāji – atlīdzība par aizņemtā kapitāla izmantošanu;
- valsts un uzraugošās institūcijas – samaksātie nodokļi un nodevas;
- dalībnieki – atlīdzība par kapitāla izmantošanu (dividendes);
- sabiedrība – ziedojumi un atbalsts.

Netiešā ekonomiskā ietekme

LMT mobilo sakaru infrastruktūra ne tikai nodrošina saziņu starp cilvēkiem, ierīcēm, kā arī datu pārraidi, tādā veidā stiprinot IKT nozares attīstību valstī, bet arī sniedz netiešu ieguldījumu valsts ekonomikā, fokusējoties uz inovatīviem digitālajiem risinājumiem un piesaistot arī partnerus.

Līdz ar 5G tīklu strauji attīstās dažādi sensori un viedierīces, kas pieslēgtas internetam, – sākot no viedpulksteņiem un mājas viedpalīgiem līdz pat medicīnas iekārtām, rūpnīcu automatizācijai un viedpilsētu risinājumiem. Lai dažādi sensori un viedpalīgi varētu darboties ar ilgāku baterijas kalpošanas laiku un mazāku datu patēriņu, LMT 2020. gadā ieviesa jaunās paaudzes lietu interneta LTE-M tīklu. LMT ir viens no retajiem operatoriem

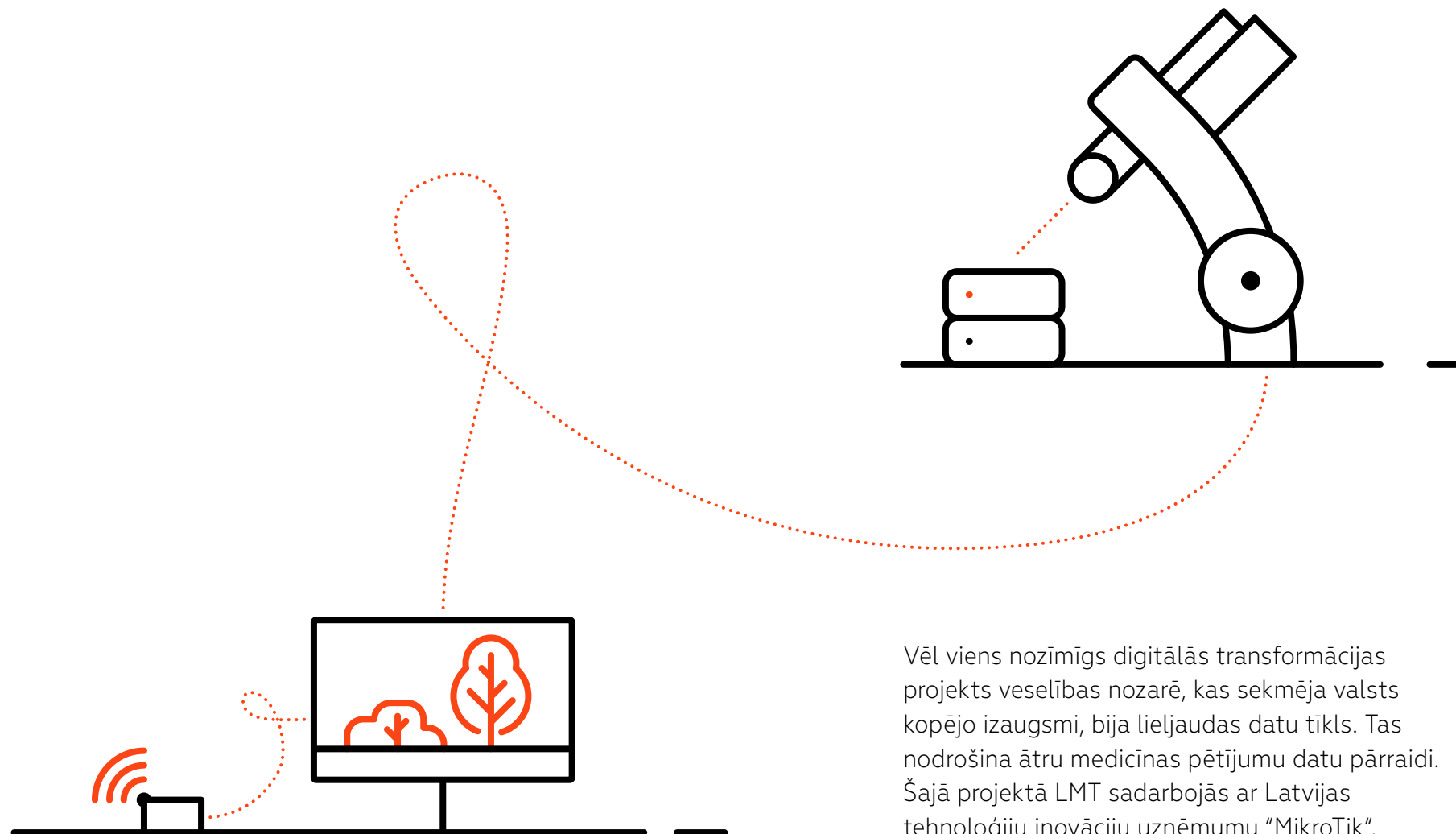
pasaulē, kam pieejamas abas jaunākās lietu interneta tīkla tehnoloģijas – gan NB IoT, gan LTE-M. Tas ļauj klientiem izmantot pasaulē pieejamos modernākos lietu interneta risinājumus un iekārtas, kas sekmē produktivitātes un līdz ar to arī valsts ekonomisko izaugsmi.

LMT 2020. gadā aktīvi darbojās inovāciju jomā, kas saistīta ar viedo mobilitāti. Jaunie digitālie mobilitātes risinājumi nodrošinās ne tikai Latvijas straujāku attīstību zaļās ekonomikas virzienā, bet arī veicinās valsts ekonomikas augšupeju. Īpaša uzmanība 2020. gadā tika veltīta inovatīvu dronu vadības risinājumu izstrādei.

Līdzīgi kā citus nozares uzņēmumus, LMT darbību lielā mērā ietekmēja Covid-19 krīze. Tā veicināja izmaiņas ne tikai biznesa un iedzīvotāju uzvedības modeļos, sekmējot ātrāku digitālo pielāgošanos krīzes diktētajiem noteikumiem, bet arī prasīja LMT tiešu iesaisti krīzes ietekmes mazināšanā un sabiedrības pilnvērtīgas funkcionēšanas nodrošināšanā.

Covid-19 radītās ārkārtas situācijas laikā LMT nodrošināja viedierīces un bezmaksas internetu attālinātām mācībām, deva lielu ieguldījumu medicīnas un kultūras jomas digitalizācijā.

LMT 2020. gada pavasarī iesaistījās lietotnes "Apturi Covid" izstrādes komandā. Šī risinājuma izveidošana bija izšķiroši svarīga investīcija sabiedrības veselības veicināšanā. Tā parādīja, ka krīzes apstākļos, nozarēm veiksmīgi sadarbojoties, ļoti ātrā tempā ir iespējams izveidot visai Latvijas sabiedrībai nozīmīgu instrumentu, kas palīdz pasargāt no inficēšanās ar Covid-19 vīrusu.

Vēl viens nozīmīgs digitālās transformācijas projekts veselības nozarē, kas sekmēja valsts kopējo izaugsmi, bija lielaudas datu tīkls. Tas nodrošina ātru medicīnas pētījumu datu pārraidi. Šajā projektā LMT sadarbojās ar Latvijas tehnoloģiju inovāciju uzņēmumu "MikroTik".

**Pakalpojumi
un risinājumi**

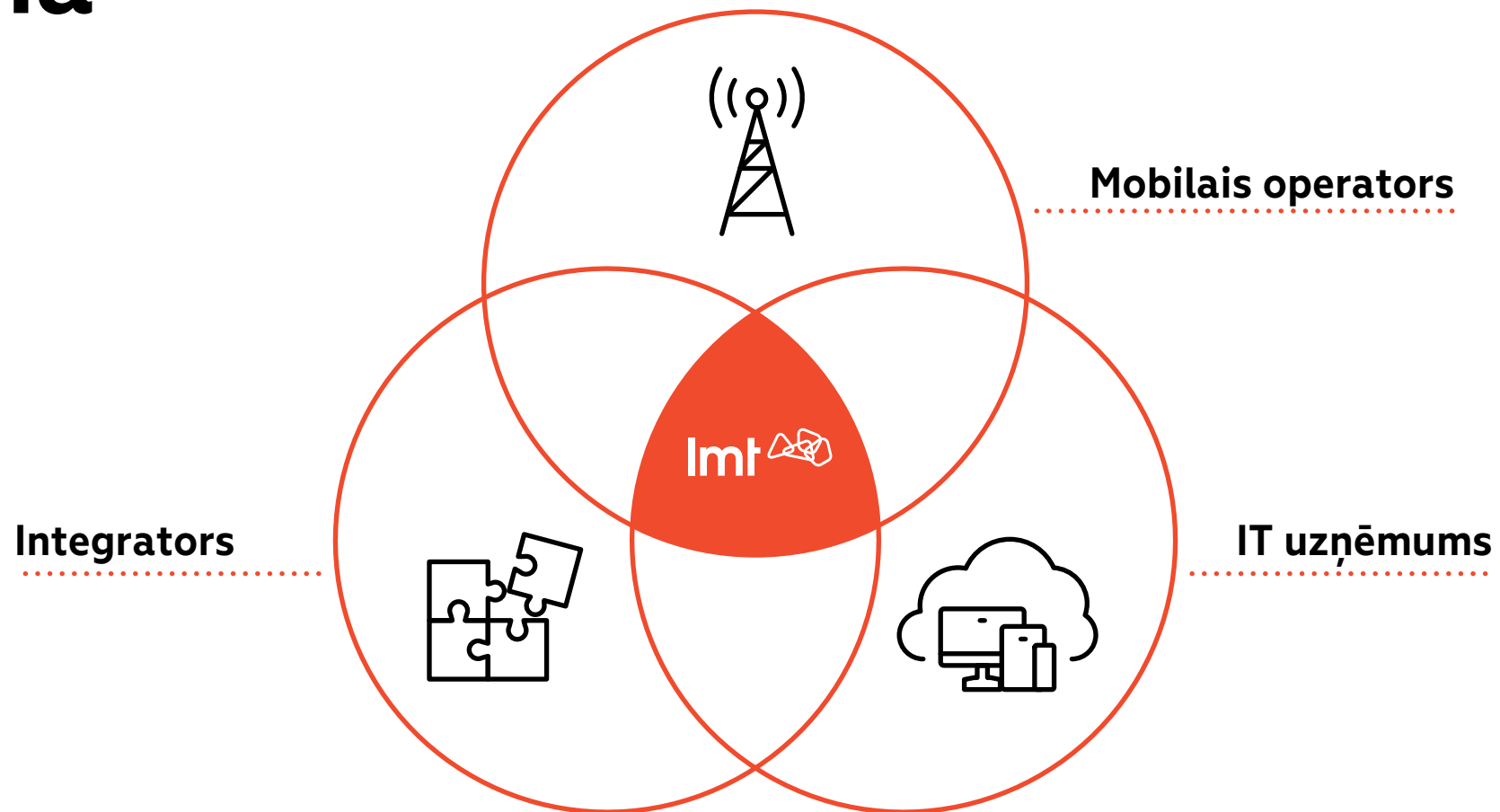
LMT 2020. gadā turpināja savu tehnoloģisko līderību, attīstot tīklu, izstrādājot kopā ar partneriem jaunus IT risinājumus **5G izmantošanai un iesaistoties ārkārtas situācijas seku mazināšanā gan valstiskā, gan individuālā līmenī.**

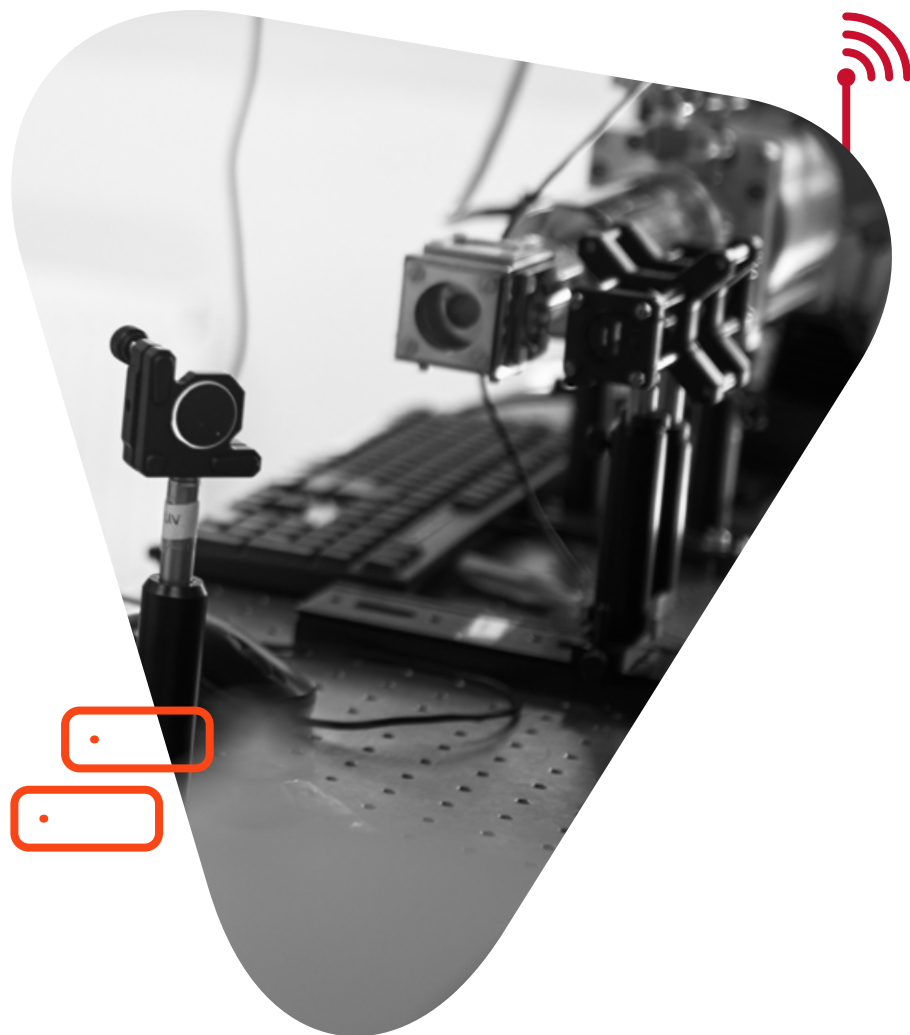
Kopumā 2020. gadā tīkla un tehnoloģiju attīstībā LMT investēja 25 miljonus eiro, t. sk. izvēršot Latvijā 5G tīklu. Tādējādi LMT ir sekmīgi realizējis 2019. gadā izvirzīto mērķi – ieguldīt investīcijas 5G izpētē un attīstībā, lai strauji sekmētu inovatīvu biznesa modeļu un IKT risinājumu izveidi dažādām tautsaimniecības nozarēm.

Līdz ar mobilā interneta un risinājumu straujo izplatību un 5G tehnoloģiju ienākšanu IKT nozare piedzīvo nozīmīgas pārmaiņas. Latvija ir interneta lielvalsts un ierindojas vadošās pozīcijās pasaulē pēc mobilā interneta izmantošanas rādītājiem. Šobrīd ir pienācis laiks savas prasmes paplašināt un digitālās transformācijas jēdzienu piepildīt ar saturu.

2021. gadā LMT nostiprinās savu kompetenci gan kā 5G infrastruktūras attīstītājs, gan arī kā tehnoloģiju konsultants, risinājumu izstrādātājs un integrators. Šobrīd, uzņemoties līderību jaunas 5G ekosistēmas izveidē, uzņēmums vēlas nodrošināt iespējas ieinteresētajiem Latvijas uzņēmumiem un zinātniekiem attīstīt un radīt nākotnes risinājumus, kurus varētu izmantot ikdienā svarīgu procesu digitalizācijā.

LMT loma

LMT turpinās investīcijas infrastruktūras attīstībā un jaunu risinājumu izstrādē. **Attīstības fokuss būs koncentrēts uz stabilu sakaru nodrošināšanu strauji augoša interneta patēriņa apstākļos, kā arī inovācijām mobilitātes, bezpilota lidaparātu (dronu) tehnoloģijās, lietu interneta, kā arī sabiedrības drošības risinājumos.**

/ Mērķis 2021

Tīkla infrastruktūras attīstība

Mobilā savienojamība un piekļuve internetam ir kļuvuši par galvenajiem LMT izaugsmes katalizatoriem 2020. gadā. Īpaši tas iezīmējās Covid-19 pandēmijas laikā, sabiedrībā rodoties nepieciešamībai organizēt darbu un mācības attālināti, nodrošināt piekļuvi pakalpojumiem un informācijai un kopējo sabiedrības informētību. Pēdējo trīs gadu laikā mobilā tīkla lietošanas apjoms ir palielinājies trīs reizes, pandēmijas laikā – vēl par trešdaļu. 2020. gadā katrs LMT klients vidēji mēnesī patērēja 26,6 gigabaitus. Datu pārraides apjoma pastāvīgais pieaugums ir apliecinājums

nozīmīgām pārmaiņām sabiedrības paradumos, kas ietekmē gan darba, gan privātās dzīves kārtību. Mobilās tehnoloģijas un inovācijas ir būtiskas darba tirgus un sabiedrības ikdienas ieradumu transformācijas procesa sastāvdaļas. Straujais datu patēriņa pieaugums iezīmēja arī izmaiņas dinamikā – slodze novirzījās no valsts pilsētām uz reģioniem un piepilsētām. Salīdzinot ar 2019. gadu, LMT daudz lielākā mērogā veica ieguldījumus datu pārraides tīkla paplašināšanā, tīkla optimizācijā un kvalitātes uzlabošanā, fokusējoties uz reģioniem, kur interneta

lietošanas intensitāte pieaug tikpat strauji kā Rīgā un tās apkārtnē. LTE tīkla pārklājuma un kapacitātes palielināšanai ir veikti darbi 392 bāzes stacijās, tai skaitā uzbūvētas 54 jaunas bāzes stacijas, LTE pārklājums ieviests 32 bāzes stacijās un 295 bāzes stacijas tika paplašinātas un modernizētas, tādējādi kopējam staciju skaitam pārsniedzot 1450. Kopumā 2020. gadā tīkla un tehnoloģiju attīstībā LMT investējis 25 miljonus eiro, t. sk. izvēršot Latvijā 5G tīklu.

Neskatoties uz Covid-19 pandēmijas izraisītajām izmaiņām datu tīkla attīstībā, LMT turpināja mobilā tīkla modernizāciju un attīstību:

- 2019. gadā uzsāktais balss pakalpojumu nodrošinājums IP tīklā – VoLTE (*Voice over Long-Term Evolution*) tehnoloģijas ieviešanas projekts – tika pabeigts 2020. gada vidū. VoLTE risinājums vairākus mēnešus LMT tīklā jau darbojas testa režīmā. Līdz šim ierasts, ka zvani internetā caur dažādām lietotnēm (piemēram, *Whatsapp*, *Skype* u. c.), video un balss zvanu platformām nav tik kvalitatīvi, taču līdz ar VoLTE tehnoloģijas ieviešanu šī situācija mainīsies. Zvanu savienojumi notiks daudz ātrāk, kā arī balss sakaru kvalitāte caur datu pārraides tīklu būs daudz augstāka. Jaunais risinājums darbosies neatkarīgi no tīkla tehnoloģiju paaudzes – tātad gan 4G, gan 5G tīklā. Šobrīd vēl turpinās aktīvs darbs, lai tehnoloģiju ne tikai ieviestu LMT tīklā, bet tā strādātu arī iekārtās, ko piedāvā lielākie ražotāji.

- Modernizēta un dubultota datu pārraides tīkla centrālo vārteju kapacitāte un sākts projekts balss un datu pārraides tīkla centrālo komutatoru modernizācijai uz nākamo 5G standartu bāzes.
- Saskaņā ar pēdējiem industrijas standartiem un nozares labo praksi uzlabota kiberdrošība datu pārraides tīklā.

5G mobilās infrastruktūras attīstība nav iedomājama bez optiskā tīkla attīstības. 2020. gadā pie optiskā tīkla tika pieslēgtas 25 bāzes stacijas. Izvērsot optiskā tīkla infrastruktūru reģionos, projekta "Nākamās paaudzes elektronisko sakaru tīkla attīstība lauku reģionos" ietvaros tika noslēgts sadarbības līgums ar Latvijas Valsts radio un televīzijas centru, kas pāris gadu laikā sniegs iespēju pieslēgt pie optiskā tīkla vairāk nekā 200 bāzes stacijas. Līdz ar to tiks uzlabota elektronisko sakaru pieejamība lietotājiem lauku teritorijās, tādējādi sniedzot iedzīvotājiem iespēju saņemt ātra un īpaši ātra interneta pakalpojumus.

Izmantojot LMT optiskā tīkla jaudu un izplatību, uzņēmums piedalās valstiskas nozīmes projektu īstenošanā. LMT kopā ar "MikroTik", ilggadējo partneri inovāciju attīstībā, 2020. gadā dāvināja Latvijas zinātniekiem lieljaudas datu tīklu. Tas genomu pētījumos sniegs iespēju būtiski saīsināt laiku, kas nepieciešams datu pārnesei no vienas pētniecības iestādes uz citu.

2020. gads ir iezīmējis pieaugumu esošo pakalpojumu izmantošanā un jaunu pakalpojumu attīstībā. Industriālā interneta pakalpojumi, kuri tika uzsākti 2019. gadā, ir kļuvuši par nozīmīgu daļu no datu pārraides pakalpojuma portfeļa. Industriālais internets nodrošina iespaidīgu interneta ātrumu gan pilsētās, gan ārpus lielo pilsētu infrastruktūras visā Latvijas teritorijā un ir piemērots dažāda lieluma rūpnīcām un noliktavām ar plašu telpu plānojumu. Tā kā frekvenču josla (sakaru kanāls) rezervēta tikai konkrētajam uzņēmumam, citi lietotāji neietekmē interneta ātrumu. Klientiem 2020. gadā LMT ierīkoja vairāk nekā 30 industriālā interneta pieslēgumu.

Jauno lietu interneta (IoT – *Internet of Things*) pakalpojumu jomā arvien vairāk klientu savus darba un tehnoloģijas procesus veido, izmantojot mobilā tīkla priekšrocības – ieviešot NB (*Narrowband*) un LTE-M (*Long Term Evolution for Machines*) bāzētus pakalpojumus. LMT piedāvā abas jaunākās lietu interneta tīkla tehnoloģijas – gan NB IoT, kas vairāk paredzēta statiskām iekārtām, gan LTE-M, kas vairāk domāta kustīgām iekārtām un sensoriem. LMT 2020. gadā ir ieviesis LTE-M tehnoloģiju visā

datu pārraides tīklā, un NB tiek attīstīts saskaņā ar klientu pieprasījumu. LTE-M mobilo sakaru tīkla tehnoloģija ļauj lietu interneta (IoT) ierīcēm tieši pieslēgties mobilajam tīklam bez papildu tīklošanas iekārtām un darboties mobilā režīmā, izmantojot ierīču akumulatora enerģiju. LTE-M tīkls ļauj samazināt risinājuma izmērus un izmaksas, izmantot mazāk mobilo datu un nodrošināt ilgāku akumulatora darbības laiku. Šis tīkls ļauj ierīcēm darboties bez uzlādes pat vairākus mēnešus.

Abu tehnoloģiju pieejamība LMT tīklā visā Latvijā ļauj klientiem izmantot modernākos lietu interneta risinājumus un iekārtas, bet vietējiem ražotājiem un jaunuzņēmumiem – attīstīt jaunus produktus Latvijas iedzīvotājiem un eksportam uz citām valstīm. Kopā ar dažādu Latvijas industriju pārstāvjiem LMT rada ar lietu internetu saistītu pakalpojumu inovācijas. Bez lietu interneta inovāciju attīstības nav iedomājami 5G pakalpojumi.

Sadarbojoties ar vietējiem un starptautiskajiem uzņēmumiem, kā arī universitātēm, LMT turpināja attīstīt ar 5G tīklu un lietu internetu saistītās inovācijas, gatavojot eksportspējīgus produktus. Sadarbībā ar tehnoloģiju uzņēmumu "MikroTik" LMT ir izveidojis pirmo 5G laboratoriju Latvijā, kurā tiek testēti jaunākie 5G tehnoloģiju risinājumi. Laboratorijā ir radīts 5G rūtera prototips, kas nākotnē varēs nodrošināt līdz šim nebijušas kvalitātes datu pārraidi savienoto iekārtu starpā. Šī sadarbība ar "MikroTik" nav pirmā – kopīgiem spēkiem radīts rūteris "MikroTik LMT LTE18". Rūteris pilnībā izstrādāts un ražots Latvijā, un tajā izmantotas jaunākās paaudzes tehnoloģijas, kas savienotajām iekārtām nodrošina ātrāku internetu.

Pakalpojumi un risinājumi

Mobilās tehnoloģijas ir ērtākais un izdevīgākais risinājums darba tirgus un sabiedrības ikdienas ieradumu transformācijas procesam. **LMT uzdevums ir nodrošināt klientiem nepieciešamo digitālo vidi, veidojot vienkāršus un konkurētspējīgus piedāvājumus.**

Aizvadot neparasto 2020. gadu, LMT vērtība un prioritāte ir bijis klients un klienta apmierinātība. 2020. gada vasarā veiktā pētījuma rezultāti liecina,

ka LMT klientu piesaistības indekss pēdējo divu gadu laikā ir būtiski palielinājies. Klientu vidū vērojama augsta apmierinātība ar sniegtajiem pakalpojumiem. Vienlaikus ir audzis turpmākās izvēles rādītājs, kas norāda uz LMT konkurētspēju klientu noturībā. LMT klientu kopējais piesaistības indekss ir krietni virs vidējiem Latvijas un Eiropas telekomunikāciju nozares rādītājiem.

Martā klientiem, kuri izmantoja ierobežota interneta apjoma pakalpojumus, LMT piedāvāja bez papildu maksas pieslēgt neierobežotu internetu. Izvērtējot arī priekšapmaksas klientu vēlmes pēc neierobežotiem pakalpojumiem (gan balss, gan interneta), LMT izveidoja jaunu pakalpojumu "Nedēļa visam", kas ietver neierobežotas sarunas un internetu Latvijā.

Ņemot vērā sabiedrībā valdošo apjukumu un neziņu, LMT atcēla plānotās Ģimenes pakalpojuma izmaiņas, saglabājot klientiem iepriekšējos tarifus, kā arī ieviesa jaunus atbalsta pasākumus klientiem, kuri nonākuši īslaicīgās finansiālās grūtībās, piemēram, vienojoties par iekārtu nomaksas atlikšanu vai soda naudas atcelšanu par rēķina samaksas kavējumiem.

Klienti novērtēja Ģimenes pakalpojuma sniegtās iespējas (t. sk. iespēju optimizēt savas izmaksas), un gada laikā tas bija viens no visstraujāk augošajiem pieslēgumu veidiem.

Sociālā tīkla "Facebook" tiešraidēs un Viedtelevīzijā LMT piedāvāja dažādas kultūras un izklaides iespējas, piemēram, ierakstus no Latvijas Nacionālās operas un baleta, Latvijas Nacionālā teātra eksperimentālās skatuves "Baltais kubs" un populāru mūziķu (Dons, "Musiqq", "Latvian Voices") koncertus.

LMT iedzīvināja jaunu pakalpojumu "Multi-SIM", kas padara klientus mobilākus un ļauj izmantot balss un datu pieslēgumu arī viedpulkstenī.

Ņemot vērā strauji pieaugušo e-komercijas lomu un nozīmi, maijā LMT veica padziļinātu e-veikala klientu pētījumu, lai, ņemot vērā klientu viedokli un vajadzības, uzlabotu attālinātas iepirkšanās pieredzi. Lai samazinātu kontaktu nepieciešamību un nodrošinātu klientiem ērtākus un pieejamākus pakalpojumus, 2020. gadā LMT tika ieviesta:

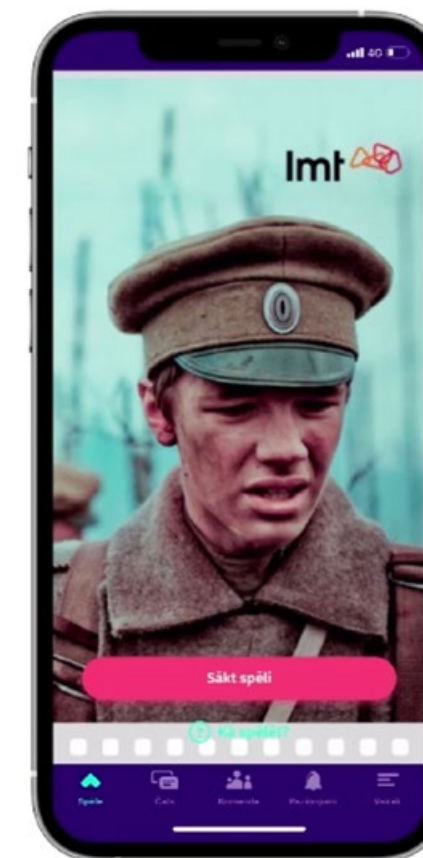
- bezkontakta sūtījumu piegāde klientiem;
- iespēja saņemt e-veikala preces pasūtīšanas dienā (pašlaik Rīgas teritorijā);
- LMT e-veikala preču aplūkošana 3D, sniedzot iespēju kvalitatīvāk izpētīt un iepazīt iekārtu un pieņemt izsvērtāku lēmumu;
- čatbota iespēja operatīvai neskaidro jautājumu risināšanai LMT e-veikalā;
- klienta autorizēšanās iespēja ar Smart ID pirms savienojuma ar operatoru, zvanot uz Kontaktu centru;

- attālinātu līgumu noslēgšanas iespēja pašapkalpošanās portālā Mans LMT, izmantojot SmartID qualified vai eParakstu;
- iespēja attālināti pārtraukt līgumu un atdot atpakaļ pakalpojuma nodrošināšanai nepieciešamās iekārtas (piemēram, rūterus);
- atvieglota iespēja SIM kartes nomaiņai (piemēram, nozagta vai nozaudēta telefona gadījumā) – jebkuru brīvi tirdzniecībā pieejamu LMT priekšapmaksas karti attālināti ir iespējams pārveidot par jebkura LMT pieslēguma SIM karti.

Pavasārī LMT operatīvi piedāvāja vairākus atvieglojumus Covid-19 skartajiem uzņēmumiem:

- iekārtu maksājumu kredītbīvdienas;
- rēķina par LMT pakalpojumiem samaksas atlikšanu;
- rēķina apjoma atlaides telekomunikāciju pakalpojumiem;
- interneta pieslēguma slēgšanu uz laiku, piemērojot 100% atlaidi mēneša maksai un atļaujot paturēt rūteri;
- bezmaksas tehniskās konsultācijas par VPN tuneļiem, IP adresēm u. c.;
- palīdzību orientēties informācijā par valsts atbalsta programmām uzņēmumiem.

Lai veicinātu izkustēšanos, pastaigas un distancēšanos, sākot ar decembri, LMT klientiem piedāvāja **interaktīvās orientēšanās spēles "Roadgames" četrās Latvijas pilsētās. Katra spēle ir veltīta noteiktai kino tematikai: Rīgā – "Dvēseļu putenim", Cēsīs – "Tutas lietām", Krāslavā – "Piņšāta pi upis", Kuldīgā – latviešu kino klasikai.**

Izpēte un attīstība

Jau vairākus gadus LMT kopā ar partneriem strādā ne tikai pie 5G tīkla attīstības un infrastruktūras izveidošanas Latvijā, bet arī izstrādā inovatīvus tehnoloģiskos risinājumus, kas nākotnē ļautu pilnvērtīgi izmantot 5G priekšrocības. Šādu jaunu risinājumu radīšanai nepieciešamas gan specifiskas tehniskās zināšanas un prasmes, gan darbam, pētniecībai un testiem piemērota vide. Lai Latvijā varētu ne tikai dzimt spožas nākotnes tehnoloģiju idejas, bet tās būtu iespējams arī īstenot, LMT kopā ar "MikroTik" ir izveidojis inovāciju laboratoriju, kurā

pieejams 5G tīkls un inovācijas var pārbaudīt darbībā. Šīs laboratorijas izveide ir viens no galvenajiem priekšnoteikumiem Latvijā radītu tehnoloģisko inovāciju dzīvotspējai, jo tā paver iespēju risinājumus jau izstrādes stadijā attīstīt līdz pilnībai. Tas savukārt uzlabo Latvijas IKT uzņēmumu radīto produktu konkurētspēju, kā arī paplašina Latvijas līderības iespējas globālajā tehnoloģiju tirgū.

Lai atbalstītu ilgtspējīgas idejas, LMT darbojas dažādās asociācijās, organizē un piedalās hakatonos un citās inovāciju ekosistēmas aktivitātēs. Lai attīstītu idejas un kopā radītu

zinātniski pamatotus un ilgtspējīgus risinājumus, LMT sadarbojas ar akadēmisko sektoru – Latvijas Universitāti, Rīgas Tehnisko universitāti, Vidzemes Augstskolu, Elektronikas un datorzinātņu institūtu.

LMT 2020. gadā izvirzīja mērķi realizēt vienu no inovācijām – datorredzes risinājumus satiksmes uzraudzības jomā. Uzņēmums organizēja pilotprojektus Rīgā un Liepājā un aktualizēja satiksmes drošības un sarkano gaismu pārkāpumu tematu sabiedrībā.

Dronu parka pārraudzības risinājums drošai un ērtai dronu izmantošanai uzņēmumos. Risinājuma tapšana koprades procesā, sadarbojoties ar potenciālajiem klientiem un izmantojot dizaina domāšanas principus.

Datorredzes risinājumu satiksmes uzraudzības jomā plašāka pilotēšana pašvaldību teritorijās, uzlabojot satiksmes drošību pilsētās.

/ Mērķis 2021

.....

Droni

Šobrīd pasaulē notiekošā straujā digitālā transformācija būtiski iezīmē arī nepieciešamību pēc jauniem produktiem un risinājumiem, kas nākotnē ļautu pilnvērtīgi izmantot tehnoloģiju, tai skaitā dronu un mobilo sakaru, sniegtās priekšrocības un iespējas. Sūtījumu piegāde ar dronu, grūti sasniedzamu teritoriju apsekošana un zāļu vai pat donora orgānu steidzama piegāde pacientiem ir nākotne, pie kuras īstenošanas šobrīd industrija strādā.

Tiek lēsts, ka nākotnē apmēram 70% no visiem bezpilota gaisa kuģu komerciālajiem lidojumiem notiks ārpus pilota tiešas redzamības. Pagaidām šādu lidojumu veikšana saistās ar virkni nezināmo, tostarp mobilā tīkla pārklājumu gaisā. Lai to pārbaudītu, LMT 2020. gada septembrī veicis vienu no pasaulē pirmajiem pilnībā attālināti vadītajiem drona pārrobežu lidojumiem ārpus redzamības, kur drona vadībai izmantots pieslēgums mobilo sakaru tīklam. Drons šķērsoja

Latvijas un Igaunijas robežu, mainot mobilo sakaru operatorus, tomēr pilotam nezaudējot kontroli pār drona vadību. Attālināti dronu lidojumi šobrīd nav plaši izplatīti, jo normatīvie akti paredz, ka dronus var pilotēt tikai tiešā redzamībā. Atsevišķos gadījumos, piemēram, izpētes nolūkos, kā minētajā gadījumā, var saņemt paaugstinātas bīstamības lidojuma atļauju. Mobilo sakaru tīkla pieslēgums ļautu palielināt ārpus redzamības dronu lidojumu drošību, un LMT veic šādu risinājumu izpēti kopā ar Latvijas uzņēmumu "SPH Engineering" un Civilās aviācijas aģentūru.

Lai attīstītu dronu inovācijas Latvijā, LMT kopā ar citu valstu partneriem piedalās arī Eiropas bezpilota lidaparātu ekosistēmas attīstības projektā COMP4DRONES. LMT ir arī Globālās bezpilota lidaparātu satiksmes vadības asociācijas GUTMA biedrs un piedalās Starptautiskās mobilo sakaru asociācijas GSMA dronu risinājumu attīstības darbā.

LMT, sadarbojoties ar "SPH Engineering" un "DPD Latvija", 2020. gada decembrī pirmo reizi Latvijā ar pilnībā attālināti vadītu dronu piegādāja Ziemassvētku dāvanas – planšetes – pansionātu iemītniekiem. Drona lidojums tika veikts ārpus tiešas pilota redzamības, tā vadībai izmantojot pieslēgumu mobilo sakaru tīklam. Šis izmēģinājuma lidojums ieskicē, kā šis pakalpojums varētu izskatīties jau tuvā nākotnē. Dronus kā būtisku modernizācijas risinājumu un palīgu sūtījumu laicīgai un precīzai piegādei vērtē arī sūtījumu piegādes nodrošinātāji. Īpaši svarīgi tas būs gadījumos, kad sūtījumu citādi piegādāt nav iespējams.

.....

Izpēte un attīstība valsts aizsardzības jomā

LMT nodarbojas ar izpēti un attīstību arī valsts aizsardzības jomā, jo gudri un atbildīgi izmantotas tehnoloģijas kalpo cilvēku labklājībai un drošībai. Laikā, kad lielu daļu drošības monitoringa visā pasaulē veic automatizētas iekārtas, ir likumsakarīgi, ka inovatīvas tehnoloģijas ienāk arī aizsardzības jomā.

LMT jau vairāk nekā trīs gadus strādā pie dažādiem dronu, lietu interneta, mobilitātes risinājumiem un produktiem, kas var stiprināt drošību. LMT sadarbībā ar Aizsardzības ministriju un Rīgas Tehnisko universitāti attīsta virkni valsts aizsardzības inovāciju projektu, tai skaitā informācijas platformu "Viedsargs" militārajai saziņai. LMT dalās ar datorredzes un datordzirdes tehnoloģiju zināšanām un integrē IT, sakaru tehnoloģiju un lietu interneta sensorus misiju vadības sistēmās. Šīs tehnoloģijas nodrošinās nepieciešamo tehnoloģisko bāzi autonomo spēju

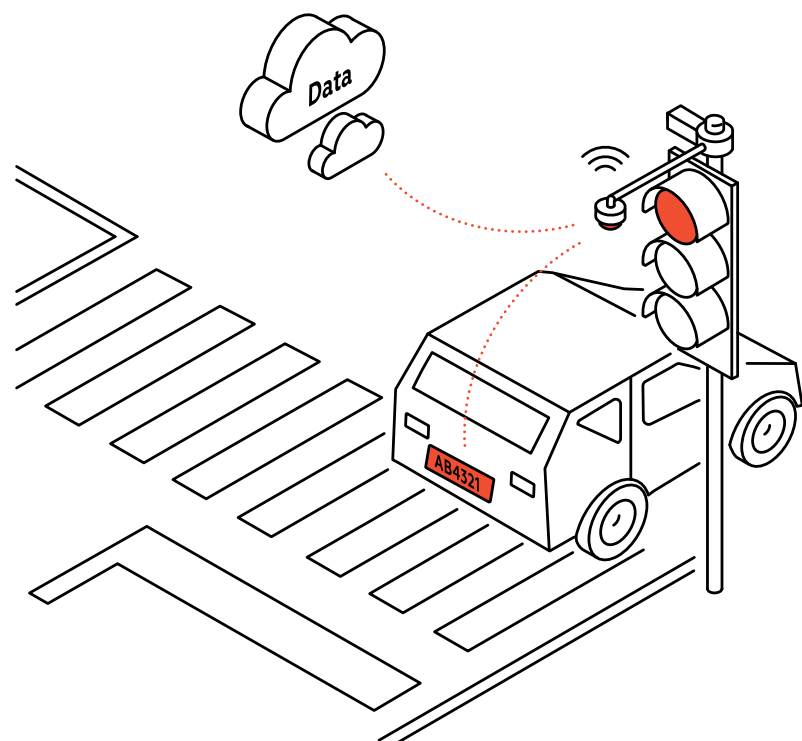
attīstībai un ļaus ātrāk novērtēt situāciju un pieņemt precīzus lēmumus brīžos, kad ātra reakcija var būt izšķiroša ne tikai atsevišķas valsts, bet arī visas Eiropas drošībai. Lai attīstītu eksportspējīgas inovācijas, LMT iesaistās gan Latvijas, gan Eiropas mēroga izpētes projektos.

Ādažu bāzē 2020. gada novembrī atklāta pirmā 5G testa vide Eiropā, kas ir izvietota militārajā bāzē. LMT, uzņemoties līderību jaunās 5G testēšanas vides izveidē un pirmo aizsardzības tehnoloģiju un inovāciju risinājumu izstrādē un testēšanā, vēlas radīt ekosistēmu un iespējas ieinteresētajiem Latvijas uzņēmumiem un zinātniekiem attīstīt un radīt nākotnes risinājumus, kurus Nacionālie bruņotie spēki varētu izmēģināt un, iespējams, arī izmantot 5G tīklā. Testa vide dos iespēju attīstīt un izmēģināt dažādu sensoru, aizsardzības sistēmu un platformu, tai skaitā bezpilota, risinājumus, būtiski veicinot militārās nozares tehnoloģisko attīstību un Latvijas tehnoloģiju uzņēmumu eksportspēju. 5G tehnoloģijas būs pamats jaunām mākslīgā intelekta un mašīnmācīšanās aizsargspējām autonomās apgādes jomā,

uzlabos saikni starp karavīriem kaujas laukā un komandvadības elementiem, spēš nodrošināt zemāku tīkla latentumu jeb aizturi. Savukārt tīkla darbības ātrums nodrošinās masīvu reālā laika datu pārraides iespējas un samazinās militāro platformu izmēru un svaru.

LMT 2020. gadā kļuvis par partneri arī Eiropas aizsardzības industrijas attīstības programmas projektā "iMugs", kura mērķis ir izstrādāt un attīstīt modulāras bezpilota sauszemes sistēmas.

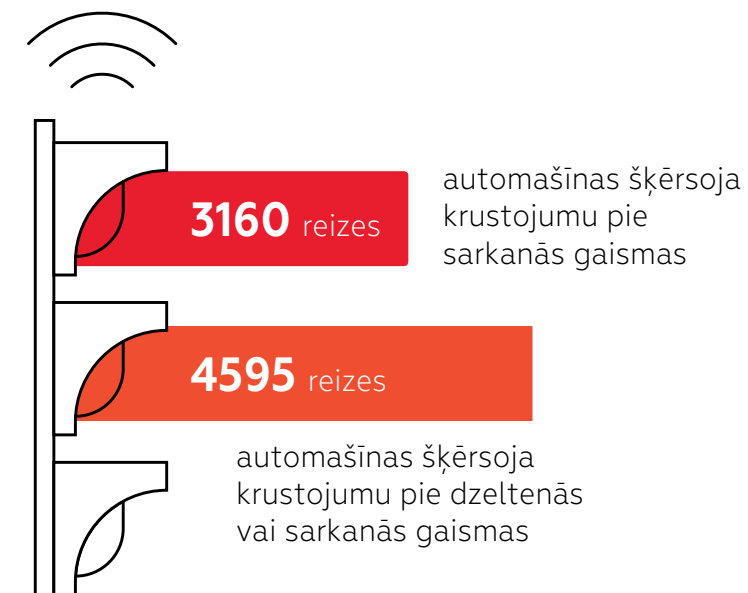

Satiksmes kontroles risinājums

LMT radījis sistēmu, kas fiksē gadījumus, kad automašīnas krustojumu šķērsojušas pie dzeltenā vai sarkanā luksofora gaismas signāla. Sistēma izmanto datorredzes tehnoloģijas, kas, analizējot video reālā laikā, ar mākslīgā intelekta palīdzību nosaka, kad auto, šķērsojot krustojumu, ir veicis pārkāpumu. Pašlaik sarkanās gaismas kontroles luksofori pilotprojekta režīmā darbojas trīs krustojumos Liepājā un Rīgā. Pilotprojektā, kas tiek īstenots Rīgā, Brīvības gatves un Krustabaznīcas ielas, krustojumā pat pandēmijas laikā, kad transporta satiksme ir mazāka, uzstādītās iekārtas fiksējušas vidēji vairāk nekā 40 sarkanās gaismas pārkāpumu dienā vienā braukšanas virzienā vien.

Līdzīgi risinājumi tiek plaši lietoti visā pasaulē, efektīvi mazinot negadījumu skaitu un palielinot satiksmes dalībnieku drošību.

LMT risinājums 2020. gada pēdējā ceturksnī Rīgā fiksējis 4595 gadījumus, kad automašīnas krustojumu šķērsojušas pie dzeltenā vai sarkanā luksofora gaismas signāla. Pie sarkanās gaismas krustojums šķērsots 3160 gadījumos. Krustojumu šķērsošana pie sarkanās gaismas ir viens no biežākajiem iemesliem ceļu satiksmes negadījumiem ar letālām sekām.

.....

“MikroTik” LMT LTE18 rūteris

LMT un “MikroTik” 2020. gadā kopīgi radīja rūteri “MikroTik LMT LTE18” un sāka tā tirdzniecību. Latvijā ražotā rūtera “MikroTik LMT LTE18” darbībā tiek izmantota LTE jaunākās paaudzes tehnoloģija – LTE18, kas ļauj gan lejupielādēt, gan augšupielādēt datus ar lielāku ātrumu nekā līdz šim. Rūterī iebūvētais LTE Cat.18 modems sniedz iespēju lejupielādēt un vienlaicīgi izmantot līdz pat 5 frekvencēm, bet augšupielādēt – līdz 2 frekvencēm. Rūtera nodrošinātais maksimālais lejupielādes ātrums ir 1,2 Gbps, bet augšupielādes – 150 Mbps. LTE18 tehnoloģija atbalsta MIMO 4x4, tādēļ iekārtai ir četras antenas, kas veido savienojumu ar bāzes staciju, iegūstot stabilāku interneta savienojumu. Ņemot vērā, ka šis rūteris pilnībā ražots Latvijā, kas ir Eiropas Savienības un NATO dalībvalsts, un tas atbilst visaugstākajiem drošības standartiem, šim produktam tiek saskatīts liels eksporta potenciāls.

Tas ir paredzēts klientiem ar lielu datu patēriņu, kuri ikdienā interneta pieslēgumu izmanto ne tikai datorā vai telefonā, bet arī citās ierīcēs, piemēram, spēļu konsolēs, Viedtelevīzijā vai teritorijas novērošanas kamerās. Tāpat rūteris ir piemērots uzņēmējiem, kuri izmanto specifiskus virtuālā privātā tīkla (VPN) savienojumus, kā arī nodrošina publisku interneta piekļuvi saviem klientiem vai lokālā tīkla lietotājiem, jo rūtera operētājsistēma nodrošina arī Hotspot funkcionalitāti un plašas iespējas veikt specifiskas konfigurācijas.

Radot šo rūteri, domāts ne tikai par interneta lietotāju šābrīža tehnoloģiskajām vajadzībām, bet arī to, kā tās mainīsies tuvākajā laikā, 5G iespējām kļūstot arvien pieejamākām. Šī iemesla dēļ rūterim “MikroTik LMT LTE18” ir paplašināta funkcionalitāte, kas apmierinās gan biznesa klientu, gan mājsaimniecību prasības.

“MikroTik” un LMT kopīgais darbs pie 5G rūtera prototipa izstrādes noslēdzās 2020. gada rudenī. Rūteris tirdzniecībā varētu būt pieejams 2021. gadā.

Drošība

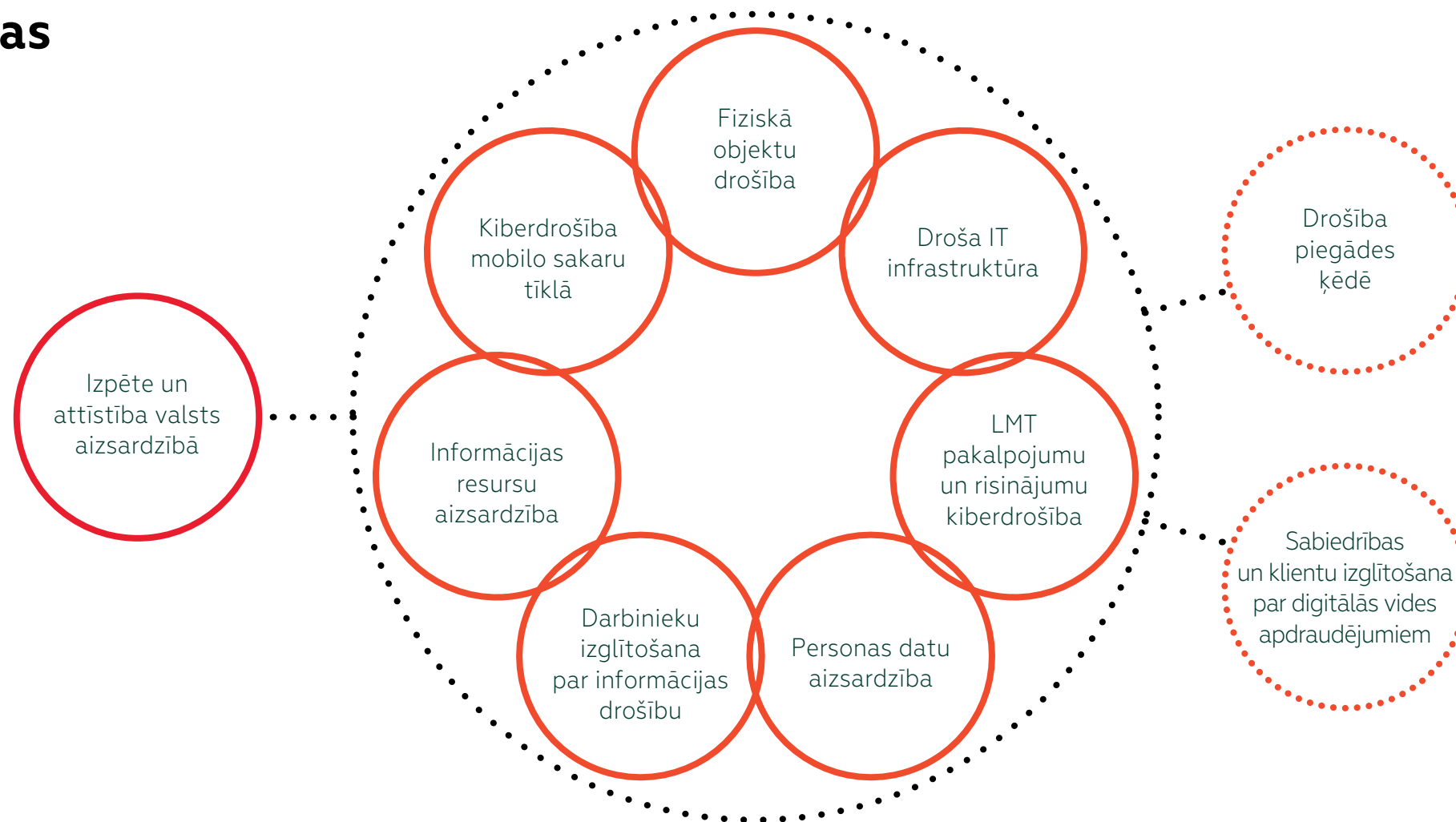

Nozīmīga ārējā faktora – Covid-19 – ietekmē 2020. gadā ir notikusi strauja sabiedrības pielāgošanās jaunajai digitālajai realitātei. Sabiedrība bija spiesta pāriet uz attālinātu darbu un mācībām, līdz ar to drošības apdraudējumi kļuva aizvien aktuālāki, un arī klienti sagaidīja no LMT drošības, tai skaitā kiberdrošības, pārvaldību augstākajā līmenī.

LMT drošības nostāja ļauj veidot vienu no **drošākajiem mobilajiem tīkliem pasaulē un garantēt visaugstāko standartu informācijas drošībai.**

Saskaņā ar LMT Integrēto kvalitātes, informācijas drošības un vides politiku LMT īsteno stingru informācijas drošības pārvaldību, aizsargājot uzņēmuma un tā klientu informāciju, savlaicīgi identificējot iespējamus riskus un veicot nepieciešamās darbības to novēršanai vai ierobežošanai. Kā apliecinājumu tam, ka LMT rūpējas, lai klientu un sadarbības partneru informācija ir drošībā, tā netiks pazaudēta vai izpausta nesaistītām personām, LMT ir ieviesis un sertificējis informācijas drošības vadības sistēmu **atbilstoši starptautiskā standarta ISO/IEC 27001 prasībām.**

LMT drošības dimensijas

FIZISKĀ OBJEKTU DROŠĪBA

LMT rūpējas par darbinieku, klientu un sadarbības partneru fizisko drošību, kā arī LMT vai tam uzticēto materiālo vērtību un informācijas fizisko drošību uzņēmuma objektos un visos procesos un aktivitātēs.

DROŠĀ IT INFRASTRUKTŪRA

LMT IT infrastruktūra un tās pārvaldības procesi izveidoti atbilstoši drošības standartiem. Īpaši liels darbs 2020. gadā ir ieguldīts LMT infrastruktūras, informācijas sistēmu un datortehnikas sagatavošanā drošam LMT darbinieku darbam ārpus biroja.

LMT PAKALPOJUMU UN RISINĀJUMU KIBERDROŠĪBA

LMT spēj nodrošināt visus elektronisko sakaru pakalpojumus un viedpakalpojumus atbilstoši mūsdienu informācijas drošības prasībām. Izstrādājot un ieviešot jaunus un inovatīvus pakalpojumus, visā projekta dzīvescīklā tiek identificētas un ieviestas atbilstošas kibernetikas drošības prasības. Visiem

pakalpojumiem un risinājumiem veicam drošības pārbaudes, pirms tos piedāvājam biznesa vai privātajiem klientiem. Drošības pilnveides procesa ietvaros LMT sadarbojas ar ražotājiem un pakalpojumu sniedzējiem.

PERSONAS DATU AIZSARDZĪBA

LMT nodrošina personas datu apstrādi, to pārvaldību, uzrauga ar tiem saistītos riskus un īsteno normatīvajos aktos noteiktos pienākumus saskaņā ar LMT Personas datu pārvaldības politiku. Informācija par to, kā LMT aizsargā un rūpējas par personas datiem, pieejama [LMT Privātuma politikā](#).

DARBINIEKU IZGLĪTOŠANA PAR INFORMĀCIJAS DROŠĪBU

Jaunie darbinieki, uzsākot darbu LMT, tiek apmācīti par informācijas drošības pamatjautājumiem. Un darbinieku zināšanas tiek regulāri papildinātas, pielāgojot apmācību un informatīvo kampaņu saturu pasaules un Latvijas kibernetikas drošības aktualitātēm un notikumiem.

INFORMĀCIJAS RESURSU AIZSARDZĪBA

LMT nodrošina LMT informācijas konfidencialitāti, integritāti un pieejamību visos LMT procesos saskaņā ar LMT Informācijas resursu aizsardzības noteikumiem.

KIBERDROŠĪBA MOBILO SAKARU TĪKLĀ

Kibernetikas drošība mobilo sakaru tīklā tiek nodrošināta atbilstoši jaunākajiem industrijas standartiem un nozares labajai praksei. LMT speciālisti regulāri seko līdzi nozares aktualitātēm, kā arī aktīvi piedalās nozares labās prakses un regulējuma veidošanā. Piemēram, LMT 2020. gada laikā aktīvi iesaistījās 5G risku novērtējuma sagatavošanā, kas tika izmantots 5G risku pārvaldības rīkkopas izveidē.

LMT un "MikroTik" 2020. gadā kopīgi radīja 4G rūteri "MikroTik LMT LTE18". Tas ir pilnībā ražots Latvijā, kas ir Eiropas Savienības un NATO dalībvalsts, un tas atbilst visaugstākajiem drošības standartiem.

DROŠĪBA PIEGĀDES ĶĒDĒ

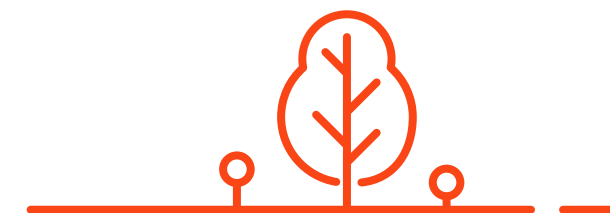
LMT mobilā tīkla būvniecībā un attīstībā būtisks kritērijs ir tehnoloģiju un to piegādātāju uzticamība, tādēļ LMT izmanto drošu izstrādātāju un ražotāju tehnoloģijas un tīkla iekārtas.

SABIEDRĪBAS UN KLIENTU IZGLĪTOŠANA PAR DIGITĀLĀS VIDES APDRAUDĒJUMIEM

Lai veicinātu informācijas tehnoloģiju drošību Latvijā, LMT drošības speciālisti dalās pieredzē un kompetencē, sadarbojoties ar nozares organizācijām, piemēram, LIKTA, Informācijas tehnoloģiju un Informācijas sistēmu drošības ekspertu grupu un ISACA Latvijas nodaļu, iesaistoties nozares normatīvo dokumentu izstrādē, kā arī atbalstot Latvijas Republikas Zemessardzes mācības ar resursiem un zināšanām.

IZPĒTE UN ATTĪSTĪBA VALSTS AIZSARDZĪBĀ

Gudri un atbildīgi izmantotas tehnoloģijas kalpo cilvēku labklājībai un drošībai. Vairāk informācijas par LMT izpēti un attīstības projektiem valsts aizsardzības jomā sadaļā "Izpēte un attīstība".

Lietojot tehnoloģijas, būtiski ievērot ne tikai cilvēcisku piesardzību un uzmanīgi izturēties pret datu drošības jautājumiem, bet arī izmantot dažādus risinājumus, kas paredzēti ļaunprogrammatūras bloķēšanai un dažādu digitālās drošības risku novēršanai. Vairāk informācijas par mobilo iekārtu drošu lietošanu pieejams LMT tīmekļa vietnes sadaļā [Droša lietošana](#).

Ņemot vērā klientu mobilajās ierīcēs esošās sensitīvās informācijas aizvien pieaugošo apjomu, LMT piedāvā mobilo iekārtu pārvaldības risinājumu, kas uzņēmuma darbinieku viedtālruni izveido drošu vidi. Pat tālruņa pazaudēšanas gadījumā atradējs netiek pie uzņēmuma un lietotāja datiem.

Bērnu aizsardzība mobilo sakaru jomā

Attīstoties tehnoloģijām, pieaug arī ar mobilo iekārtu izmantošanu saistīto pakalpojumu klāsts, un lietotājiem, tai skaitā bērniem, ir iespēja izmantot dažādus interneta un paaugstinātas maksas pakalpojumus. Sadarbojoties Latvijas mobilo sakaru operatoriem un ievērojot Eiropas valstīs aktuālākās tendences un idejas, ir izstrādāts [Uzvedības kodekss bērnu aizsardzībai mobilo sakaru jomā](#). Tas satur nelikumīgas un bērniem kaitīgas informācijas uzskaitījumu, kā arī iespējamus pasākumus bērnu aizsardzībai no šādas informācijas saņemšanas.

Mēs pievēršam īpašu uzmanību bērnu aizsardzībai **pret jebkāda veida ļaunprātīgu izmantošanu mūsu pakalpojumu ietvaros.**

Tas ietver tādu iespēju izvietošanu, kas palīdz klientiem pašiem sevi aizsargāt pret nelikumīga vai nevēlama satura informāciju, un sadarbību ar valsts un privātām organizācijām to tīmekļa vietņu bloķēšanai, kuru saturā ir bērnu seksuālās izmantošanas piedāvājumi. Mēs sagaidām, lai visi mūsu darījumu partneri veiktu pasākumus bērnu ļaunprātīgas izmantošanas izskaušanai.

Lai izglītotu un informētu sabiedrību par bērnu drošību internetā un iespējām ziņot par atklātajiem pārkāpumiem internetā, sadarbībā ar Latvijas Drošāka interneta centru izstrādāti [padomi vecākam, kura bērns ikdienā izmanto kādu viedierīci](#). Internetā ir atrodams plašs dažādu vietņu klāsts, taču ne visas ir vēlamas bērniem un nepilngadīgajiem. Lai ierobežotu bērnu piekļuvi nevēlamām (vardarbība, pornogrāfija u. tml.) vietnēm, var izmantot interneta satura filtrus jeb vecāku kontroles programmas. Satura filtra lietotne ir programma, ko lejupielādē viedtālrunī, planšetē vai datorā, lai uzraudzītu vai ierobežotu bērnam pieejamo informāciju un aktivitātes internetā.

Šobrīd pieejamas vairākas maksas un arī dažas bezmaksas lietotnes. Papildu informāciju var uzzināt [LMT tīmekļa vietnē](#).

**Godīga
un ētiska
komercdarbība**

**Godīga un ētiska
komercdarbības prakse**
ir stūrakmens veiksmīgai
LMT ilgtermiņa darbībai.

Nozīmīgākie korupcijas risku pārvaldības pasākumi

Vadības atbildība

- Interesu konflikta un korupcijas novēršanas politikas
- Interesu konflikta deklarēšana
- LMT grupas ētikas un uzvedības kodekss
- Trauksmes celšanas politika

Riska novērtēšana

- Ikgadējs korupcijas riska novērtējums
- Pārskatīti risku mazinošie pasākumi
- Noteikti atbildīgie riska īpašnieki

Iekšējās kontroles sistēma

- Darījumu apstiprināšanas un maksājumu kontroles procedūras
- Funkciju nošķiršana

Komunikācija un apmācības

- Ievadapmācības jaunajiem darbiniekiem
- Darbinieka rokasgrāmatas sadaļa par korupciju un interešu konfliktu
- Regulāras darbinieku apmācības un zināšanu pārbaudes

Sadarbība ar piegādātājiem

- Piegādātāju padziļināta izvērtēšana
- Reglamentēts iepirkumu process
- Piegādātājiem saistošs LMT grupas piegādātāju uzvedības kodekss

Uzraudzība

- Neatbilstību gadījumu izskatīšanas process
- Trauksmes celšanas ziņojumu kanāls un izskatīšanas procedūra
- Iekšējais audits
- Ilgtspējas pārskata publicēšana

LMT vadība 2020. gadā ir apstiprinājusi Korupcijas novēršanas politiku, kas nosaka pamatprincipus un kārtību, kādā uzņēmumā tiek nodrošināta korupcijas novēršana. Tās mērķi ir noteikt vienotu standartu un skaidras prasības komercdarbības praksei atbilstoši pilnīgai LMT neiecietībai pret pārkāpumiem, kas saistīti ar korupciju, kukuļošanu, korupcijas finansēšanu vai veicināšanas maksājumiem, nodrošināt vienotu darbinieku izpratni par nepieņemamu rīcību un informēt darbiniekus par nepieciešamo rīcību korupcijas un kukuļošanas novēršanai.

LMT ir noteikti pamatprincipi un kārtība interešu konflikta novēršanai – nav pieļaujams, ka LMT darbinieka vai saistītās personas mantiskā vai cita veida personiskā ieinteresētība ietekmē LMT darbinieku rīcību. Darba izpildē nav pieļaujama korupcija un interešu konflikts. Darbiniekiem ir jāizvairās no rīcības, kas varētu radīt interešu konfliktu vai iespaidu par interešu konfliktu starp darbinieka personiskajām interesēm un LMT komercdarbības mērķiem. Politikā

noteiktie pamatprincipi ir integrēti LMT iekšējos normatīvajos dokumentos un iekšējās kontrolēs.

LMT risku pārvaldība notiek divos līmeņos – stratēģisko risku pārvaldība un operacionālo risku pārvaldība, t. sk. korupcijas risku pārvaldība. LMT 2020. gadā veica padziļinātu korupcijas risku novērtēšanu, pārskatot LMT iekšējos normatīvos dokumentus un precizējot tos pēc labākās prakses piemēriem. Korupcijas risku novērtējums parādīja, ka LMT labi pārvalda korupcijas riskus.

LMT 2020. gadā ieviestas visas 2019. gada ārējā audita sniegtās rekomendācijas korupcijas riska novēršanas sistēmas pilnveidošanai. 2020. gadā nav konstatēti pārkāpumi saistībā ar korupciju vai interešu konfliktu.

Lai veicinātu godīgu un ētisku rīcību, ir apstiprināts un tiek ievērots LMT grupas ētikas un uzvedības kodekss, kas nosaka godīguma un caurredzamības principus visās darbinieku attiecībās ar ieinteresētajām pusēm – klientiem, citiem

darbiniekiem, LMT daļu īpašniekiem, sadarbības partneriem, konkurentiem, plašāku sabiedrību un vidi. Šie principi attiecas arī uz ikvienu LMT grupas piegādātāju, un tie ir noteikti LMT grupas piegādātāju uzvedības kodeksā.

LMT neiesaistās diskusijās un nevienojas ar konkurentiem par cenu, tirgus daļām vai citām līdzīgām prettiesiskām darbībām.

Lai veicinātu izpratni par konkurences tiesību ievērošanu un korupcijas un interešu konflikta novēršanu, LMT regulāri organizē darbiniekiem apmācības un zināšanu pārbaudes.

Atbilstoši normatīvo aktu prasībām ir pilnveidota LMT Trauksmes celšanas politika un procedūra, kas dod iespēju jebkuram darbiniekam vai saistītajai pusei ziņot par neatbilstību gadījumiem un apdraudētām sabiedrības interesēm.

**Pārskatīt LMT iekšējos
normatīvos dokumentus,
izstrādājot biznesa viesmīlības
vadlīnijas,** kā arī nodrošināt,
lai nav ētikas, korupcijas vai
interesešu konflikta pārkāpumu.

/ Mērķis 2021

Darbinieki

Profesionāli, motivēti un veseli darbinieki ir LMT veiksmes atslēga. LMT mērķis ir būt par vienu no labākajiem darba devējiem Latvijā. LMT rūpējas par saviem darbiniekiem, lai varētu piesaistīt īstos cilvēkus īstajām vietām, attīstīt un noturēt amata prasībām visatbilstošākos kandidātus ar augstu pašmotivāciju darbam.

LMT atzīst starptautiskās cilvēktiesības un ciena savus darbiniekus, kā ir noteikts ANO deklarācijās un Starptautiskās Darba organizācijas konvencijās. Mēs neatzīstam nekāda veida bērnu darbu, piespiedu parādu atstrādāšanas vai piespiedu darba izmantošanu. Mūsu mērķis ir būt godīgam un sociāli atbildīgam uzņēmumam.

Darbiniekiem ir iespēja un pienākums ziņot LMT vadībai, izmantojot drošus un uzticamus trauksmes celšanas kanālus, **ja viņi darbā saskaras ar jebkāda veida cilvēktiesību pārkāpumu, diskrimināciju, iebiedēšanu, seksuālu uzmākšanos, korupciju, interešu konfliktu u. c.**

Izveidota personāla vadīšanas sistēma, kas maksimāli samazina subjektivitāti gan personāla atlasē, pieņemot darbā cilvēkus atbilstoši kompetencēm, gan līdzvērtīgu iespēju nodrošināšanā darbavietā.

Sadarbība ir viena no mūsu vērtībām. Darbinieku un LMT savstarpējā cieņa, respektējot abpusējas intereses, ir veids, kā mēs sadarbojamies. Mēs neatbalstām nekāda veida pazemošanu un vardarbību savstarpējās attiecībās.

Nepārtraukti ieguldām apmācībās un attīstībā, darba vides un ergonomikas uzlabošanā, veicinām fizisko un psiholoģisko veselību un labsajūtu uzlabojošos pasākumos.

LMT ir izstrādātas politikas un procedūras arī amata kandidātu un darbinieku personas datu aizsardzībai.

Organizēt personāla vadības sistēmas darbību tā, lai nebūtu likumīgu un pamatotu darbinieku un pretendentu sūdzību Valsts darba inspekcijā un Valsts darba inspekcijas pretenziju.

/ Mērķis 2021

“TOP darba devējs 2020”

un iekārotākais darba devējs IT un telekomunikāciju sektorā

87

TRI*M™ Indekss

Darbinieku piesaistības līmenis (apmierinātība, lojalitāte, noturība, iesaistīšanās, motivācija).

Ārkārtas situācijas laikā darbinieki strādā

87 %
Attālināti

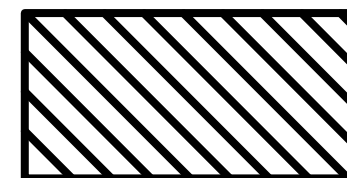

13 %
Uz vietas

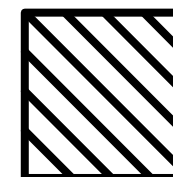
Darbinieku skaits

633
2020

589
2019

551
2018

Darba organizācija Covid-19 krīzes laikā

COVID-19 VĪRUSA IZPLATĪBAS IEROBEŽOŠANAS PASĀKUMI

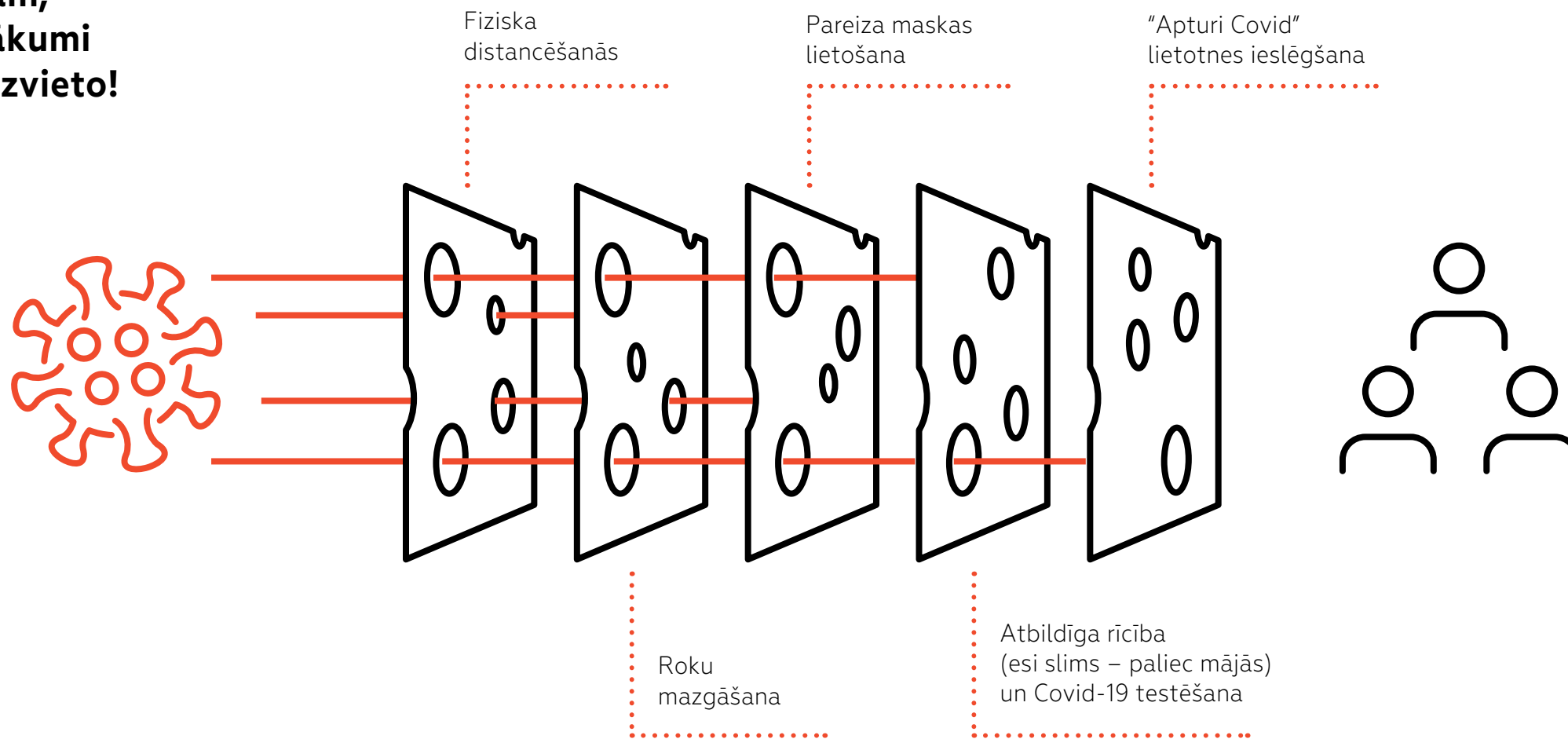
Iestājoties Covid-19 krīzei, LMT mērķis bija izdarīt visu nepieciešamo un iespējamo, lai maksimāli samazinātu darbinieku inficēšanās riskus ar Covid-19 vīrusu. Tādēļ martā vēl pirms ārkārtas stāvokļa izsludināšanas Latvijā LMT izveidoja krīzes komiteju, kuru vadīja LMT prezidents.

Lai samazinātu darbinieku kontaktēšanos un infekcijas izplatīšanās riskus, sākotnēji galvenā uzmanība tika veltīta tam, lai organizētu darba pienākumu veikšanu no mājām. Ļoti īsā laika posmā tika nodrošināti nepieciešamie IT risinājumi

attālinātam darbam, tai skaitā attālinātai rēķinu apstiprināšanai un dokumentu elektroniskai parakstīšanai. Lai samazinātu darbinieku veselības apdraudējuma riskus un nodrošinātu tīkla darbības nepārtrauktību, darbiniekiem, kuriem darba specifika dēļ nebija iespējas strādāt attālināti, darbs tika organizēts maiņās.

Pasliktinoties epidemioloģiskajai situācijai, no oktobra vidus LMT darbinieki atkal tika aicināti iespēju robežās strādāt attālināti. Pēc atkārtotās ārkārtas situācijas izsludināšanas LMT rīkojās atbilstoši valstī noteiktajiem ierobežojumiem. Ārkārtas situācijas laikā 87% LMT darbinieku strādā attālināti.

Katrā "siera šķēlē" var gadīties pa caurumam, tāpēc piesardzības pasākumi cits citu papildina, ne aizvieto!

LMT īstenotie piesardzības pasākumi Covid-19 vīrusa izplatības ierobežošanai:

- izveidota virkne vizuālo materiālu, lai atgādinātu kolēģiem par drošības un piesardzības pasākumiem LMT telpās. Izvietotas informatīvas zīmes par 2 m ievērošanu, obligātu sejas masku lietošanu, cilvēku skaita ierobežojumu liftos, rāvējslēdzēja principa ievērošanu kāpnēs, sanāksmju telpu higiēnu;
- pastiprinātas higiēnas prasības. LMT visos objektos ir nodrošināta iespēja nomazgāt rokas, koplietošanas telpās ir izvietoti stacionāri un pārvietojami roku dezinfekcijas līdzekļu dozatori, kas regulāri tiek papildināti. Izveidoti higiēnas punkti jeb pašapkalpošanās dezinfekcijas galdi, kuros darbinieki tiek mudināti ar speciālām salvetēm un līdzekļiem vismaz vienreiz nedēļā notīrīt priekšmetus, kuriem ikdienā daudz pieskaras, piemēram, tālruņus, klaviatūru, peli;

- darbiniekiem ir nodrošinātas vairākkārt lietojamas labākās kvalitātes sejas maskas ar vienotu dizainu. Iespējams saņemt arī individuālos aizsardzības līdzekļus vai vienreizlietojamās sejas maskas;
- kabinetā vienlaikus strādā tikai viens darbinieks;
- koplietošanas telpās un telpās, kur ir vairāk nekā viens cilvēks, darbinieki izmanto sejas maskas;
- lietotnes "Apturi Covid", kuras izstrādē un ieviešanā lielu darbu ieguldījuši arī LMT kolēģi, izmantošana;
- 2 m distances ievērošana;
- gadījumos, ja darbinieki ir kontaktpersonas vai kontaktpersonu kontaktpersonas, – darbinieki paliek mājās, strādā attālināti un novēro savu veselības stāvokli;
- tiek organizētas tikai attālinātas sapulces;
- ja darbinieks saslimst, LMT telpās viņš drīkst atgriezties tikai pēc negatīva Covid-19 testa (LMT kompensēja ar testu saistītos izdevumus) vai arī ar ārsta izsniegtu atļauju.

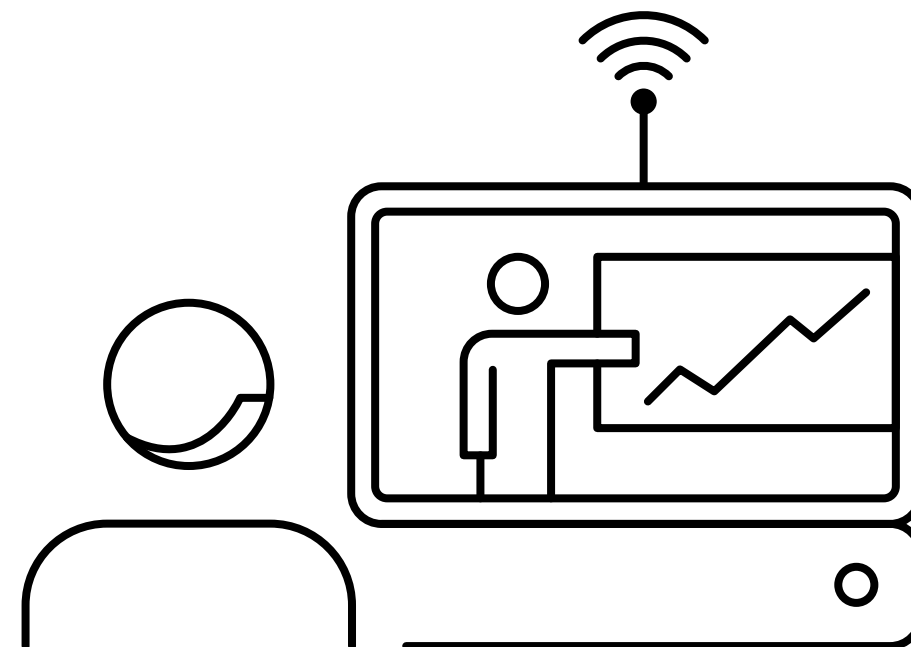
ATTĀLINĀTĀ DARBA ORGANIZĒŠANA

LMT 2020. gadā izstrādāja noteikumus attālināta darba veikšanai, nosakot pamatprincipus attālinātā darba organizēšanai un nepieciešamo tehnisko nodrošinājumu. LMT izstrādāta arī darba aizsardzības instrukcija, kas nosaka darba aizsardzības prasības attālinātā darba veicējiem un sniedz vadlīnijas, kā iekārtot "mājas biroju" un organizēt attālināto darbu. Lai LMT varētu sniegt profesionālu darba aizsardzības konsultāciju, darbinieki veica attālinātas darba vietas pašnovērtēšanu. LMT atbalstīja darbiniekus, lai viņi varētu mājās iekārtot ergonomiskas darba vietas. Darbinieki saņēma gan informatīvu atbalstu – instrukcijas un konsultācijas, gan materiālu atbalstu – biroja mēbeles, monitorus un līdzekļus fiziskās darba vides labiekārtošanai mājās (tika piedāvātas arī atlaides biroja mēbeļu iegādei).

Pielāgošanās attālinātajam darbam:

- padomi un ieteikumi efektīva darba organizēšanai, strādājot mājās;
- semināri par dažādām aktuālām tēmām, lai darbiniekiem mazinātu trauksmes sajūtu un palīdzētu pielāgoties krīzes situācijai;
- aptaujas par attālinātā darba organizēšanu, lai identificētu pilnveides iespējas jaunajos darba apstākļos;
- atbalsts struktūrvienību vadītājiem – semināri, informatīvi materiāli, aptaujas un individuālas konsultācijas;

- īpašs izaicinājums ārkārtas situācijas laikā ir ievadīt darbā jaunus darbiniekus, ņemot vērā, ka lielākoties visi kolēģi, tai skaitā vadītāji, strādā attālināti. Lai vadītājiem palīdzētu šajā procesā, tika izstrādāta rokasgrāmata "Attālinātā darbinieku ievadīšana darbā". Darbinieki klātienē atradās tikai pirmajā darba dienā un visu pārējo laiku strādāja attālināti.

Darbiniekiem organizētās apmācības un akcijas

DARBNĪCA ATBILDĪBAS KULTŪRAS UN MĀCĪŠANĀS VEICINĀŠANAI

Jaunajā gadā turpinājām 2019. gadā iesākto, proti, organizējām Atgriezeniskās saites darbnīcu pēc semināra "Atbildības kultūra un mācīšanās", tālāk izziņot tēmu "Kā veicināt inovatīvu domāšanu individuāli un grupās". Semināra laikā tika aplūkoti jaunākie neirozinātnes pētījumi saistībā ar inovatīvu domāšanu, kā arī tika sniegtas vairākas ideju radīšanas metodes.

ATBALSTS ATTĀLINĀTĀ DARBA EFEKTĪVAI ORGANIZĒŠANAI:

- LMT treneri apmācīja kolēģus, kā darboties MS TEAMS vidē;
- sagatavots materiāls par labo praksi uzvedībai attālinātajās sapulcēs;
- organizēti vebināri: "Kā efektīvāk strādāt šajos apstākļos", "Atgriezeniskās saites sniegšana attālinātā darba apstākļos", "Vai mūsu sanāksmes ir efektīvas". Tiem darbiniekiem, kuri strādāja no mājām un paralēli pieskatīja bērnus, bija iespēja smelties idejas efektīvākai ikdienas organizēšanai vebinārā "Kā savienot attālinātu darbu ar rūpēm par bērniem";
- sagatavoti informatīvi materiāli par vadītājiem būtiskām tēmām un organizēti vebināri vadītājiem: "Kā darbiniekus atbalstīt un fokusēt uz rezultātu", "Kā veidot komandas saliedēšanās pasākumus tiešsaistē", "Atgriezeniskās saites sniegšana un saņemšana attālinātā darba apstākļos".

VEBINĀRI MENTĀLĀS VESELĪBAS UN EMOCIONĀLĀS LABSAJŪTAS UZLABOŠANAI

LMT darbiniekiem tika organizēti vebināri: "Trauksme, kā to pārvaldīt", "Emociju un stresa vadība, emocionālais līdzsvars pārmaiņu laikā", "Mentālā higiēna ne tikai krīzes laikā", "Ārpus komforta zonas", "Krīžu neizbēgamība un nepieciešamība. Kā sekmīgi šķērsot krīzes un to izraisītās bailes?", "Par ko patiesībā vēsta mūsu izjūtas", "Emocionālā vardarbība darba vidē – kā to atpazīt?", "Robežas darba vidē".

VEBINĀRI KOMUNIKĀCIJAS PRASMJU UZLABOŠANAI

Lai uzlabotu darbinieku savstarpējās komunikācijas un domstarpību risināšanas prasmes, 2020. gadā tika organizēti vebināri: "Parunāsim par to, kā strīdēties jeb kā konstruktīvi pateikt, kas tev nepatīk", "Diskusiju kultūra ārpus uzbrukuma un aizstāvības", "Izaicinājumi komunikācijā ar klientiem un kolēģiem attālināta darba vidē".

VEBINĀRI PAR KORUPCIJAS UN INTEREŠU KONFLIKTA NOVĒRŠANU

Visiem darbiniekiem tika organizēts vebinārs "Interesu konflikts & korupcija – ko mums visiem ir svarīgi par to zināt", augstākā un vidējā līmeņa vadītājiem – "Interesu konflikta "pelēkās zonas" un korupcijas risku mazināšana attiecībās ar publiskajām institūcijām". Savukārt tiem speciālistiem, kuri ikdienā sadarbojas ar valsts iestādēm, tika organizēts padziļināts vebinārs "Korupcijas un reputācijas risku novēršana attiecībās ar publiskajām institūcijām".

VIDEOSTĀSTI #STRĀDĀNOMĀJĀM

LMT izveidoja videostāstu sēriju #strādānomājām par kolēģu ikdienu un pielāgošanos jaunajai situācijai. Kolēģu atbalstam un komandas gara uzturēšanai veidojām videoseriālu par to, kā norit darba dzīve kolēģiem, strādājot attālināti.

LMT DARBINIEKU PODKĀSTS

Lai stāstītu par inovācijām uzņēmumā un parādītu kolēģu darba dažādību, radīts LMT darbinieku podkāsts, ko vada un veido paši darbinieki.

ASINSDONORU DIENA

Turpinot tradīciju, arī šogad augusta nogalē LMT rīkoja Donoru dienu, kurā piedalīties aicinājām LMT grupas darbiniekus un viņu tuviniekus.

“GADA KOLĒĢIS 2020”

Arī 2020. gadā LMT tiešsaistes Ziemassvētku e-ballītē sumināja aptaujas “Gada kolēģis” četrus uzvarētājus.

SPORTS

Kustības un svaigs gaiss ir svarīgi priekšnoteikumi, par kuriem nedrīkst aizmirst, strādājot mājās. Tādēļ LMT darbinieki aktīvi piedalījās LMT Endomondo pavasara un vasaras izaicinājumos, skrienot, staigājot un braucot ar velosipēdu.

Tiešsaistē divas reizes nedēļā organizējam sporta nodarbības dziļās muskulatūras stiprināšanai.

Olimpiskajā dienā 2020 ikviens LMT darbinieks tika aicināts pievienoties kopīgai vingrošanai LMT ēkā kopā ar Latvijas izlases 1. komandu 3x3 basketbolā.

KOMANDAS SALIEDĒŠANĀS PASĀKUMI

Vasaras periodā, kad ar Covid-19 pandēmiju saistītie ierobežojumi bija samazināti, struktūrvienības izmantoja LMT sniegto iespēju organizēt komandas saliedēšanās pasākumus. Šogad šīs aktivitātes bija īpaši svarīgas, lai pēc attālinātā darba perioda pavasarī darbinieki atkal satiktos un atjaunotu komandas garu.

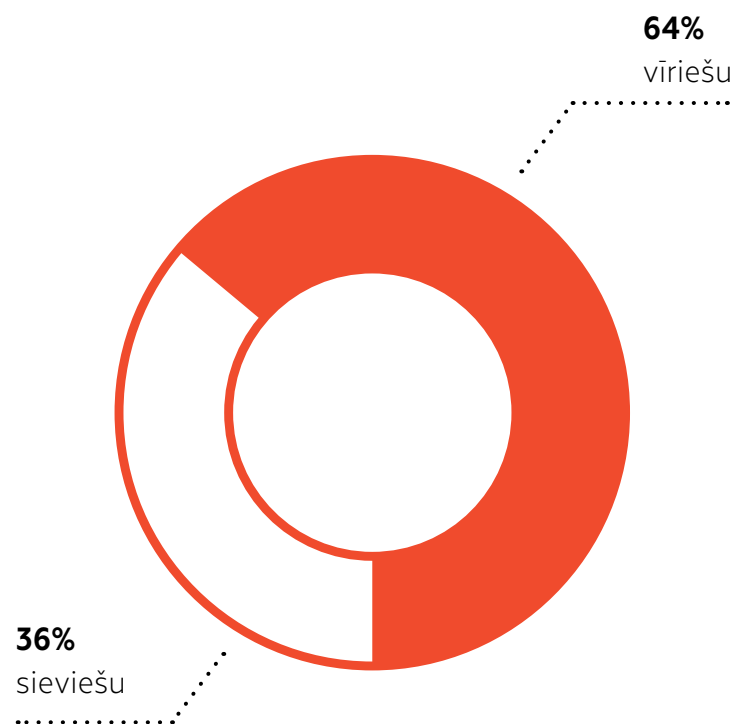
Dažādība un līdzvērtīgas iespējas

Darbinieku dažādība ir mūsu veiksmes atslēga, jo mēs novērtējam, cienām un atbalstām zināšanu, pieredzes un viedokļu dažādību, kas palīdz mums attīstīties. Sekmējam dažādību un iekļaušanos, veidojot darba vidi, kurā tiek attīstīti talanti un atbalstīta darbinieku iesaiste, kā arī veicināta izpratne par dažādības konceptu.

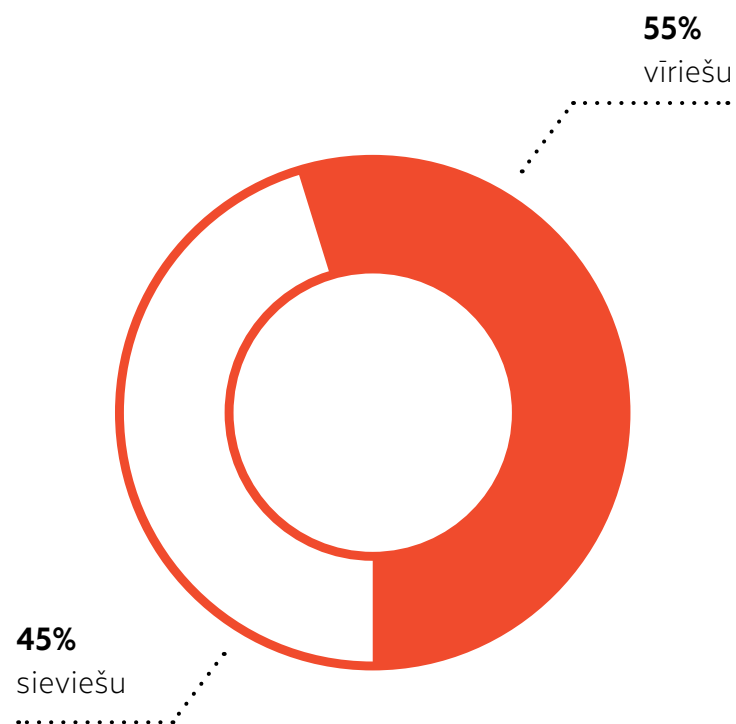
2020. gadā izpildījām noteiktos mērķus – saglabājām darbinieku dzimumu (vīrieši/sievietes) līdzsvaru robežās +/- 60/40 un darbinieku vecuma daudzveidību robežās no 18 gadiem līdz 70 gadiem.

LMT pastāv vienota atalgojuma sistēma. Atalgojums tiek noteikts katram amatam pēc Fontes atalgojuma metodoloģijas neatkarīgi no darbinieka dzimuma, vecuma vai kādiem citiem diskriminējošiem aspektiem. Saskaņā ar LMT darbinieku atalgojuma politiku atalgojums tiek noteikts, ievērojot taisnīguma, konkurētspējas un darbinieku materiālās stimulēšanas principus.

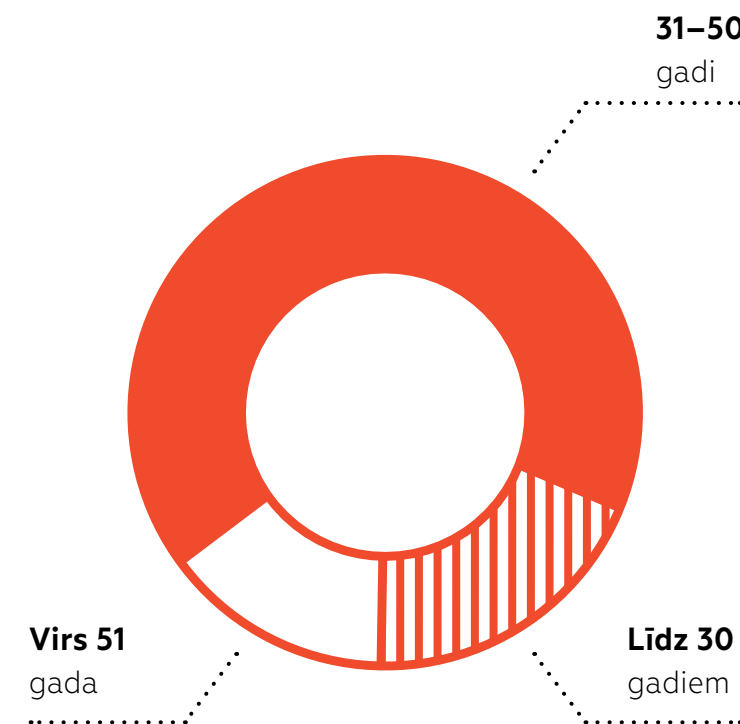
Vadītāju dzimumu līdzsvars

Darbinieku dzimumu līdzsvars

Darbinieku sadalījums pēc vecuma

SADARBĪBA AR "RIGA TECHGIRLS"

Būtisks ieguldījums līdzvērtīgu iespēju veicināšanā ir arī LMT pastāvīgā sadarbība ar "Riga TechGirls", veidojot iekļaujošu sabiedrību, mazinot stereotipus par sieviešu lomu IT nozarē un mudinot sievietes apgūt jaunas karjeras iespējas šajā industrijā. LMT viceprezidente Laura Keršule ir IT vēstnese "Riga TechGirls" mentoru programmā. Savukārt LMT preses sekretāre Elīna Lidere ir "Riga TechGirls" līdzradītāja.

LMT piedalījies arī "Riga TechGirls" bezmaksas izglītības programmā "Iepazīsti tehnoloģijas", kas īstenota kā atbilde Covid-19 krīzes radītajām sekām, lai atbalstītu sieviešu pārkvalifikāciju un darba uzsākšanu tehnoloģiju jomā. Programmā "Iepazīsti tehnoloģijas" pieteicās vairāk nekā 4500 dalībnieču. Šajā apmācību programmā tika iekļauts LMT viceprezidentes Lauras Keršules iedvesmas stāsts par to, kā ir būt IT līderei, LMT lekcija par 5G un lietu interneta iespējām, kā arī LMT stāsts diskusijā par IT darba tirgu un to, kādas prasmes ir nepieciešamas IKT uzņēmumiem. Tāpat LMT darbinieki (Laura Keršule kā "Riga TechGirls" IT vēstnese, kā arī citi LMT mentori) iesaistījušies "Riga TechGirls" mentoru programmā, palīdzot sievietēm uzsākt un attīstīt karjeru tehnoloģiju jomā.

Laura Keršule ar savu stāstu dalījās arī forumā "Līdere 2020", tādējādi iedvesmojot Latvijas sievietes radīt, darīt un profesionāli attīstīties.

"Tās sievietes, kas sper soli profesijas izvēlē IKT nozarē, ir ļoti veiksmīgas, kā arī labi sadzīvo ar vīriešiem šajā konkurējošajā sfērā. Es varu iedrošināt sievietes, ka nav jābaidās, ir jāiet uz priekšu, jāattīsta sevi un jātiecas pretī jaunām zināšanām."

Laura Keršule

LMT viceprezidente
valdes locekle

Saglabāt LMT darbinieku dzimumu (vīrieši/sievietes) līdzsvaru robežās +/- 60/40.

Saglabāt LMT darbinieku vecuma daudzveidību robežās no 18 līdz 70 gadiem.

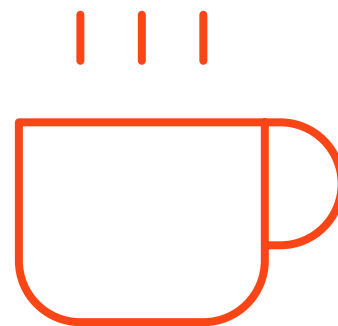
/ Mērķis 2021

Iesaistīties vismaz trīs līdzvērtīgu iespēju veicināšanas pasākumos, **lai motivētu sievietes attīstīt savas digitālās prasmes un iedvesmot darboties IKT nozarē.**

/ Mērķis 2021

Darba veselība un drošība

DARBA AIZSARDZĪBAS SISTĒMA

LMT mērķis ir nodrošināt un nepārtraukti pilnveidot drošu un veselīgu darba vidi, novēršot apstākļus, kas pasliktina darbinieku veselību, un atbalstot veselību un labsajūtu veicinošus pasākumus. Tāpēc arī darbu organizējam tā, lai tiktu respektētas gan darbinieku, gan uzņēmuma intereses un ievērots darba/privātās dzīves līdzsvars.

Darba aizsardzības sistēma uzņēmumā ir organizēta saskaņā ar darba aizsardzības vispārīgiem principiem, kurā ietilpst:

- izveidota darba aizsardzības organizatoriskā struktūra;
- darba vides iekšējā uzraudzība, tai skaitā darba vides riska novērtēšana;
- konsultēšanās ar darbiniekiem un viņu iesaiste darba aizsardzības uzlabošanā.

Darbinieki 2020. gadā nav iesnieguši sūdzības Valsts darba inspekcijā, kā arī nav saņemtas uzraugošo institūciju pretenzijas. Tādējādi izvirzītais mērķis darba aizsardzībā ir izpildīts.

LMT aktīvi iesaistās un piedalās dažādās konferencēs arī darba aizsardzības jomā, kur dalāmies ar zināšanām un pieredzi.

Tā ar savu piemēru iedvesmojam savus sadarbības partnerus un citus uzņēmumus. Ik gadu piedalāmies Valsts darba inspekcijas organizētajā konkursā "Zelta ķivere" un informējam citus par darba aizsardzības metodēm un IT risinājumiem darba organizēšanas uzlabošanai un pilnveidošanai. 2020. gadā stāstījām par tēmu "Digitālie darba aizsardzības risinājumi" un iepazīstinājām ar labas prakses piemēriem – šādām LMT informatīvajām

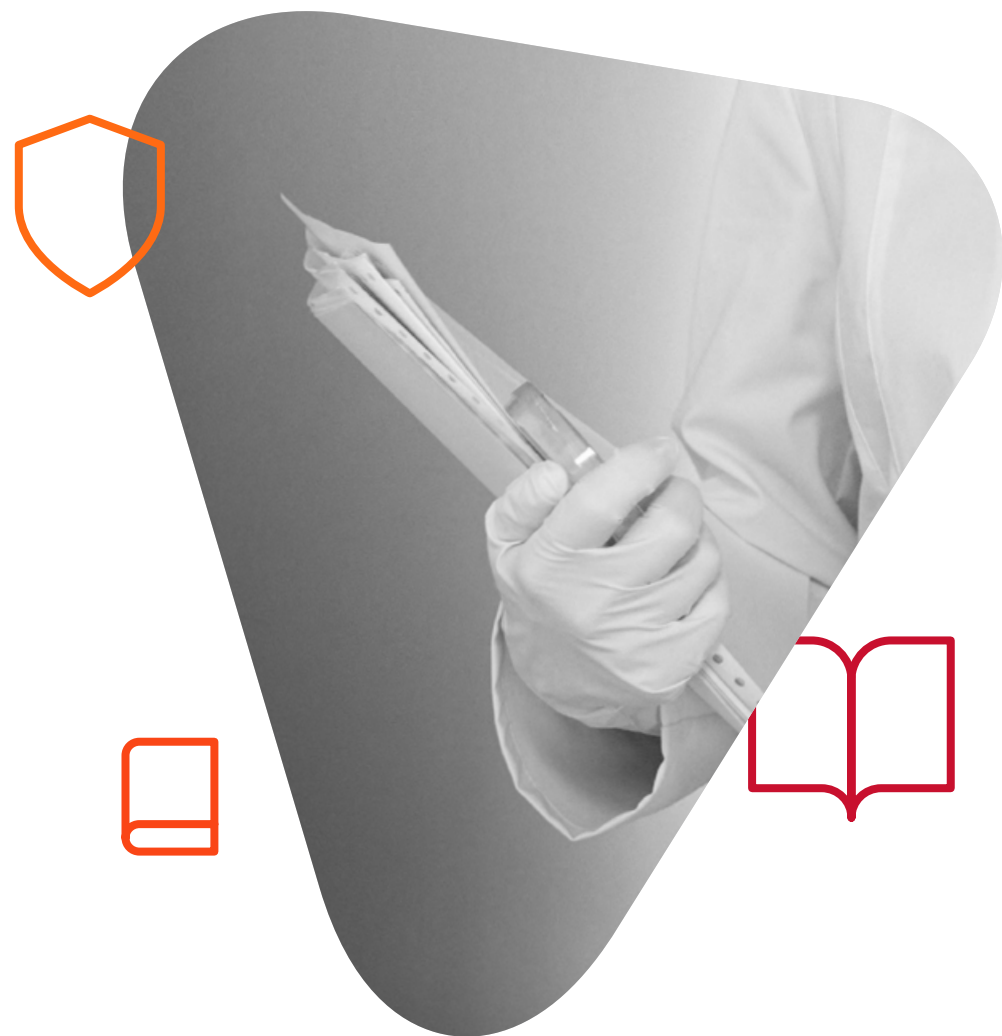
sistēmām un datu bāzēm: "Darba aizsardzība"; "Ēku ekspluatācijas defekti"; "Ārpakalpojumu darbu reģistrs"; "Darba uzdevumi" un "Sargi sevi".

DARBA VIDE UN ERGONOMIKA

Rūpējoties par darbinieku ērtību un labsajūtu darbā, 2020. gadā veicām vairākus uzlabojumus. LMT administratīvajā ēkā tika veikti biroju telpu atjaunošanas un labiekārtošanas darbi 1000 m² platībā, kā arī daļēji tika rekonstruēta apkures sistēma ar jauniem sildelementiem (radiatoru maiņa, apkures un karstā ūdens trases atjaunošana) 966 m² platībā. LMT ēkas iekšpagalma segums tika atjaunots 1800 m² platībā.

LMT darbinieki 2020. gada sākumā tika iesaistīti izpētē, aptaujās, darba grupās, lai labāk izprastu un ņemtu vērā darbinieku viedokli un sagatavotu arhitektiem projektēšanas darba uzdevumu par LMT administratīvās ēkas (Ropažu ielā 6) ātrija (800 m² platībā) atjaunošanas projekta izstrādi.

Ēkā Vairoga ielā 22 tika veikti biroju telpu atjaunošanas un labiekārtošanas darbi 590 m² platībā, nodrošināta dzeramā ūdens filtrācija, kā arī veikta ugunsdzēsības sūkņu stacijas automātikas modernizācija.

Organizēt darba aizsardzības sistēmas darbību tā, **lai nebūtu likumīgu un pamatotu darbinieku sūdzību Valsts darba inspekcijā un Valsts darba inspekcijas pretenziju.**

/ Mērķis 2021

Cilvēktiesības

LMT darbības stūrakmens ir LMT grupas ētikas un uzvedības kodekss, kurā ir ietvertas arī pamatnostādnes attiecībā uz cilvēktiesību jautājumiem. Saskaņā ar to LMT veic savas ikdienas darbības, kas saistībā ar cilvēktiesību aizsardzību galvenokārt attiecas uz šādām jomām:

Attiecības ar darbiniekiem

Izteiksmes brīvība

Attiecības ar piegādātājiem (vairāk informācijas sadaļā "Piegādātāji")

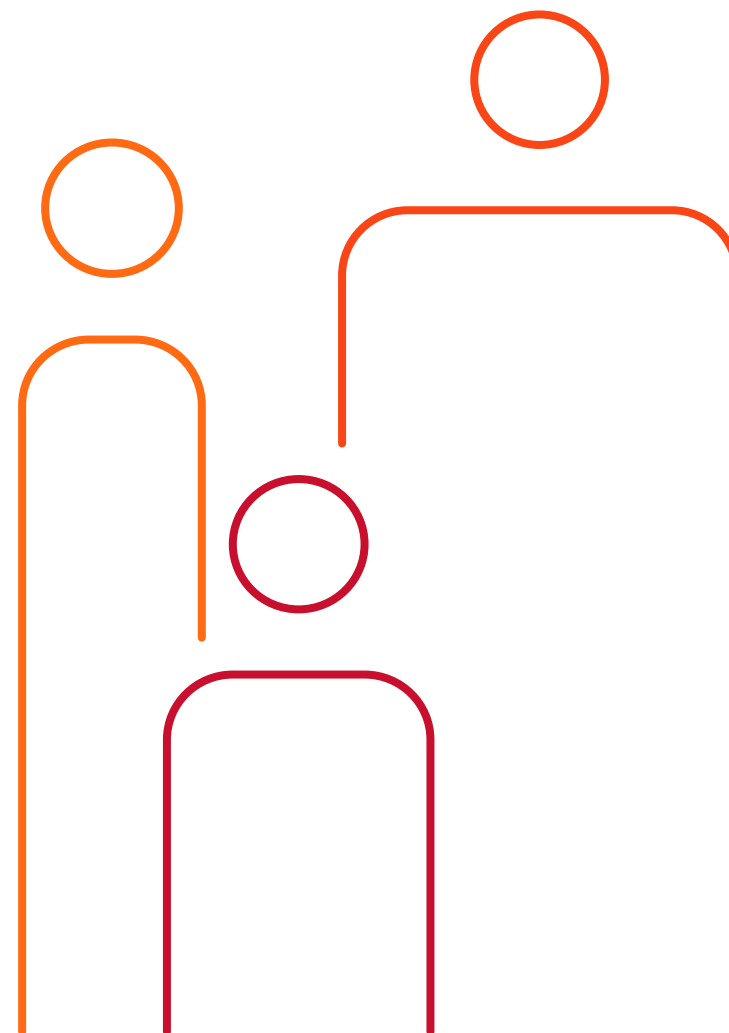
Privātums un datu aizsardzība (vairāk informācijas sadaļā "Drošība")

Nediskriminēšana

LMT pret visiem darbiniekiem izturas godīgi un vienlīdzīgi. **Mūsu mērķis ir izveidot tādu darba vidi, kurā cilvēki tiek cienīti, neraugoties uz individuālām atšķirībām, dotībām vai personiskajām īpašībām.**

Nevienu darbinieku vai amata kandidātu nedrīkst diskriminēt vai vajāt viņa rases, dzimuma, reliģijas, fizisko trūkumu, tautības, seksuālās orientācijas, ģimenes, vecāku sociālā stāvokļa vai politiskās pārliecības dēļ.

2020. gadā Valsts darba inspekcijā nav saņemta neviena sūdzība no LMT darbiniekiem, nav iesniegtas prasības tiesā pret LMT kā darba devēju, kā arī nav saņemtas LMT darbinieku anonīmas sūdzības uzņēmuma iekšējā sistēmā.

Brīvība apvienoties organizācijās un slēgt kolektīvos darba līgumus

Mēs respektējam darbinieku tiesības izvēlēties, vai attiecībā uz kolektīvo līgumu viņus pārstāv vai nepārstāv arodbiedrība. Darbinieku, kurš izmanto šīs tiesības, nedrīkst diskriminēt. Visiem darbiniekiem ir jāzina savu darba attiecību pamatnoteikumi un nosacījumi.

Darbiniekiem ir tiesības no brīvas gribas, bez jebkādiem diskriminējošiem ierobežojumiem apvienoties vai pievienoties dažādām organizācijām, biedrībām, lai varētu aizstāvēt savas sociālās, ekonomiskās un profesionālās tiesības un intereses, kā arī izmantot visus labumus, ko tās sniedz. LMT ir darba koplīgums, kas attiecas uz visiem darbiniekiem, un LMT darbinieku arodbiedrība.

LMT ir regulāras sociālā dialoga sarunas ar LMT arodbiedrību. Koplīgums ir pieejams visiem darbiniekiem LMT iekšējā informācijas tīklā STROPS.

Izteiksmes brīvība

LMT mērķis ir dot iespēju iedzīvotājiem dalīties idejās un nodrošināt instrumentus vēl atvērtākas sabiedrības attīstīšanai. LMT konsekventi iestājas par tiesiskumu visās jomās.

Tiesiskums tāpat, kā informācijas brīvība, ir demokrātijas stūrakmeņi, **tādēļ LMT nosoda cenzūru jebkādās tās izpausmēs.**

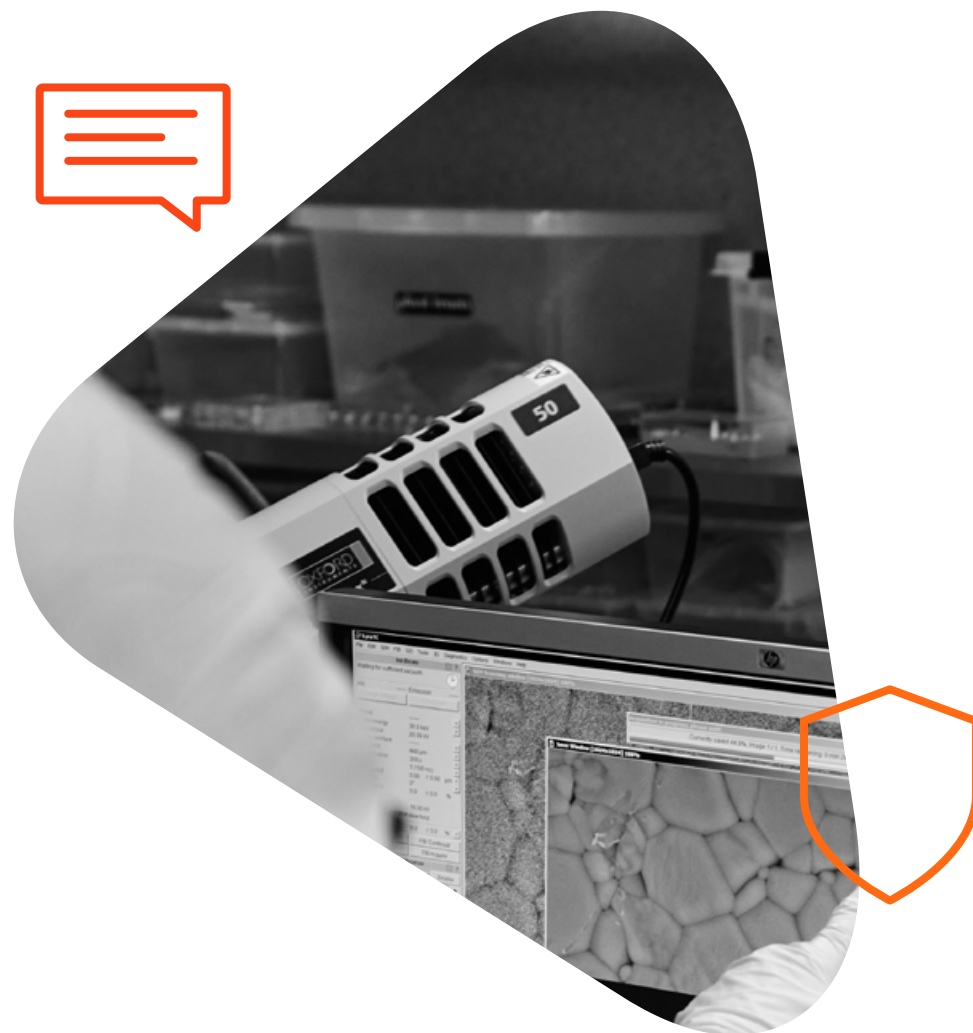
Jau vairākus gadus esam ieņēmuši aktīvu pozīciju, ka lēmumu par sabiedrības un privātpersonu ieguvumiem un zaudējumiem, bloķējot konkrētu interneta vietni, var pieņemt tikai ar tiesas vai

tiesneša akceptu. Turklāt interneta bloķēšana var būt tikai papildu un pagaidu līdzeklis procesā (civilprocesā, administratīvā procesā vai kriminālprocesā) pret prettiesiskās rīcības īstenotāju. Pamatatbildība par internetā pieejamās informācijas saturu ir tā izvietotājam, nevis interneta pakalpojumu sniedzējiem, kuri to nepārveido, nekontrolē un citādi neietekmē.

Cilvēktiesību jomā 2020. gadā LMT turpināja iestāties par brīva un atvērta interneta principu nodrošināšanu LMT elektronisko sakaru tīklā. 2020. gada jūlijā Administratīvā apgabaltiesa atzina, ka iestādēm (šajā gadījumā Valsts policijai) nav tiesību uzlikt interneta pakalpojumu sniedzējiem pienākumu bloķēt interneta vietnes, pamatojoties tikai uz iestādes vispārējo rīcības

brīvību. Tādējādi tika atbalstīta LMT pozīcija, ka interneta brīvība ir viena no demokrātijas pamatvērtībām un tās ierobežošana var notikt vienīgi skaidri likumā noteiktos gadījumos un ar atbilstošu likumdevēja pilnvarojumu. Valsts policija ir pārsūdzējusi tiesas spriedumu.

2020. gadā ir nodrošināta tāda pati piekļuve saturam kā iepriekšējos gados, t. i., interneta piekļuves ierobežojumi tiek nodrošināti tikai normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos un kārtībā. 2020. gadā klientu dati tika pasargāti atbilstoši augstākajiem standartiem.

Turpināt nodrošināt klientu personas datu aizsardzību atbilstoši Vispārīgās datu aizsardzības regulas, nozares un standartu prasībām. Saglabāt klientu un sabiedrības vārda brīvības iespējas (brīvu piekļuvi saturam) 2020. gada līmenī.

/ Mērķis 2021

Piegādātāji

LMT iepirkumu procesu īsteno, lai nodrošinātu ētikas, vides, drošības un sociālās ilgtspējas standartus visas piegādes ķēdes ietvaros. LMT orientējas uz labām ilgtermiņa komerciālām attiecībām un konstruktīvu sadarbību.

Piegādātāju izvēles process norit atbilstoši LMT grupas iepirkumu politikai, kurā ir noteikts galvenais iepirkumu procesa ietvars, norises pamatprincipi, atbildības sadalījums un kontroles pamatnostādnes. Piegādātāja izvēles process tiek organizēts caurredzami, nodrošinot godīgu un vienādu attieksmi pret visiem piegādātājiem.

LMT sadarbības līgumos ietver nosacījumu, ka LMT piegādātāji apņemas saskaņot savas darbības ar principiem, kuri ir līdzīgi tiem, kas ietverti [LMT grupas Piegādātāju uzvedības kodeksā](#), [LMT grupas Ētikas un uzvedības kodeksā](#), [LMT Integrētajā kvalitātes, vides un informācijas drošības politikā](#), kā arī [LMT grupas Aizsargājamās informācijas apstrādes prasībās](#) (turpmāk visi kopā saukti – kodeksi).

LMT ir būtiski zināt arī piegādātāju piesaistītos apakšuzņēmējus un izvērtēt to atbilstību LMT noteiktajām prasībām. LMT ilgtspējas apņemšanās ietver visu piegādes ķēdi, kurā arī no LMT tiešajiem piegādātājiem un apakšuzņēmējiem tiek sagaidīta atbilstība ne tikai spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, bet arī LMT grupas kodeksiem.

2020. gadā tika izvirzīts mērķis nodrošināt, ka vismaz 90% darījumu piegādātājiem un sadarbības partneriem ir pienākums ievērot LMT kodeksos ietvertos principus. Izvērtējot sasniegto rezultātu – 78%, tika apzinātas pilnveidošanās iespējas, nosakot stingrākus darījumu izpildes vērtēšanas kritērijus.

Galvenais paņēmieni konkurences veicināšanai ir konkurējošu piedāvājumu nodrošināšana. Izvēloties piegādātāju, mērķis ir nodrošināt pastāvīgu ilgtermiņa piekļuvi labākajiem piegādātājiem, produktiem vai pakalpojumiem par zemākajām kopējām dzīves cikla izmaksām, ievērojot ilgtspējas prasību izpildi. Lai nodrošinātu pastāvīgu konkurenci un samazinātu riskus, LMT pēc iespējas izvairās no atsevišķu darbības jomu

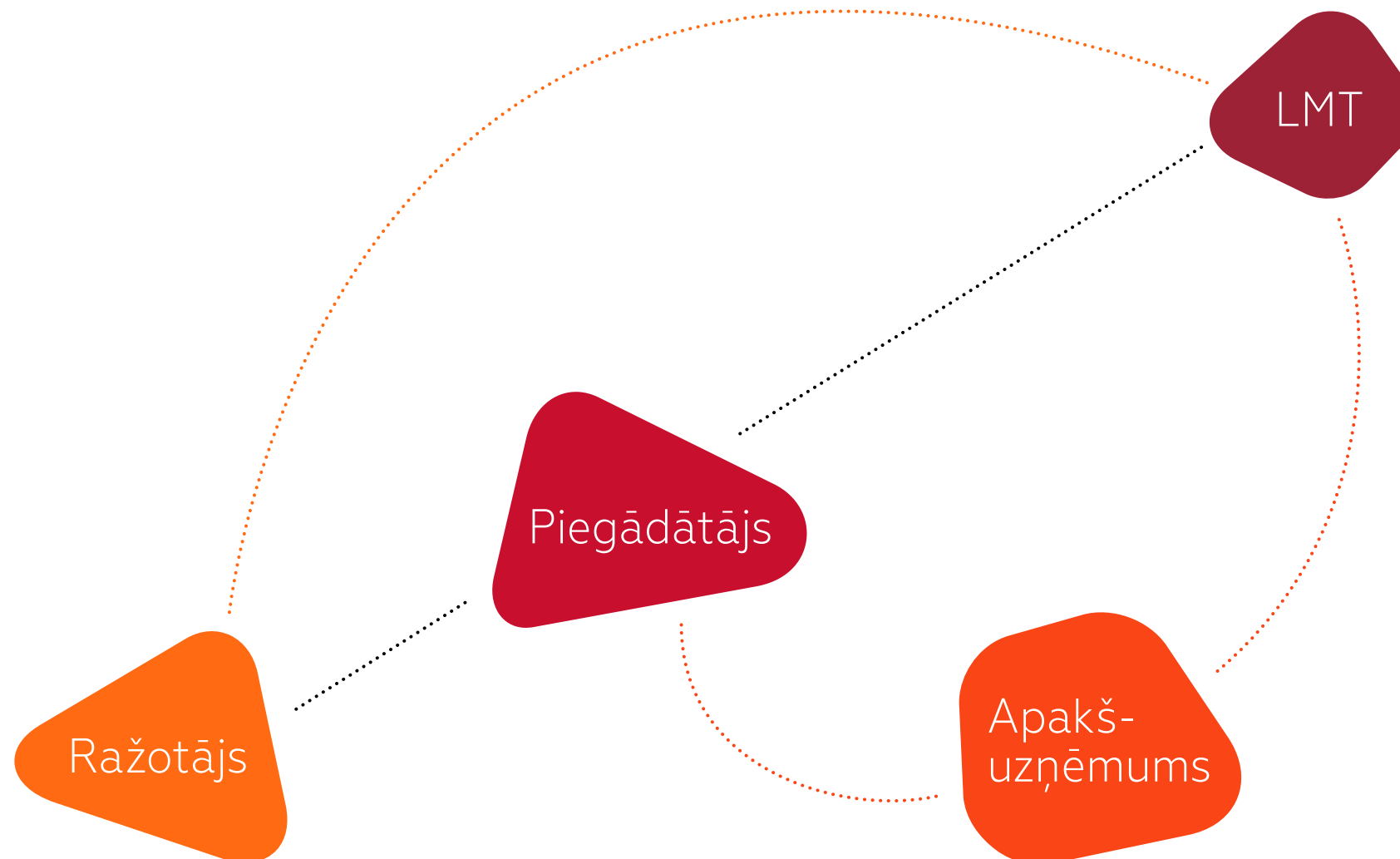
pakļaušanas vienam piegādātājam. Lai novērtētu ar potenciāliem piegādātājiem saistīto risku pirms darījumu noslēgšanas, 2020. gadā izstrādāta augsta riska piegādātāju vērtēšanas metodika.

LMT piegādātāji ir gan ražotāji, gan arī ražotāju pārstāvji reģionā un produktu izplatītāji. LMT sadarbojas ar vairumtirgotājiem un mazumtirgotājiem, kā arī ar neatkarīgiem profesionāļiem un jomas ekspertiem. Lielākā daļa LMT piegādātāju ir no Baltijas un Skandināvijas valstīm. Tomēr atsevišķu produktu un ar tiem saistīto pakalpojumu iepirkumi ir arī no tādiem piegādātājiem, kas atrodas Ziemeļamerikā un Āzijā.

LMT lielākie piegādātāji ir:

- produktu (iekārtu, aksesuāru un to rezerves daļu) ražotāji. Šie produkti nonāk tālākpārdošanai izplatītājiem vai dīleriem realizācijai brīvā tirdzniecībā;
- produktu ražotāji, piegādātāji un pakalpojumu sniedzēji, kas nodrošina LMT publiskā elektronisko sakaru tīkla infrastruktūras objektu izveidošanu, aprīkošanu, darbību un ekspluatāciju;
- pakalpojumu sniedzēji, kas nodrošina, veicina un attīsta preču un pakalpojumu izplatīšanu.

Uzlabot piegādes ķēdes pārvaldību, **nodrošinot, ka vismaz 80% darījumu piegādātājiem un sadarbības partneriem ir pienākums ievērot LMT kodeksos ietvertos principus.**

/ Mērķis 2021

Vide

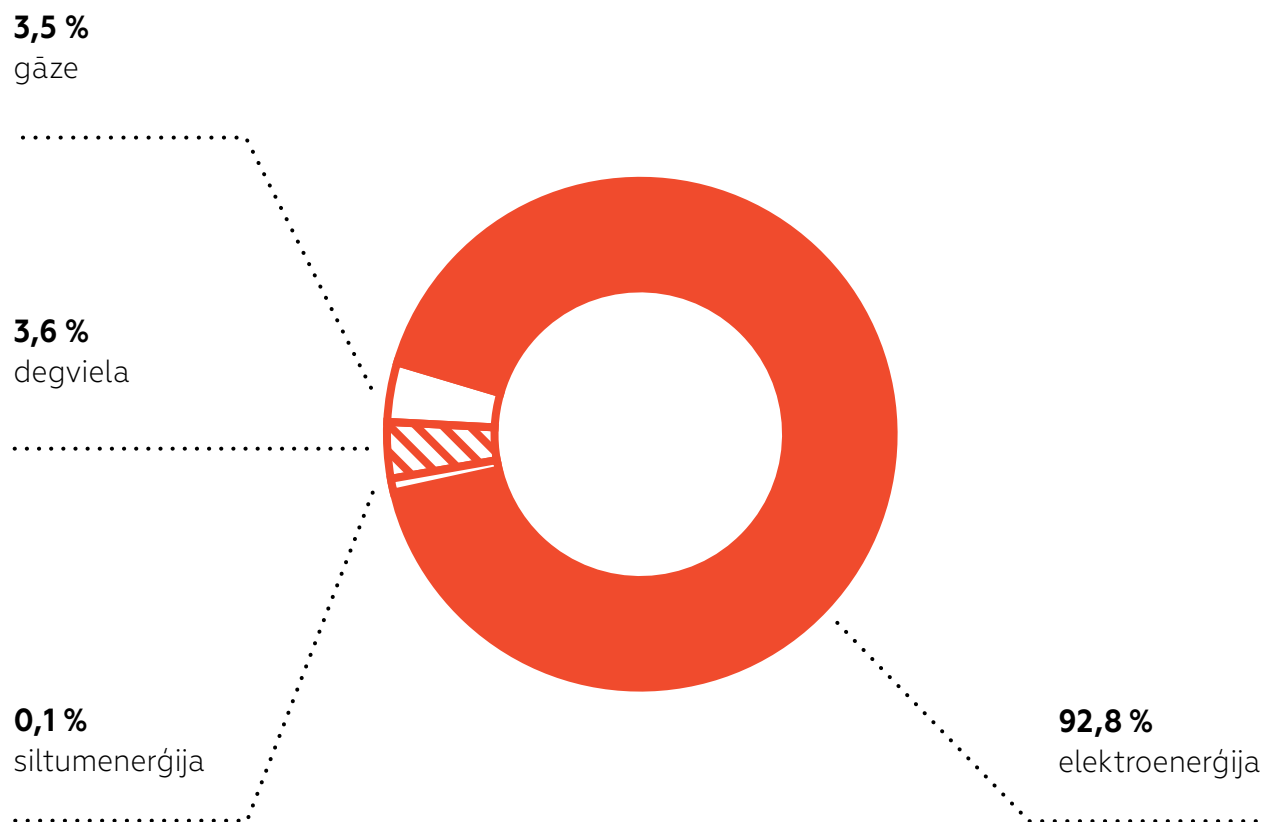
LMT mērķtiecīgi strādā pie tā, lai samazinātu uzņēmuma darbības ietekmi uz vidi un aizsargātu to. Būtiskākais vides aspekts ir elektroenerģijas patēriņš – energoresursu patēriņa bilance parāda, ka gandrīz 93 % veido elektroenerģijas patēriņš. Tāpēc LMT vides mērķi galvenokārt ir vērsti uz to, lai elektroenerģija tiktu izmantota efektīvāk. Lai samazinātu uzņēmuma darbības rezultātā radušos siltumnīcefekta gāzu izmešus, LMT izmanto elektroenerģiju, kas iegūta no atjaunojamiem energoresursiem (98,8% no elektroenerģijas patēriņa). Pārvaldot uzņēmumā notiekošos vidi ietekmējošos procesus, identificējot to negatīvo ietekmi uz vidi un monitorējot enerģijas un citu resursu patēriņu, LMT cenšas pēc iespējas efektīvāk izmantot resursus un radīt mazāk atkritumu. Lai to sasniegtu, tiek izvirzīti mērķi un uzdevumi un notiek pastāvīgs darbs pie procesu uzlabošanas un tehnoloģisku risinājumu ieviešanas.

LMT vides pārvaldības sistēma ir **sertificēta atbilstoši standarta ISO 14001 prasībām.**

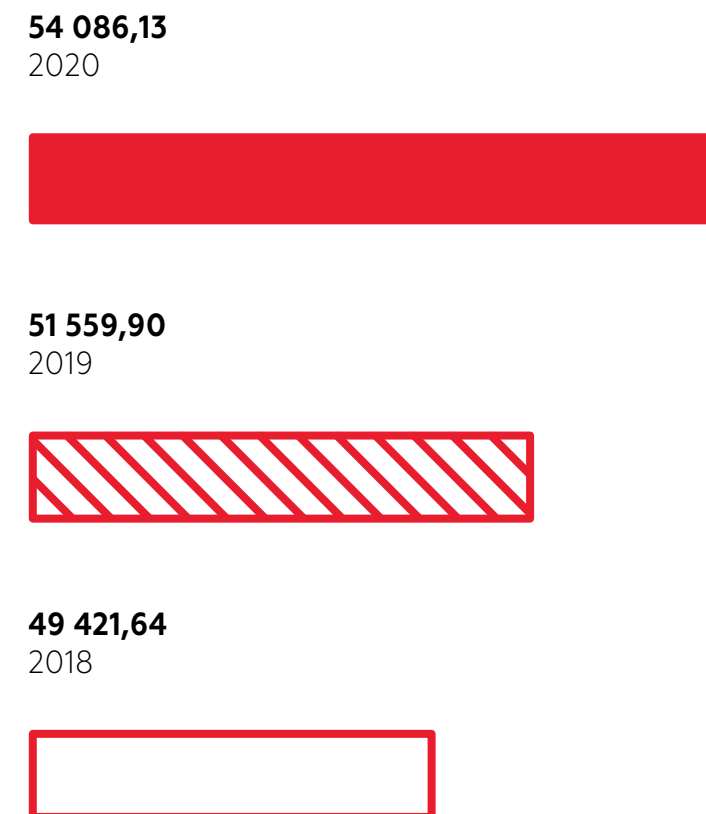
LMT vides pārvaldības sistēmas ietvaros tiek nodrošināta atbilstība normatīvajiem aktiem, tiek veicināta darbinieku izpratne par vides aizsardzības jautājumiem, kā arī sadarbības partneriem tiek izvirzītas prasības par atbildību vides aizsardzības jomā.

Vides aizsardzības un ilgtspējas vadlīnijas LMT vadība ir noteikusi Integrētajā kvalitātes, informācijas drošības un vides politikā, un LMT tīmekļa vietnē publiskoti uzņēmuma vides aizsardzības pamatprincipi.

Enerģijas patēriņa sadalījums

Kopējā LMT patērētā enerģija (MWh)

2020. gada vides mērķu izvērtējums

1.

Samazināt dzesēšanas iekārtu elektroenerģijas patēriņu par 70 MWh gadā noslogotajās bāzes stacijās. Nomainītas 68 kondicionēšanas iekārtas pret energoefektīvākām (plānotais skaits – 60 iekārtas), kā rezultātā ietaupījums sasniedz 60,21 MWh kopš uzstādīšanas brīža 2020. gadā.

Mērķis galvenokārt nav izpildīts tāpēc, ka siltumģenerējošās jaudas tika iznestas ārpus bāzes staciju konteineriem un telpām, kurās uzstādītas kondicionēšanas iekārtas. Tomēr šāda energoefektivitātes pasākuma ieviešana ir nepieciešama un ilgtermiņā sniedz vēlamu rezultātu.

2.

Samazināt elektroenerģijas patēriņu par 35 MWh gadā (pēc taisngriežu iekārtu nomaiņas bāzes stacijās).

Mērķis ir izpildīts: nomainīta 31 taisngriežu iekārta, un energoefektivitātes uzlabošanas rezultātā ietaupījums sasniedz 81,37 MWh.

3.

Samazināt elektroenerģijas patēriņu par 120 MWh gadā (pēc bāzes staciju modernizācijas).

Mērķis ir izpildīts, kopumā modernizētas 165 stacijas, un elektroenerģijas patēriņa samazinājums sasniedz 501,1 MWh.

4.

Ieviest AVK energoefektivitātes monitoringa sistēmu Ropažu ielā 6.

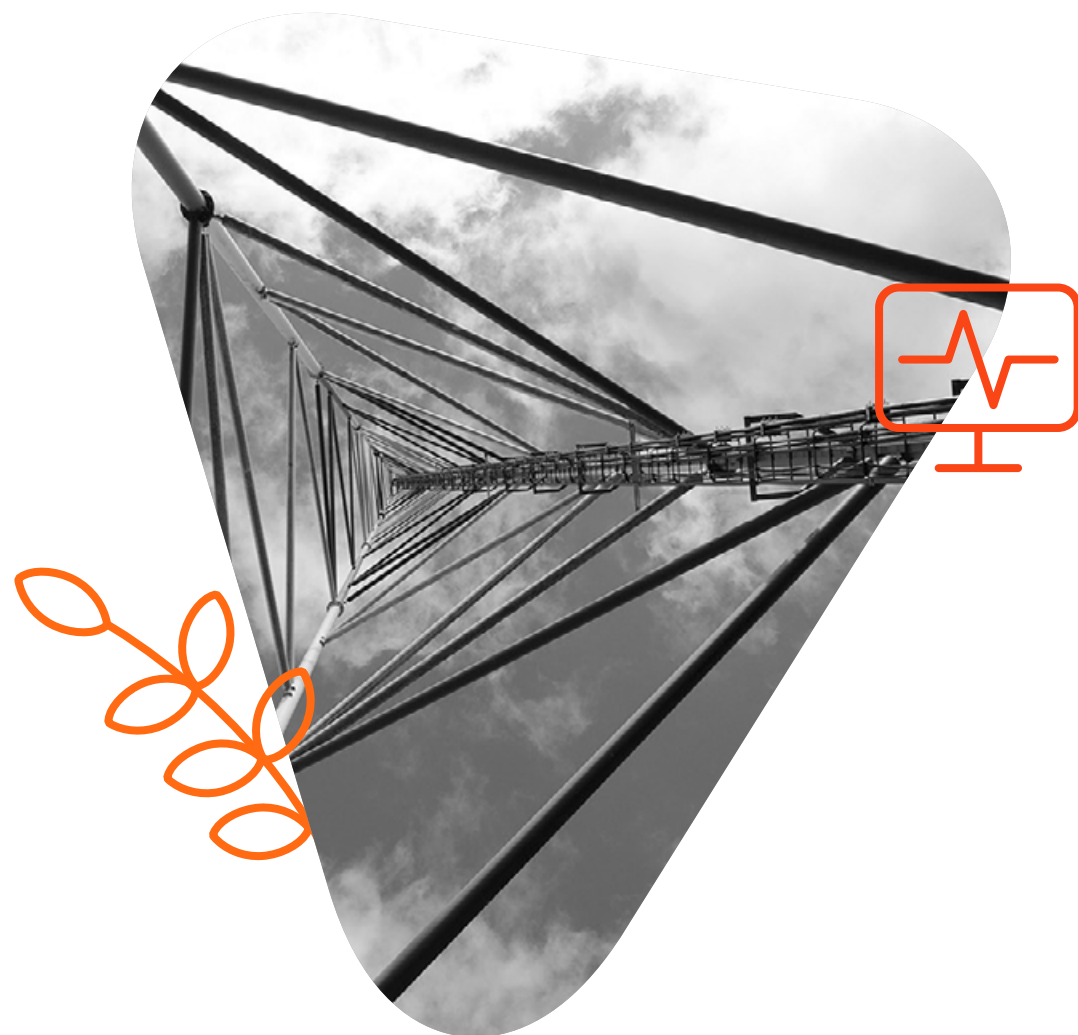
Mērķis nav izpildīts. 2020. gadā uzstādītas nolasīšanas iekārtas un ieviesta platforma, darbs pie datu ieguves un atspoguļošanas tiks turpināts 2021. gadā.

Samazināt elektroenerģijas patēriņu par **20 MWh pēc dzesēšanas iekārtu maiņas noslogotajās bāzes stacijās.**

Samazināt elektroenerģijas patēriņu **par 30 MWh gadā pēc taisngriežu iekārtu nomaiņas bāzes stacijās.**

/ Mērķis 2021

Samazināt elektroenerģijas patēriņu par **220 MWh** gadā pēc bāzes staciju modernizācijas.

Ieviest AVK energoefektivitātes monitoringa sistēmu Ropažu ielā 6.

/ Mērķis 2021

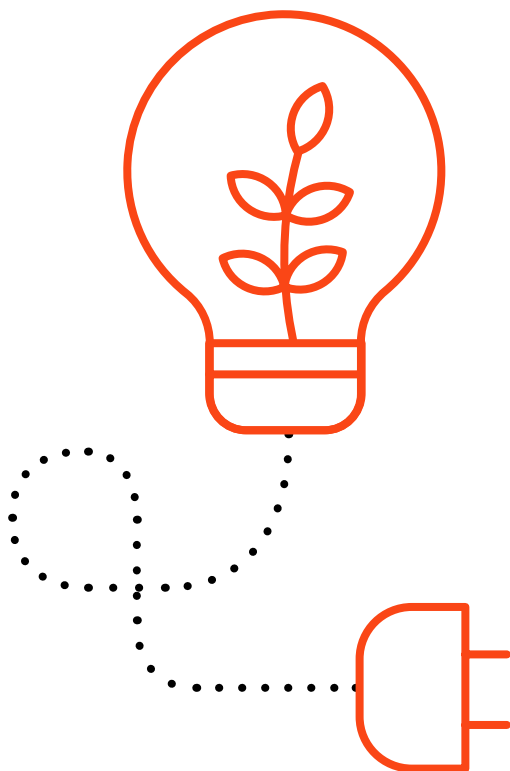

Nomainīt ventilēšanas iekārtas Tehniskajā korpusā Ropažu ielā 6, **samazinot energoresursu patēriņu par 3%, salīdzinot ar 2020. gadu.**

/ Mērķis 2021

Energoefektivitāte

Turpinoties datu patēriņa pieaugumam, LMT iegulda datu pārraides tīkla attīstībā un paplašināšanā, kā rezultātā pieaug arī elektroenerģijas patēriņš. Mobilā tīkla lietošanas apjoms pēdējo trīs gadu laikā ir palielinājies trīs reizes un pandēmijas laikā – vēl par trešdaļu. Lai mazinātu šīs tendences ietekmi uz vidi, LTE tīkla pārklājuma izvēršanas un tīkla kapacitātes nodrošināšanas procesā LMT plāno un ievieš energoefektivitātes pasākumus. Kopējais elektroenerģijas patēriņš, salīdzinot ar 2019. gadu, ir pieaudzis par 5,3%. Veicot pasākumu kopumu energoefektivitātes uzlabošanā (nomainot novecojušas iekārtas pret mūsdienīgām

energoefektīvākām iekārtām, modernizējot dzesēšanas sistēmas, ieviešot jaunas enerģiju taupošas funkcionalitātes utt.), vidēji enerģijas patēriņš pret saražoto datu apjomu 2020. gadā turpināja samazināties, salīdzinot ar 2019. gadu, – lai mobilajā tīklā saražotu 1 TB datu apjomu, 2020. gadā tika patērēts par 25 % mazāk enerģijas.

Vides sloga samazināšana

Paplašinoties mobilo sakaru nozares iespējām, LMT piedāvā pakalpojumus un veicina videi draudzīgu risinājumu ieviešanu, kas palīdz samazināt resursu patēriņu un siltumnīcefekta gāzu izmešus.

Vides aizsardzība ir kļuvusi par LMT ikdienas sastāvdaļu, un to ir veicinājušas šādas aktivitātes un inovācijas: investīcijas energoefektīvākās iekārtās, elektroenerģijas iegāde no atjaunojamiem energoresursiem, tiešsaistes sapulces un konferences, elektroniska dokumentu aprīte, apkalpošana interneta vidē (e-veikals, Mans LMT, kontaktu centrs), e-rēķini, IT sistēmas uzņēmuma pārvaldē, atkritumu šķirošana u. c.

LMT iepirkumos piemēro Zaļā iepirkuma kritērijus un, plānojot telpu un bāzes staciju rekonstrukcijas, izmanto tikai energoefektīvas preces un iekārtas (piem., spuldzes un gaismekļus, kondicionēšanas un ventilācijas iekārtas, trauku mazgājamās mašīnas, digitālos multifunkcionālos centrus, TV, ekrānus u. c. ierīces). Organizējot iepirkumu, vides un energoefektivitātes kritēriji tiek iekļauti pamatprasību aprakstā.

Rūpējoties par LMT transportlīdzekļu degvielas patēriņa un oglekļa dioksīda (CO₂) emisiju samazinājumu, LMT pakāpeniski palielina apkārtējai videi draudzīgāku automašīnu īpatsvaru autoparkā – 2020. gadā 21% automašīnu ir aprīkotas ar hibrīddzinējiem un 2% ar elektrodzinējiem. LMT darbinieku stāvvietā uzstādīta elektroauto uzlādes stacija, kā arī, ņemot vērā pieaugošo e-mobilitātes popularitāti, LMT darbinieku velosipēdu un elektrisko skrejriteņu novietnē izbūvēti pieslēgumi elektrisko skrejriteņu uzlādei.

Tā kā 90,3 % klientu LMT rēķinus saņem elektroniski, mums izdodas ietaupīt papīru un samazināt piegādes procesā radītos CO₂ izmešus.

LMT šķiro atkritumus – papīru, plastmasu, bīstamos atkritumus. Lai samazinātu plastmasas atkritumu daudzumu, 2020. gadā LMT ēkā Vairoga ielā 22 izvietojām dzeramā ūdens automātus, kas pieslēgti pie ūdensvada.

Viedā bišu drava

2020. gada vasaras sākumā uz LMT tehniskās ēkas jumta līdzās 5G bāzes stacijai tika izvietoti pieci viedstropi, kuros mīt vairāk nekā 150 tūkstoši bišu. Atšķirībā no parastajiem stropiem šie ir aprīkoti ar dažāda veida sensoriem, atvieglojot biškopja darbu un ļaujot uzraudzīt dravu attālināti.

Tehnoloģijas var būtiski kāpināt tradicionālo lauksaimniecības nozaru produktivitāti un pavērt tām jaunas iespējas. Viedstropi ar sensoru palīdzību sniedz padziļinātu informāciju par procesiem stropā un bišu labsajūtu – stropi aprīkoti ar sensoriem, kas mēra tā svaru, temperatūru, mitruma līmeni, bišu aktivitāti un skaņas frekvenci stropa iekšienē.

Dravu var novērot gan ar kopējo tiešsaistes kameru, gan arī pētīt kukaiņu uzvedību ar kameru pie stropa skrejas. Šāda stropa uzraudzības sistēma nodrošina reālā laika datus, tādējādi atvieglojot biškopja darbu un ietaupot laiku. Viedo stropu apkopotā informācija ļauj kontrolēt ienesuma daudzumu un zināt, kad ir jāuzliek papildu medus telpas vai, gluži otrādi, – bitēm pietrūkst barības, kā arī ļauj izvairīties no bišu bojāejas, piemēram, izsalstot.

Šovasar ievākti 80 kg augstvērtīga medus, un to apliecina arī Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta "BIOR" veikto pārbaužu rezultāti.

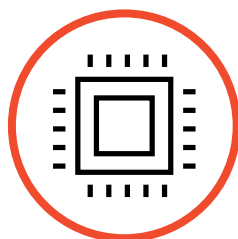

Elektronisko atkritumu samazināšana

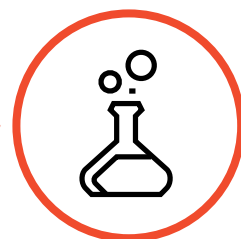
Aizvien jaunas tehnoloģijas, nenoliedzami, veicina attīstību ekonomiskajā, sociālajā un vides aizsardzības jomā (videi draudzīgāki, ilgtspējīgi risinājumi), taču tās var radīt arī vides piesārņojumu. Mobilo telefonu skaits Latvijā arvien turpina pieaugt – tālrunu lietotāji aktīvi seko līdzi tehnoloģiju jaunumiem un regulāri izvēlas esošās ierīces aizvietot ar jaunām, veikspējīgākām. Mobilo telefonu ražošana ir resursu ietilpīgs process, un ierīču detaļās satur bīstamas ķīmiskas vielas. Nonākot dabā un sākot sadalīties, tādi elementi kā mikroshēmas,

pusvadītāji, šķidro kristālu displeji, akumulatori un plastmasas korpusi rada piesārņojumu, kas ietekmē visu dzīvo. Savācot un atbilstoši pārstrādājot mobilos tālrunus, tiek ne tikai novērsts piesārņojums, bet arī veicināta aprites ekonomika, jo daudzi tā ražošanā izmantotie materiāli, piemēram, vērtīgie metāli, tiek atkārtoti izmantoti. Tā samazinām jaunu neatjaunojamo derīgo izrakteņu ieguvī ražošanas vajadzībām.

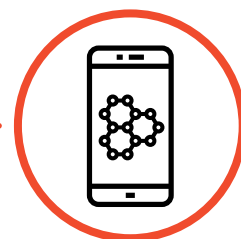
Telefonam nonākot dabā un sākot sadalīties, dabai tiek radīts liels kaitējums, ietekmējot visu dzīvo. Dabai bīstamie telefona elementi:

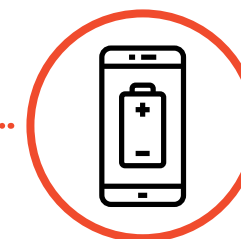
Mikroshēmas

Pusvadītāji

Šķidrā kristāla displejs

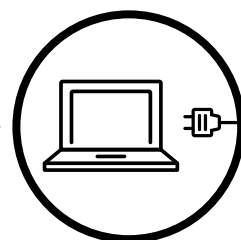

Akumulators un plastmasas korpuss

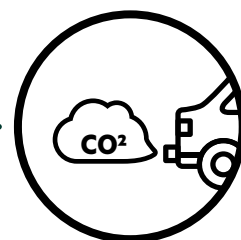
Aprites ekonomikas veicināšana jeb atkārtota resursu izmantošana

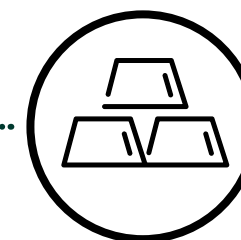
5000 telefonu pārstrāde ietaupa tikpat daudz enerģijas, cik **mājsaimniecība** patērē gadā.

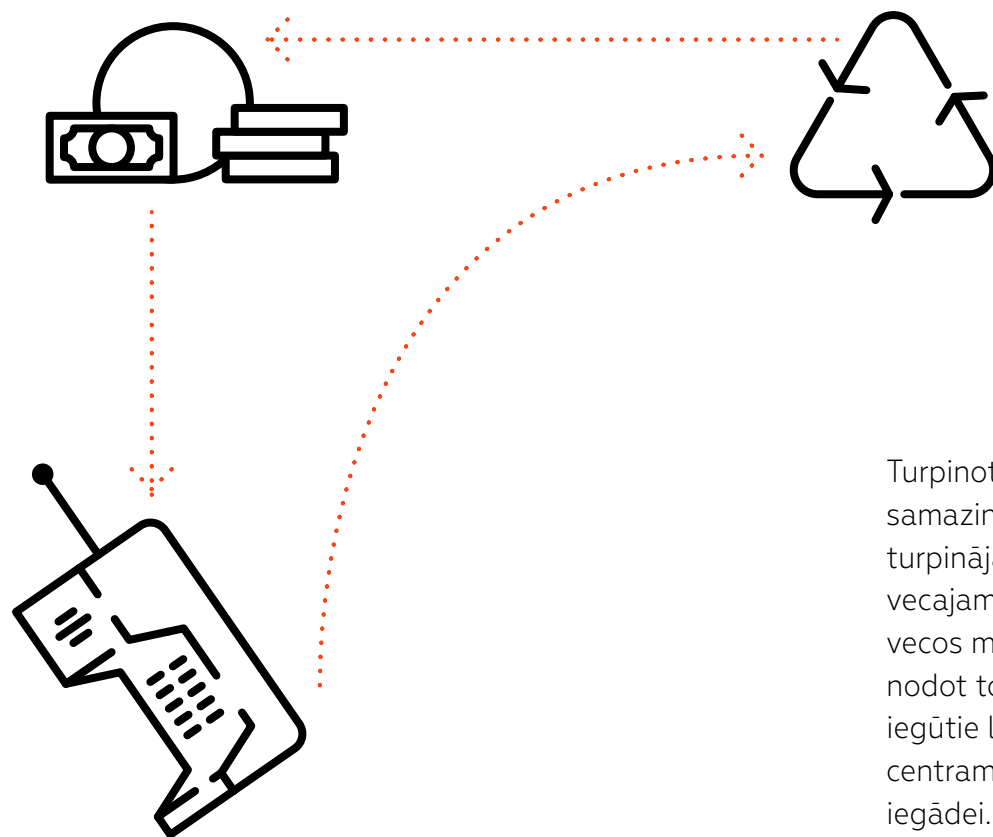
Pārstrādājot **1 telefonu**, ar ietaupīto enerģiju var **44 stundas** lādēt datoru.

731 telefona pārstrāde samazina izmešu daudzumu, kas ekvivalents **vienas automašīnas** izmešu daudzumam gadā.

1 telefonā ir **0,35 g sudraba, 0,034 g zelta un 15 g vara**. Pārstrādājot tālruni, tos var **izmantot atkal**, samazinot neatjaunojamo derīgo izrakteņu patēriņu.

Turpinot rūpēties par vidi un dabas piesārņojuma samazināšanu, arī 2020. gadā LMT klientu centros turpinājās 2018. gadā sāktā akcija "Visu cieņu vecajam telefonam", aicinot iedzīvotājus neglabāt vecos mobilos telefonus un planšetdatorus un nodot tos pārstrādei. No atlikušās iekārtu vērtības iegūtie līdzekļi ziedoti Latvijas Bērnu dzirdes centram modernas diagnostikas aparatūras iegādei. Plašāk par "Visu cieņu vecajam telefonam": <https://domazali.lmt.lv/lv>. Salīdzinot ar 2019. gadu, ziedoto iekārtu skaits 2020. gadā būtiski samazinājies, kas Covid-19 pandēmijas kontekstā saistīts ar attālinātās tirdzniecības

pieaugumu un ierobežotām iespējām īstenot akcijas popularizēšanas kampaņas. Neskatoties uz to, 2020. gadā no klientiem atpirkto un tālāk pārstrādes uzņēmumam nodoto nevajadzīgo nolietoto iekārtu skaits, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, palielinājies par 45%. Pārstrādei nodotie nolietotie tālruņi veido nedaudz vairāk kā 6% no 2020. gadā pārdoto tālruņu skaita. Veicinot lietotu iekārtu atkārtotu iekļaušanu tirgū, LMT e-veikalā arī piedāvā iegādāties mazlietotas iekārtas.

Vides aizsardzības jomā atbildīgi sadarbības partneri

Sadarbības partneru un piegādāju izvēles procesā LMT ietver uz katru pakalpojumu vai precī attiecināmās vides prasības – iekārtu energoefektivitātes parametrus, būvniecības uzņēmumiem – apliecinājumu par vides sistēmas uzturēšanu u. tml.

Piegādātājiem, kas nodrošina LMT preces un produktus, ir nepieciešams:

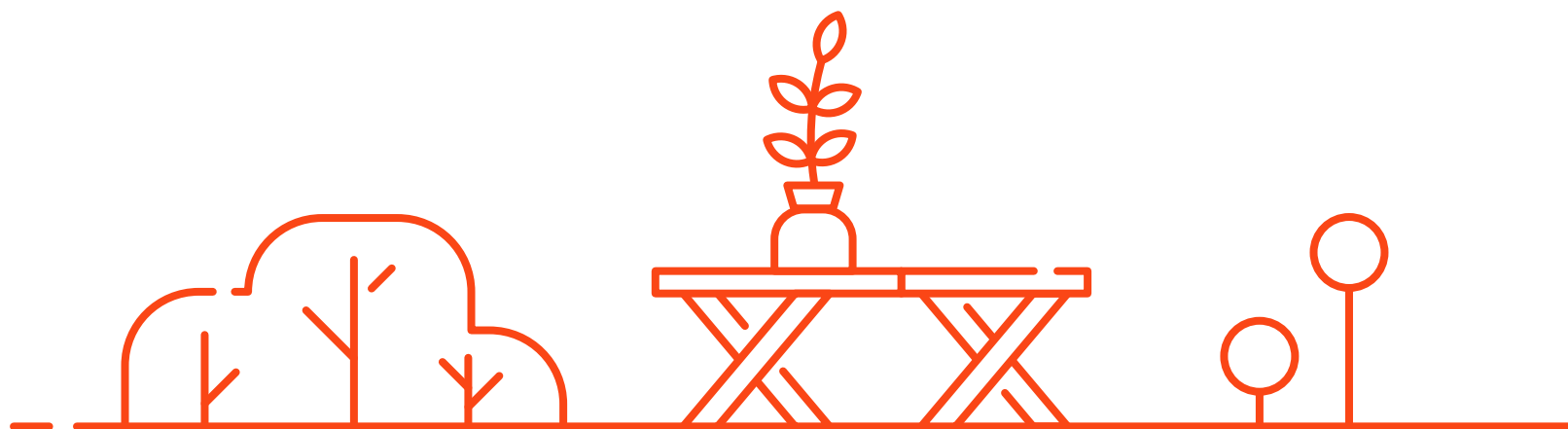
- iekļaut ekoefektivitātes, energoefektivitātes un pārstrādes apsvērumus produktu izstrādē un dizainā, tostarp arī attiecībā uz iepakojumu;
- organizēt otrreizēju izmantošanu un pārstrādi produktiem un to materiāliem;

- palīdzēt LMT samazināt ietekmi uz vidi;
- novērst [Melnajā sarakstā](#) iekļauto kaitīgo vielu izmantošanu un censties samazināt to vielu izmantošanu, kas iekļautas [Pelēkajā sarakstā](#).

Turklāt LMT sadarbības partneri un piegādāji apņemas saskaņot savas darbības ar principiem, kuri ir līdzīgi tiem, kas ietverti LMT grupas Piegādātāju uzvedības kodeksā, LMT grupas Ētikas un uzvedības kodeksā un LMT Integrētajā kvalitātes, vides un informācijas drošības politikā, kas pieejamas LMT tīmekļa vietnes sadaļā [Sadarbības partneriem](#).

Darbinieku izglītošana un iesaiste vides aizsardzības jautājumu risināšanā

Darbinieki ir aicināti ar savu rīcību atbalstīt uzņēmuma centienus vides aizsardzības jomā. LMT darbinieki tiek informēti par vides jautājumiem iekšējā tīklā STROPS.

Darbiniekiem reizi gadā tiek organizētas apmācības un zināšanu pārbaude par Integrēto kvalitātes, informācijas drošības un vides vadības sistēmu, kas ietver arī vides aizsardzības jautājumus.

Lai darbinieku vidū aktualizētu tēmu par ikdienā radīto atkritumu daudzumu, LMT 2020. gada novembrī aicināja Zero Waste kustības aizsācēju Latvijā dalīties pieredzē un iedvesmot LMT darbiniekus kaut pamazām mainīt savus ikdienas paradumus un radīt mazāk atkritumu.

**Dalība
organizācijās
un darba
grupās**

Uzņēmuma interešu pārstāvniecībai, pieredzes apmaiņai un partnerību veidošanai **LMT ir dalībnieks dažādās sabiedriskās, nevalstiskās organizācijās un valsts institūciju darba grupās:**

Latvijas Darba devēju konfederācija

Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija (LIKTA)

Inženiera Jāņa Lintera fonds

Latvijas telekomunikāciju klubs

Valsts pārvaldes politikas attīstības padome

Biedrība "Latvijas Personāla vadīšanas asociācija"

Baltic Institute of Corporate Governance
(Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūts)

Latvijas Elektrotehnikas un elektronikas rūpniecības asociācija

ISACA (*Information Systems Audit and Control Association*) Latvijas nodaļa

Informācijas tehnoloģiju un Informācijas sistēmu drošības ekspertu grupa (DEG) CERT.LV

Latvijas Drošības un aizsardzības industriju federācija

Latvijas Interneta asociācija

Latvijas atvērto tehnoloģiju asociācija (LATA)

GSM Association (GSMA)

Latvijas Nacionālā projektu vadīšanas asociācija	Latvijas Bezpilotu gaisa kuģu asociācija (LARPAS)	VARAM Radiofrekvenču spektra resursu izmantošanas koordinācijas darba grupa
Biznesa efektivitātes asociācija	VARAM Numerācijas resursu izmantošanas koordinācijas darba grupa	Būvniecības valsts kontroles biroja BIS Konsultatīvā padome, darba grupa
ASIS (<i>American Society for Industrial Security International</i>)	VEFRESH	Platjoslas projekta uzraudzības darba grupa
Eiropas viedokļu un mārketinga izpētes biedrība (ESOMAR)	Latvijas izcilo uzņēmumu inovāciju iniciatīva	GS1 Latvija (Latvijas nacionālā automātiskās identifikācijas organizācija)
5G Automobiļu asociācija (<i>5G AUTOMOTIVE ASSOCIATION</i>)	<i>Global UTM Association</i>	5G ceļveža darba grupa
Iebūvēto inteligento sistēmu industrijas asociācija Eiropā (Asociācija ARTEMIS)	<i>Wireless Internet Provider Association</i>	

**GRI rādītāju
tabula**

GRI 102/2016:

vispārīgā
informācija

GRI numurs	Ziņojamā informācija	ANO mērķi	Lapa/komentārs
Organizācijas profils			
102-1	Sabiedrības nosaukums		1
102-2	Aktivitātes, zīmoli, produkti un pakalpojumi		10-11 , 52-66
102-3	Galvenā biroja atrašanās vieta		Ropažu iela 6, Rīga, Latvija
102-4	Darbības vietas		Latvija
102-5	Īpašumtiesības un juridiskais statuss		"Latvijas Mobilais Telefons" SIA Daļu īpašnieki
102-6	Apkalpotie tirgi		10-11 , 52-66
102-7	Sabiedrības mērogs		10-11 , 52-66
102-8	Informācija par darbiniekiem un citiem darba veicējiem	8.5, 10.3	139
102-9	Piegādes ķēde		104-105
102-10	Būtiskas izmaiņas sabiedrībā un tās piegādes ķēdē		Nav būtisku izmaiņu

GRI 102/2016:

vispārīgā informācija

(turpinājums)

GRI numurs	Ziņojamā informācija	ANO mērķi	Lapa/komentārs
102-11	Piesardzības princips vai pieeja		75-76
102-12	Ārējās iniciatīvas		10
102-13	Dalība asociācijās		124-125
Stratēģija			
102-14	Augstākā līmeņa lēmējpersonas ziņojums		4-6
Ētika un profesionālā godprātība			
102-16	Vērtības, principi, standarti un uzvedības normas	16.3	75-76
Pārvaldība			
102-18	Pārvaldības struktūra		"Latvijas Mobilais Telefons" SIA vadība

GRI 102/2016:

vispārīgā informācija

(turpinājums)

GRI numurs	Ziņojamā informācija	ANO mērķi	Lapa/komentārs
Ieinteresēto pušu iesaiste			
102-40	Ieinteresēto pušu saraksts		18-20
102-41	Koplīgumi	8.8	100
102-42	Ieinteresēto pušu noteikšana un atlase		17-20
102-43	Pieeja ieinteresēto pušu iesaistei		17-20
102-44	Galvenie jautājumi, kas aktualizēti ieinteresēto pušu iesaistē		17-20
Ziņošanas prakse			
102-45	Konsolidētajos finanšu pārskatos iekļautās sabiedrības		Konsolidētajā finanšu pārskatā iekļautās sabiedrības: "Latvijas Mobilais Telefons" SIA, LMT Retail & Logistics SIA; Ilgtspējas pārskats neietver LMT Retail & Logistics SIA
102-46	Pārskata satura un aspektu robežu noteikšana		7-9

GRI 102/2016:

vispārīgā informācija

(turpinājums)

GRI numurs	Ziņojamā informācija	ANO mērķi	Lapa/komentārs
102-47	Būtisko tēmu saraksts		<u>7-9</u>
102-48	Iepriekšējos pārskatos sniegtās informācijas korekcijas		Nav
102-49	Izmaiņas ziņošanas praksē		Nav
102-50	Pārskata periods		2020. gads
102-51	Iepriekšējā pārskata datums		04.06.2020.
102-52	Pārskata publicēšanas biežums		Reizi gadā
102-53	Kontaktinformācija jautājumiem par pārskatu		<u>9</u>
102-54	Atsauce par ziņošanu atbilstoši GRI standartam		<u>7</u>
102-55	GRI rādītāju tabula		<u>127-135</u>
102-56	Ārējais apliecinājums		Pārskats nav ārēji apliecināts

Specifiskā informācija

GRI numurs	Ziņojamā informācija	ANO mērķi	Lapa/komentārs
	Vadības pieeja		
GRI 103: Vadības pieeja	103-1 Būtisko tēmu apraksts un robežas		Sadaļā "Ilgtspējas pārskata satura noteikšana" un katras sadaļas ievadā
	103-2 Vadības pieeja un tās sastāvdaļas		Katrai būtiskajai tēmai atbilstošajā sadaļā aprakstīta LMT nostāja un pieeja tēmas pārvaldībai
	103-3 Vadības pieejas novērtējums		Iekšējie normatīvie dokumenti un darbības rādītāji regulāri tiek izvērtēti un tiek noteikti nepieciešamie uzlabojumi

Tēma	GRI numurs		Ziņojamā informācija	ANO mērķi	Komentārs/lapa
Ekonomiskā ietekme					
Ekonomiskais sniegums	201/2016	201-1	Radītā un sadalītā tiešā ekonomiskā vērtība	8.1, 8.2, 9.1, 9.5	<u>46-48</u>
Netiešā ekonomiskā ietekme	203/2016	203-1	Ieguldījums infrastruktūrā un pakalpojumos	11.2, 11.6, 12.a	<u>52-66</u>

Tēma	GRI numurs		Ziņojamā informācija	ANO mērķi	Komentārs/lapa
Netiešā ekonomiskā ietekme	203/2016	203-2	Būtiska netiešā ietekme	1.2, 1.4, 3.8, 8.2, 8.3, 8.5, 12.a	49-50
Pretkorupcija	205/2016	205-1	Ar korupciju saistītu risku novērtējums	16.5	75-77
		205-3	Korupcijas incidenti		Nav incidentu
Konkurenci ierobežojoša rīcība	206/2016	206-1	Ierosinātas lietas par konkurences tiesību pārkāpumiem	16.3	Lietas nav ierosinātas
Ietekme uz vidi					
Materiāli	301/2016	301-3	Atprasītie produkti un to iepakojums	8.4, 12.2, 12.5	119
Energija	302/2016	302-1	Energijas patēriņš uzņēmumā	7.2, 7.3, 8.4, 12.2, 13.1	143
		302-4	Energijas patēriņa samazināšana	7.3, 8.4, 12.2, 13.1	143-144
Izmeši	305/2016	305-1	Tiešie (ietvars 1) siltumnīcefekta gāzu izmeši	3.9, 12.4, 13.1	145
		305-2	Energijas netiešie (ietvars 2) siltumnīcefekta gāzu izmeši	3.9, 12.4, 13.1	145

Tēma	GRI numurs		Ziņojamā informācija	ANO mērķi	Komentārs/lapa
Atkritumi	306/2016	306-2	Atkritumu veidi un atbrīvošanās no tiem	3.9, 6.3, 12.4, 12.5	144
Atbilstība vides jomā	307/2016	307-1	Neatbilstība normatīvajiem aktiem vides jomā	16.3	Neatbilstības nav identificētas
Piegādātāju atbildības vides jomā novērtējums	308/2016	308-1	Jaunu piegādātāju vērtējums pēc vides kritērijiem		95% iepirkumu procesā rezultātā izvēlēto piegādātāju vērtēti pēc vides kritērijiem
Sociālā ietekme					
Nodarbinātība	401/2016	401-1	Jaunu darbinieku pieņemšana darbā un darbinieku mainība	5.1, 8.5, 8.6, 10.3	140-141
Darba veselība un drošība	403/2018	403-1	Darba veselības un drošības vadības sistēma	8.8	94-96, 146
		403-2	Apdraudējumu identificēšana, riska novērtēšana, incidentu izmeklēšana	8.8	146-147
		403-3	Darba veselības pakalpojumi	8.8	147
		403-4	Strādājošo iesaiste, konsultēšana un komunikācija par darba drošību un veselību	8.8, 16.7	148

Tēma	GRI numurs	Ziņojamā informācija	ANO mērķi	Komentārs/lapa
	403-5	Strādājošo apmācības par darba drošību un veselību	8.8	148
	403-6	Strādājošo veselības veicināšana	3.4, 3.5, 3.8	148
	403-7	Ar biznesa attiecībām tieši saistītās darba drošības un veselības negatīvās ietekmes novēršana un mazināšana	8.8	148
	403-8	Darba drošības un veselības vadības sistēmā ietvertie strādājošie	8.8	148
Apmācības un izglītība	404/2016	404-1 Vidējais apmācību stundu skaits uz darbinieku gadā	3.4., 4.3, 4.4, 4.5, 5.1, 8.5	142
Dažādība un vienlīdzīgas iespējas	405/2016	405-1 Vadības struktūru un darbinieku dažādība	5.1, 5.5, 8.5	142
Nediskriminācija	406/2016	406-1 Ar diskrimināciju saistīti incidenti	5.1, 8.8	Nav incidentu

Tēma	GRI numurs		Ziņojamā informācija	ANO mērķi	Komentārs/lapa
Piegādātāju atbildības sociālajā jomā novērtējums	414/2016	414-1	Jaunu piegādātāju vērtējums pēc sociālajiem kritērijiem	8.8	95% iepirkumu procesa rezultātā izvēlēto piegādātāju vērtēti pēc sociālajiem kritērijiem
Sabiedriskā politika	415/2016	415-1	Politiski ziedojumi		LMT neveic politiskus ziedojumus
Mārketinga un marķēšana	417/2016	417-3	Ar neatbilstošu mārketinga komunikāciju saistīti incidenti	16.3	Nav incidentu
Klientu privātums	418/2016	418-1	Pamatotas sūdzības saistībā ar klientu privātuma pārkāpumiem un klientu datu zaudējumu	16.3, 16.10	
2020. gadā LMT ir iesniedzis divus paziņojumus par personas datu aizsardzības pārkāpumu Datu valsts inspekcijai. Saistībā ar minētajiem paziņojumiem nav ierosinātas administratīvās lietas.					
Sociālā un ekonomiskā atbilstība	419/2016	419-1	Neatbilstība normatīvajiem aktiem sociālo un ekonomisko tiesību jomā	16.3	Neatbilstības nav identificētas
Sabiedrības atbalsts, tostarp digitālā izglītība un bērnu aizsardzība digitālajā vidē				4.4, 11.4, 11.6, 9.b, 9.c	<u>22-44</u>
Ieinteresēto pušu iesaiste					<u>17-20</u>

2015. gadā ANO Ģenerālajā asamblejā pieņemta rezolūcija "Mūsu pasaules pārveidošana: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam", kurā noteikti 17 ilgtspējīgas attīstības mērķi un 169 apakšmērķi.

Vērtējot esošo un potenciālo ietekmi, LMT saskata iespējas sniegt nozīmīgu ieguldījumu vairāku mērķu sasniegšanā:

Atbildīga saimniekošana

Stiprināt zinātniskās un tehnoloģiskās spējas, lai pārorientētos uz ilgtspējīgākiem patēriņa un ražošanas modeļiem (12.a mērķis).

Digitālās attīstības stiprināšana

Cenu un pakalpojumu portfeli iekļaujot dažādus piedāvājumus, kā arī īstenojot dažādas iniciatīvas, nodrošināt informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pieejamību (9.c mērķis), kā arī atbalstīt vietējo tehnoloģiju izstrādi, pētniecību un inovāciju (9.b mērķis).

Vides un klimata aizsardzība

Leviešot darbības plānošanā klimata aizsardzības pasākumus, sniegt ieguldījumu klimata aizsardzībā – īpaši izmantojot digitalizācijas iespējas (13.2 mērķis).

Ilgtspējīgas pilsētas un kopienas

Attīstot inovatīvus risinājumus dronu, viedpilsētu, lietu interneta, digitālo ceļu, savienoto auto un sabiedrības drošības jomā, veidot ilgtspējīgas, iekļaujošas, drošas, pielāgoties spējīgas pilsētas un apdzīvotas vietas.

Brīva piekļuve informācijai

Nodrošinot telekomunikāciju pakalpojumus un piekļuvi internetam, veicināt publisku piekļuvi informācijai un aizsargāt pamatbrīvības (16.10 mērķis).

Privāta un publiska partnerība

Uzņemoties līderību jaunas 5G ekosistēmas izveidē, nodrošināt iespējas ieinteresētajiem Latvijas uzņēmumiem un zinātniekiem attīstīt un radīt nākotnes risinājumus, kurus varētu izmantot ikdienā svarīgu procesu digitalizācijā.

Pielikumi

Sociālie rādītāji

	2018	2019	2020
Darbinieku skaits	551	589	633
no tiem sievietes	46 %	46 %	45 %
no tiem vīrieši	54 %	54 %	55 %
Pilna laika slodze	548	582	623
Nepilna laika slodze	3	7	10
Līgums uz noteiktu laiku	26	15	15
no tiem vīrieši	10	5	6
no tiem sievietes	16	10	9
Līgums uz nenoteiktu laiku	525	574	618
no tiem vīrieši	287	311	345
no tiem sievietes	238	263	273

Sociālie rādītāji

(turpinājums)

	2018	2019	2020
Darbinieku skaits pēc vecuma			
līdz 30 gadiem	116	117	120
31–50 gadi	353	388	423
virs 51 gada	82	84	90
Jaunpieņemtie darbinieki			
no tiem sievietes	31	45	26
no tiem vīrieši	29	50	47
no tiem vecumā līdz 30 gadiem	34	48	40
no tiem vecumā 31–50 gadi	26	45	33
no tiem vecāki par 51 gadu	0	2	0
Atjaunošanās koeficients	10,9 %	16,1 %	12 %
Atjaunošanās koeficients, sievietes	12,2 %	16,5 %	9,3 %
Atjaunošanās koeficients, vīrieši	9,8 %	15,8 %	14 %

Sociālie rādītāji

(turpinājums)

	2018	2019	2020
Izbeigtas darba attiecības	53	57	29
no tiem sievietes	28	26	16
no tiem vīrieši	25	31	13
no tiem vecumā līdz 30 gadiem	29	22	12
no tiem vecumā 31–50 gadi	20	28	14
no tiem vecāki par 51 gadu	4	7	3
Aiziešanas koeficients	9,6 %	9,8 %	4,7 %
Aiziešanas koeficients, sievietes	11,0 %	9,5 %	5,7 %
Aiziešanas koeficients, vīrieši	8,4 %	10 %	3,9 %

Sociālie rādītāji

(turpinājums)

	2018	2019	2020
Apmācību stundas uz darbinieku gadā	16,8	22	20,7
Sievietes	49 %	58 %	57 %
Vīrieši	51 %	42 %	43 %
Vadītāji	31 %	24 %	16 %
Speciālisti	69 %	76 %	84 %

2020. gada dati papildināti ar Piedāvājumu apmācību daļas statistiku. Datu salīdzināmībai statistika pēc iepriekšējās metodoloģijas būtu: 16,8 apmācību stundas uz darbinieku gadā / sievietes 54%, vīrieši 46% / vadītāji 20%, speciālisti 80%.

Vadītāju un speciālistu sadalījums pēc vecuma un dzimuma	Dzimums %		Vecums %		
	Vīrieši	Sievietes	Līdz 30	30–50	Virš 50
Augstākā līmeņa vadītāji	80	20	0	40	60
Vidējā līmeņa vadītāji	63	37	0	68	32
Zemākā līmeņa vadītāji	62	38	0	78	22
Visi vadītāji	64	36	0	74	26
Speciālisti	54	46	22	66	12

Vides rādītāji

	Mērvienība	2018	2019	2020
LMT enerģijas patēriņš				
Kopējā degviela (benzīns, dīzeļdegviela, gāze)*	MWh	4008,94	3796,90	3859,31
Siltumenerģija, Vairoga iela 22, Rīga**	MWh	173,02	105,22	56,27
Kopējais elektroenerģijas patēriņš**	MWh	45 239,68	47 657,78	50 170,55
Kopējā LMT patērētā enerģija	MWh	49 421,64	51 559,90	54 086,13

* Patērētās degvielas litru pārrēķināšanai ekvivalentajās MWh lietotie koeficienti:
https://www.eia.gov/energyexplained/index.php?page=about_energy_conversion_calculator

** Faktiskais enerģijas patēriņš saskaņā ar enerģijas uzskaites ierīču (kontrolskaitītāju) rādītājiem.

Energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu rezultātā sasniegtais enerģijas ietaupījums

Kondicionēšanas iekārtu nomaiņa noslogotajās bāzes stacijās	MWh	399	123	60
Taisngriežu nomaiņa noslogotajās bāzes stacijās	MWh	117	50	81
Kombinētās dzesēšanas sistēmas izmantošana noslogotajās bāzes stacijās	MWh	3		

Vides rādītāji

(turpinājums)

	Mērvienība	2018	2019	2020
Autotransporta vidējā degvielas patēriņa samazināšana	%	3,69 % benzīnam 5,59 % dīzeļdegvielai		
Bāzes staciju iekārtu modernizācija	MWh			501

Enerģijas uzskaitē detalizēti sāka 2017. gadā. Enerģopārskatā 2020. gada dati salīdzināti ar 2019. gadu, bet atsevišķi netiek izdalīts bāzes gads. Elektroenerģijas ietaupījumu aprēķina metodoloģija atbilstoši 11.10.2016. MK noteikumu Nr. 668 "Energoefektivitātes monitoringa un piemērojamā enerģopārvaldības sistēmas standarta noteikumi" uzskaitītā ietaupījuma (*ex-post*) metodei – enerģijas ietaupījumu aprēķina, nosakot faktisko enerģijas patēriņu un ņemot vērā faktorus, kas var ietekmēt enerģijas patēriņu.

Pārskats par atkritumu apsaimniekošanu

Sadzīves atkritumi	m ³	1221,54	880,22
Iznīcināmie dokumenti pārstrādei	kg	9294	4898
Iepakojums pārstrādei	m ³	1504,9	1112,12
Bīstamie atkritumi	kg	27 445	57 745*
Būvniecības atkritumi	m ³	14	2850 kg

* Pieaugums, salīdzinot ar 2019. gadu, galvenokārt saistīts ar apjomīgu bāzes staciju modernizācijas rezultātā radušos nevajadzīgo iekārtu nodošanu utilizēšanai.

Vides rādītāji

(turpinājums)

	Mērvienība	2018	2019	2020
Siltumnīcefekta gāzu izmeši				
Tiešie SEG izmeši (ietvars 1: dīzeļdegviela, benzīns, gāze)	t CO ₂ ekv	933,81	882,38	903,51
<p>Aprēķinā izmantotie emisijas faktori: <i>Koffi, Brigitte; Cerutti, Alessandro; Duerr, Marlene; Iancu, Andreea; Kona, Albana; Janssens-Maenhout, Greet</i> (2017): <i>CoM Default Emission Factors for the Member States of the European Union – Version 2017</i>, European Commission, Joint Research Centre (JRC) [Dataset] PID: data.europa.eu/89h/jrc-com-ef-comw-ef-2017</p>				
Enerģijas netiešie SEG izmeši (ietvars 2: elektroenerģija, siltumenerģija)	t CO ₂ ekv	2019,18	2153,76	80,16
<p>Aprēķinā izmantotie emisijas faktori elektroenerģijai: <i>Koffi, Brigitte; Cerutti, Alessandro; Duerr, Marlene; Iancu, Andreea; Kona, Albana; Janssens-Maenhout, Greet</i> (2017): <i>CoM Default Emission Factors for the Member States of the European Union – Version 2017</i>, European Commission, Joint Research Centre (JRC) [Dataset] PID: data.europa.eu/89h/jrc-com-ef-comw-ef-2017 Aprēķinā izmantotais emisijas faktors siltumenerģijai: 0,1087, https://www.varam.gov.lv/en/node/334</p>				

Darba drošība un veselība

DARBA AIZSARDZĪBAS SISTĒMA

Darba aizsardzības sistēma ir ieviesta, pamatojoties uz normatīvo aktu prasībām: LR likums "Darba aizsardzības likums", 20.06.2001. un uz šā likuma pamata izdotie MK noteikumi: "Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība", MK 02.10.2007. noteikumi Nr. 660; "Darba aizsardzības prasības darba vietās", MK 28.04.2009. noteikumi Nr. 359; "Darba aizsardzības prasības, lietojot darba aprīkojumu", MK 09.12.2002. noteikumi Nr. 526, "Darba aizsardzības prasības, strādājot augstumā", MK 18.03.2014. noteikumi Nr. 143; "Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos", MK 10.08.2010. noteikumi Nr. 749; "Noteikumi par kārtību,

kādā nodrošina apmācību pirmās palīdzības sniegšanā, un pirmās palīdzības aptiecināšanas medicīnisko materiālu minimumu", MK 03.08.2010. noteikumi Nr. 713; "Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā", MK 03.09.2002. noteikumi Nr. 400; "Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus", MK 20.08.2002. noteikumi Nr. 372; "Darba aizsardzības prasības, pārvietojot smagus", MK 06.08.2002. noteikumi Nr. 344; "Darba aizsardzības prasības, strādājot ar displeju", MK 06.08.2002. noteikumi Nr. 343; "Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude", MK 10.03.2009. noteikumi Nr. 219; "Nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība", MK 25.08.2009. noteikumi Nr. 950 utt.

Darba aizsardzības sistēma aptver visas uzņēmuma darbības jomas, garantējot drošu un veselībai nekaitīgu darba vidi visiem nodarbinātajiem.

Uzņēmumā ir izveidota Darba aizsardzības daļa, struktūrvienībā uz darba līguma pamata tiek nodarbināti divi jomas profesionāļi, kuru pienākums un atbildība ir organizēt, uzturēt un pilnveidot uzņēmuma darba aizsardzības sistēmu.

APDRAUDĒJUMU IDENTIFICĒŠANA, RISKA NOVĒRTĒŠANA, INCIDENTU IZMEKLĒŠANA

Apdraudējumu identifikācija, risku novērtēšana, uzraudzība, plānotā un ārpusplāna, lai novērstu apdraudējumus un samazinātu darba vides riskus, tiek veikta saskaņā ar LMT iekšējiem normatīviem dokumentiem: darbinieki tiek iesaistīti darba vides risku novērtēšanā, kā arī aicināti līdzdarboties, tostarp ziņot par identificētajiem apdraudējumiem, sniedzot informāciju tiešajiem vadītājiem, darba aizsardzības speciālistiem un arodbiedrībai. Papildus, lai atvieglotu informācijas apmaiņu un iedrošinātu darbiniekus, darbinieki aicināti ziņot par trūkumiem un identificētajiem defektiem darba vietās, lietojot uzņēmumā izstrādātu informatīvo sistēmu.

LMT iekšējos normatīvos ir noteikta kārtība, kā darbiniekam rīkoties, t. i. nekavējoties ziņot tiešajam vadītājam vai darba aizsardzības speciālistam par nelaimes gadījumu darbā, kā arī par jebkuriem darba vides faktoriem, kuri rada vai var radīt risku personu drošībai un veselībai, arī par trūkumiem uzņēmuma darba aizsardzības sistēmā, kā arī darbiniekam ir tiesības atteikties no darba veikšanas, ja attiecīgā darba veikšana rada vai var radīt risku nodarbinātā vai citu personu drošībai un veselībai, par to ziņojot tiešajam vadītājam, darba aizsardzības speciālistam un arodbiedrībai.

Darbinieki tiek instruēti un aicināti paši uzraudzīt savu darbu, iesniegt priekšlikumus, aizrādījumus un sūdzības, tiek nodrošināta atgriezeniskā saite.

Nelaiemes gadījumu izmeklēšana darbā notiek, ar prezidenta rīkojumu apstiprinot komisiju izmeklēšanai, apstākļu noskaidrošanai, korektīvo darbību noteikšanai un nepieciešamo uzlabojumu izstrādei. Komisijas darbā iesaista visas puses: struktūrvienības vadītāju, kurā ir noticis negadījums, darba aizsardzības speciālistu un arodbiedrības pārstāvi.

DARBA VESELĪBAS PAKALPOJUMI

Darba vides iekšējās uzraudzības mērķis ir izveidot drošu un veselībai nekaitīgu darba vidi, novērst nelaimes gadījumus darbā un arodslimības. Šā mērķa īstenošanai ir šādi galvenie uzdevumi: apmācīt un instruēt nodarbinātos darba aizsardzības jomā; novērtēt darba vides riskus; pārskatīt pašnovērtējumus attālinātajām darba vietām; plānot un realizēt darba aizsardzības pasākumus; konsultēties ar nodarbinātajiem; veikt uzraudzību, neplānotās darba vietu pārbaudes (apsekojumus) un citus pasākumus, kuri nepieciešami, lai uzturētu pietiekami drošu un veselībai nekaitīgu darba vidi; organizēt obligāto veselības pārbaudi nodarbinātajiem, kuru veselības stāvokli ietekmē vai var ietekmēt veselībai kaitīgie darba vides faktori, un nodarbinātajiem, kuriem darbā ir īpaši apstākļi; nodrošināt nodarbinātos ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem un darba aizsargapģērbiem; veikt ugunsdrošības līdzekļu pārbaudes; uzraudzīt darba vietas, kolektīvo aizsardzības līdzekļu, individuālo aizsardzības līdzekļu atbilstošu tehnisko apkopi un uzturēšanu; plānot un nodrošināt darba vides iekšējai uzraudzībai nepieciešamos resursus (piemēram, personāla, finanšu, tehniskos resursus).

Saskaņā ar LMT iekšējiem normatīvajiem dokumentiem darbinieki tiek iesaistīti darba vides risku novērtēšanā, kā arī aicināti līdzdarboties, piedalīties darba devēja rīkotajās instruktāžās un apmācībās darba aizsardzības jomā, konsultēties un sniegt informāciju darba aizsardzības speciālistiem un arodbiedrības pārstāvjiem. Komunikācija tiek uzturēta un pamatā veikta klātienē ar darbinieku, lai pareizāk izprastu darbinieka ierosinājumu darba vides pilnveidošanai. Darbinieki aicināti paši uzraudzīt savu darbu un drīkst piedalīties tādu lēmumu pieņemšanā, kuri viņus ietekmē. Darbinieki tiek mudināti iesniegt priekšlikumus, aizrādījumus un sūdzības. Tiek nodrošināta atgriezeniskā saite.

Darbinieki ir aicināti un ir tiesīgi iestāties LMT grupas darbinieku arodbiedrībā un aktīvi darboties. Arodbiedrība uztur sociālo dialogu starp darba devēju un darbiniekiem, veicot darba koplīguma izpildi, darba aizsardzības, veselības aizsardzības un normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību uzņēmumā.

STRĀDĀJOŠO APMĀCĪBAS PAR DARBA DROŠĪBU UN VESELĪBU

Instruktāžas un apmācības par darba aizsardzības jautājumiem – gan vispārīgās, gan specifiskās saistībā ar darba apdraudējumiem – tiek organizētas un veiktas darbiniekiem, kā arī darbuzņēmēju darbiniekiem saskaņā ar LMT iekšējiem normatīvajiem dokumentiem. Tematisko apmācību par konkrētu darba aizsardzības jautājumu vai ugunsdrošības jautājumu organizē un veic darba aizsardzības speciālists, lai paaugstinātu darbinieku zināšanu līmeni drošai darbu veikšanai.

Darba aizsardzības daļa organizē papildu ārējās apmācības šādos gadījumos: ugunsdrošība, pirmās palīdzības sniegšana, bīstamo iekārtu apkalpošana utt. (ja to nosaka LR normatīvie akti); ja to uzdod tiešais vadītājs, uzskatot to par nepieciešamu atsevišķu darbu veicējiem.

STRĀDĀJOŠO VESELĪBAS VEICINĀŠANA

Atbalstot veselību un labsajūtu veicinošus pasākumus, LMT darbiniekiem nodrošina veselības apdrošināšanu, tādā veidā veicinot darbinieku līdziesaisti savas veselības uzturēšanas pasākumos.

Veselības apdrošināšanas pamatprogrammā ir ārstu speciālistu konsultācijas; jebkura vakcinācija; plaša spektra laboratoriskie izmeklējumi; vispārējās profilaktiskās veselības pārbaudes; plaša spektra instrumentālie izmeklējumi; fizikālās terapijas procedūras, slinga terapija, teipu uzlikšana; ūdens procedūras; ārstnieciskā vingrošana grupās vai individuāli; ārstnieciskā masāža vai manuālā terapija. Papildprogrammas – sporta nodarbības, zobārstniecība un optika.

LMT organizē papildu veselību veicinošus pasākumus, piemēram, izbraukuma vakcinācijas (pret sezonālo gripu, pret ērcu encefalītu), izbraukuma redzes pārbaudes, dažādas lekcijas par mentālo veselību, kopīga arī attālināta vingrošana u. tml.

AR BIZNESA ATTIECĪBĀM TIEŠI SAISTĪTĀS DARBA DROŠĪBAS UN VESELĪBAS NEGATĪVĀS IETEKMES NOVĒRŠANA UN SAMAZINĀŠANA

Sadarbības partneriem tiek noteiktas prasības attiecībā uz darba aizsardzības normu ievērošanu.

Saskaņā ar LMT iekšējiem normatīvajiem dokumentiem tiek veikta darbuzņēmēju darbinieku iepazīstināšana ar darba vides riskiem.

DARBA DROŠĪBAS UN VESELĪBAS VADĪBAS SISTĒMĀ IETVERTIE STRĀDĀJOŠIE

Saskaņā ar valsts normatīvajiem aktiem un tajos noteiktajām atbildībām par darba aizsardzību, iekļaujot arī vairāku darba devēju sadarbību, tostarp dažādos režīmos strādājošos (piem., pašnodarbinātais, nomāts darbinieks u. tml.), LMT darba aizsardzības sistēma aptver visas uzņēmuma darbības jomas, garantējot drošu un veselībai nekaitīgu darba vidi visiem nodarbinātajiem.

**Ilgtspējas
pārskats
2020**

